B. M. Leibzon

ANARKISMI, TROTSKILAISUUS, MAOLAISUUS

IHMI-
NEN
JA
YHTEIS-
KUNTA

SOSIALISMIN
teoria ja käytäntö

LIITE IV 1970

Hinta 3,—

SARJASSA "IHMINEN JA YHTEISKUNTA" OVAT AIKAISEMMIN ILMESTYNEET

1967

1 J. A. Krasin: Vastaus vastustajille

2 A. Spirkin: Yhteiskunta ja vallankumous

3 T. I. Oizerman: Marxilaisuuden synty

1968

4 A. Tšernjajev: Nykyajan työväenluokka ja vallankumous

5 L. Brezhnev: Puhe NKP:n Moskovan kaupunkijärjestön XIX konferenssissa

6 M. Suslov: Karl Marx — työväenluokan nerokas opettaja ja johtaja

1969

7 M. B. Leibson: Anarkismi, Trotskilaisuus, Maolaisuus

8 L. Kjuzadžjan: Kiinan kriisin syyt ja luonne

9 A. Jakolev: Sosialistiset maat ja kansallinen vapausliike

10 Eleazar Baller: Sosialismi ja kulttuuriperintö

11 L. I. Brežnev: Kommunistit ja imperialismi

12 Neuvostoliiton ja Kiinan rajakysymyksen historia

13 Leninin elämänvaiheet

14 N. K. Krupskaja: Muistelmia Leninistä

15 Veljeskansojen murtumaton liitto

16 Lenin ja Suomi

B. M. LEIBZON

Anarkismi, trotskilaisuus, maolaisuus

Helsinki 1970 Kirjapaino Kursiivi Oy

— SISÄLLYSLUETTELO —

JOHDANTO

Tämä broshyyri käsittelee aikamme kiperää kysymystä — Kiinan "kulttuurivallankumousta". Siinä tarkastellaan sen ilmiön erikoispiirteitä ja erilaisia ilmenemismuotoja, jota Lenin nimitti sarkastisesti "pikkuporvarilliseksi revolutionarismiksi" ja jota vastaan vallankumouksellinen marxilaisuus on joutunut taistelemaan koko olemassaolonsa ajan.

Suorittaessaan vertailuja anarkismin, trotskilaisuuden ja maolaisuuden välillä kirjoittaja tarkastelee yksityiskohtaisesti sekä niiden yhteisiä piirteitä että eroavuuksia sekä varoittaa ryhtymästä pintapuolisiin yhdenmukaistamisiin ja rinnastuksiin. Broshyyrissa selvitellään maolaisuuden teoreettista perusteettomuutta ja poliittista vaarallisuutta, osoitetaan sen rämettyminen sotaiseksi ideologiaksi, jolla ei ole mitään yhteistä sosialismin kanssa. Kirjoittajalla on eloisa kielenkäytttö ja hän nojaa historialliseen ja ajankohtaiseen, toisinaan jopa varsin vähän tunnettuun lähdeaineistoon.

Ns. kulttuurivallankumoukseen liittyvät tapahtumat ovat aiheuttaneet syvää huolestumista koko kansainvälisessä kommunistisessa liikkeessä ja kaikissa Kiinan kansan vilpittömissä ystävissä.

Kiinan tapahtumia ei kuitenkaan voida väittää täydelliseksi yllätykseksi. Kommunistinen liike on joutunut jo vuosikausia kamppailemaan Mao Tsetungin kannattajien ideologiaa vastaan näiden sanouduttua irti Moskovassa vuosina 1957 ja 1960 pideomaksuttua pyrkimyksen tyrkyttää seikkailuhenki-

tyissä kokouksissa viitoitetusta peruslinjasta ja siä, marxismi-leninismille vierasta linjaansa kaikille kommunistipuolueille. Mao-Tse-tungin nyttemmin ”suureksi proletaariseksi kulttuurivallankumoukseksi” julistama ilmiö liittyy tiiviisti siihen seikkailulinjaan, jota hänen ryhmänsä on jo pitkän aikaa juurruttanut maan sisä- ja ulkopolitiikkaan.

”Kiinan kommunistisen puolueen nykyisten johtajien kansainvälisellä näyttämöllä noudattamalla kurssilla, heidän politiikallaan sosialistisia maita kohtaan, puoluettamme ja kansaamme vastaan tähdätyillä vihamielisellä kampanjalla samoin kuin kansainvälisessä kommunistisessa liikkeessä harjoittamalla harjoitustoiminnalla — näillä ei ole mitään tekemistä marxismi-leninismin kanssa”, sanotaan Neuvostoliiton kommunistisen puolueen keskuskomitean täysistunnon joulukuussa 1966 antamassa päätöksessä. Tämä politiikka ja menettely vahingoittavat sosialismin, kansainvälisen työväen- ja vapautusliikkeen etuja sekä Kiinan kansan sosialistisia saavutuksia ja antavat objektiivista apua imperialismille”.

Kiinan tapahtumien hirvittävyys, räikeiden vallankumousfraasien varjolla tapahtuva hävitystyö, mielivaltaisuudet ja provokaatiot vaikuttavat luonnollisesti tyrmistyttäviltä. Tapahtumien poikkeuksellisuudesta huolimatta on selvästi havaittavissa se, että kansainvälinen kommunistinen liike on joutunut kohtaamaan ilmiön, jolla on joitakin yhteisiä piirteitä sen sairauden kanssa, jota vastaan Marx, Engels, Lenin ja kaikki todelliset kommunistit ovat koko ikänsä taistelleet ja jota he pitivät ”pikkuporvarillisen revolutionarismin” ilmenemismuotona.

Maailman vallankumousliike tuntee useita tämän ilmiön muunnoksia. Niiden keskinäiset eroavuudet johtuvat sosiaalisten lähtökohtien erilaisuudesta, kansallisista ominaispiirteistä, historiallisista olosuhteista sekä myös niiden johtajien ja ideologien henkilökohtaisista ominaisuuksista. Mutta revolutionarististen ilmiöiden kaikista eroavuuksista ja toisinaan jopa niiden ulkonaisesta poikkeavuudesta huolimatta niillä kaikilla on yhteisiä laatuominaisuuksia.

Kun Lenin aikanaan taisteli narodnikeja vastaan ja suoritti vertailuja pikkuporvarillisen ideologian ilmenemismuodoista Venäjällä ja länsimaissa, hän mm. vertasi narodnikien näkökantoja Euroopassa esiintyneeseen ns. talousromantismiin. Lenin kirjoitti: "On itsestään selvää, että yhtäältä Venäjän historialliset ja taloudelliset erikoisuudet ja toisaalta maan tavaton takapajuisuus aiheuttavat erityisen suuria poikkeavuuksia narodnikien liikkeessä. Nämä poikkeavuudet pysyttelevät kuitenkin laatuerojen rajoissa eivätkä siksi poista narodnikien liikkeen ja pikkuporvarillisen romantismin välistä samankaltaisuutta". (V. I. Lenin, Kootut teokset, nid. 2, s. 246, ven. kiel. laitos).

Kiinan historialliset ja taloudelliset erikoisominaisuudet aiheuttavat omia poikkeamia siellä ilmenevissä pikkuporvarillista vallankumouksellisuutta edustavissa näkökannoissa. Verrattaessa kuitenkin maolaisuutta muihin "pikkuporvarillisen revolutionarismin" ilmenemismuotoihin, mm. anarkismiin ja trotskilaisuuteen, voidaan sanoa, että niiden väliset poikkeavuudet pysyttelevät laatuerojen puitteissa.

Historian kokemuksesta tulee ottaa oppia. Historiaan vetoaminen on kuitenkin myös vaarallista. Aina tarjoutuu houkutus lohduttautua sillä, että "jotain samantapaista" on esiintynyt aikaisemminkin, tyytyä yhtäläistämiseen ja jättää huomiotta sellaiset uusien ilmiöiden erikoispiirteet, joita tajuamatta on mahdotonta menestyksellisesti taistella vallankumouksellisen marxilaisuuden puolesta.

Mikään katse menneisyyteen eivätkä mitkään houkuttelevat rinnastukset ja vertailut pysty korvaamaan välttämättömyyttä perehtyä konkreettisesti sesti kaikkeen sihien, mitä Kiinassa tapahtuu. Tämän perusteella ei pidä kuitenkaan päätellä, että historia menettää tässä yhteydessä merkityksensä. Päinvastoin, marxilaisuuden epämarxilaisia virtauksia vastaan käymän taistelun historia auttaa ymmärtämään perusteellisesti sen, millaisia vastustajia vastaan käydyissä selkkauksissa vallankumousteorian kehitys on tapahtunut. Tämä historiallinen kokemus

auttaa tunnistamaan marxilaisuuden nykyiset vastustajat heidän käyttämästään naamioinnista huolimatta, se kartuttaa taistelussa heitä vastaan käytettäviä todisteitä ja lujittaa uskoa marxilais-leniniläisen ideologian voittamattomuuteen.

kumouksellisia voimia. Samalla kaikkien niiden keskuudessa, joille kommunismin aatteet ovat kalliit, voimistuu pyrkimys voimien yhdistämiseen, mikä luo edellytykset yhtenäisyyden lujittumiselle.

On täysin selvää, että edessä on sitkeä ja pitkäaikainen taistelu maolaisuuden ideologiaa vastaan, mutta kaikilla niillä, jotka pyrkivät puolustamaan marxismin-leninismin ja sen vallankumouksellisten periaatteiden puhtautta, riittää malttia ja kärsivällisyyttä, eivätkä he anna sijaa luonnollisen suuttumuksen herättämille mielialoille, vaan paljastavat johdonmukaisesti ja päättävästi Kiinan nykyisten johtajien epäleniniläisiä katsomuksia ja nationalistista suurvaltapolitiikkaa ja taistelevat marxismi-leninismin, kommunistisen liikkeen päälinjan puolesta.

I. YLEISTÄ JA ERITYISTÄ

Työväenliike on joutunut koko historiansa varrella jatkuvasti tekemisiin pikkuporvarillista vallankumouksellisuutta muistuttavaan omalaatuisen yhteiskunnallisen ilmiön kanssa. Tämä vallankumouksellisuus syntyy ennen proletariaatin muovautumista itsenäiseksi yhteiskuntaluokaksi koska varsinainen pikkuporvaristo on historialliselta iältään työväenluokkaa vanhempi, juontaahan se juurensa jo esikapitalistisista yhteiskunnallisista suhteista.

Pikkuporvarillisen vallankumouksellisuuden juuret ovat eri maissa erilaiset. Siihen vaikuttavat pientavaratalouden näivettymisprosessin kansalliset erikoisominaisuudet sekä historiallisten olosuhteiden omaleimaisuus.

Tiedossa on lukuisia tilanteita, jolloin pikkuporvariston taistelu vei edistystä eteenpäin. Marxilaiset pitävät suuressa arvossa jakobiinien toimintaa Ranskassa, vallankumouksellisten narodnikien osuutta Venäjän vapausliikkeeseen, Sun Jat-senin panosta taistelussa imperialismia vastaan Kiinassa ja kunnioittavat kuubalaisen vallankumouksellisen demokraatin José Martin muistoa. Nykyoloissakin kykenee vallankumouksellinen pikkuporvaristo raivaamaan tietä kansojensa edistysmieliselle kehitykselle siellä, missä työväenluokka on vasta muotoutumassa. Monissa itsenäistyneissä maissa esittivät merkittävää osaa työtätekevän talonpoikaiston, puoliproletaaristen ainesten ja pikkuporvarillisen kaupunkilaisväestön etuja puolustavat vallankumoukselliset de-

mokraatit. Nämä vallankumouksellis-demokraattiset voimat kykenivät ohjaamaan joidenkin valtioiden kehityksen ei-kapitalistiselle tielle ja toteuttivat tärkeitä yhteiskunnallisia uudistuksia. Huolimatta siitä, että vallankumouksellisten demokraattien katsomuksissa on vielä viljalti epäjohdonmukaisuuksia ja ristiriitaisuuksia, marxilaiset pitävät heidän auttamistaan velvollisuutenaan uskoen luokkataistelun logiikan ja kokemuksen auttavan vilpittömiä vallankumouksellisia demokraatteja vapautumaan vähitellen monista erheellisistä kuvitelmistaan.

Aikamme edellytykset rajoittavat kuitenkin pikkuporvarillisen vallankumouksellisuuden mahdollisuuksia. Työväenluokan muovautuessa nyky-yhteiskunnan johdonmukaisimmaksi vallankumousvoimaksi, joka kykenee kokoamaan ympärilleen kaikki kapitalismin riistämät, ja eritoten sosialismin kehittyessä kansainväliseksi voimatekijäksi pikkuporvarillisten vallankumouksellisten myönteinen merkitys muodostuu sitä täysipainoisemmaksi, mitä tiiviimmin he lähentyvät proletariaattia sen liittolaisten ominaisuudessa.

Rinnan taistelutahtoisen demokraattisuuden, innokkaan vapaudenrakkauden ja päättäväisen itsenäisyystaistelun kanssa pikkuporvaristo synnyttää kuitenkin myös pelkurimaista reformismia sekä sitä, mitä Lenin ivallisesti nimitti ”pikkuporvarilliseksi revolutionarismiksi” — se on sanoissa karskia, mahtailevaa ja pöyhkeää, mutta teoissa tyhjänpäiväistä.

Pientavaratalouden tyyppikirjavuus ja moninaisuus vaikuttavat tavalla tai toisella myös pikkuporvariston ideologiseen kirjavuuteen sekä sen vallankumouksellisuuden ilmenemismuotoihin. Kykenemättömänä luomaan objektiivista tieteellistä teoriaa, joka selittäisi yhteiskunnallisia kehitysprosesseja, pikkuporvaristo synnyttää mitä mielikuvituksellisimpia ideologisia näkemyksiä omaksuessaan valikoivasti eri porvarillisista opeista lainattuja ja työväenluokan marxilaisen ideologian synnyttyä myös proletaarisesta ideologiasta otettuja väittämiä, jotka se yrittää mukauttaa keskenään.

Kaikista näistä heittelehtimisistä ja toisinaan näkemysten suoranaisista ristiriitaisuuksista riippumatta porvarillisen vallankumouksellisuuden kaikille ilmenemismuodoille historian eri aikakausina ovat ominaisia eräät yhteiset piirteet. Marx, Engels ja Lenin paljastivat aikanaan tarkkanäköisesti nämä piirteet ja elämän kulku tarjoaa yhä uusia todisteita heidän analyysinsä suurenmoisesta täsmällisyydestä.

Valevallankumouksellisuuden kaikille laajeille ominainen yhteinen erikoispiirre on äärimmäinen subjektivismi, haluttomuus ottaa huomioon minkäänlaisia yhteiskunnallisia kehityslakeja, sokea usko vallankumouskutsun ihmeitätekevään voimaan, välittömään pikaiseen toimintaan yhteiskunnallis-poliittisesta tilanteesta piittaamatta. Tästä johtuu joko hillitön seikkailutaktiikka, tai, kuten Lenin huomautti, passiivinen "suurten päivien" odotus "kun ei kyetä kokoamaan yhteen suuria tapahtumia aikaansaavia voimia".

Kun proletaarisen vallankumouksellisuuden ominaisuuksiin kuuluu objektiivista asiaintilaa analysoiva tieteellinen tervejärkisyys yhdistyneenä joukkojen vallankumouksellisen energian ja aloitteellisuuden samoin kuin yhteiskunnallisen kehityksen tarpeita oikealla tavalla tulkitsevien puolueiden ja yksityishenkilöiden merkityksen päättäväiseen tunnustamiseen, pikkuporvarillinen vallankumouksellisuus pohjautuu mielialoihin ja innostukseen.

Lenin määritteli teoksessaan "Vasemmistolaisuuden lastentauti kommunismissa" pikkuporvarillisen vallankumouksellisuuden seuraavasti: "Tällaisen vallankumouksellisuuden epävakaisuus, hedelmättömyys ja kyky muuntautua nopeasti alistuneisuudeksi, masennukseksi, haaveiluksi ja vieläpä raivokkaaksi innostukseksi johonkin porvarilliseen muotivirtaukseen tunnetaan yleisesti. Kapitalismin vääryyksistä vimmastunut pikkuporvari heittäytyy nopeasti äärimmäiseen vallankumouksellisuuteen, mutta ei kykene osoittamaan tahdonlujuutta, järjestyneisyyttä, kurinalaisuutta eikä sitkeyttä.

Ennen marxilaisen ideologian voittoa työväenliik-

keessä noina vuosina jolloin proletariaatin taistelu oli vielä heikkoa ja siinä vaikuttivat liikkeen ensi askelille ominaiset seikat, oli anarkismi pikkuporvarillisen vallankumouksellisuuden monilukuisten vivahteiden täydellisen ilmentymä. V. I. Lenin luonnehti sitä "nurinpäin käännetyksi porvarilliseksi maailmankatsomukseksi". Lenin totesi, että anarkistien individualistiset katsomukset ja ihanteet olivat tuiki vastakkaisia sosialismille eivätkä suuntautuneet kohti porvarillisen järjestelmän tulevaisuutta, vaan tuijottivat menneisyyteen, siihen, miten sokea sattuma oli irrallisen, yksinäisen pientuottajan herrana. "Anarkismi on epätoivon tuote. Se on raiteiltaan suistuneen intellektuellin tai ryysyläisen, mutta ei proletaarin psykologiaa."

Niin kauan kuin työväenliike astui ensi askeleitaan, anarkistit joko eivät pitäneet sitä lainkaan merkityksellisenä tai pyrkivät yhteistyöhön työläisjärjestöjen kanssa alistaakseen ne palvelemaan omia päämääriään. Kuitenkin sitä mukaa kuin marxilaiset katsomukset saavuttivat entistä laajempaa tunnustusta, kävi yhä ilmeisemmäksi anarkismin vihamielinen suhtautuminen proletaariseen ideologiaan.

Vastustamalla työväenluokan järjestyneitä taistelumuotoja yleensä ja poliittista taistelua, erityisesti, kieltämällä kaiken valtiomahdin, myös proletariaatin diktatuurin, anarkistit provosoivat työläisiä spontaanisiin väkivallantekoihin. He syyttivät työväenluokan johtajia valtaan pyrkimisestä, vallankumousaatteiden hylkäämisestä ja "kaikkein pahimman porvarillisen politiikan ajamisesta".

Hajoitustoimintaan I Internationalea vastaan ryhtyneet anarkistit perustivat salaisen järjestön "Sosialistisen demokratian allianssin", johon hyväksyttiin jäseniksi heidän omien sanojensa mukaan ainoastaan sellaisia henkilöitä, "joilla on älyn, energian, rehellisyyden ja konspiratiivisuuden lisäksi vielä vallankumouksellinen kiihko — paholainen ruumiissaan".

Anarkistit toivoivat kykenevänsä järjestämään tulevaisuuden subjektiivisten toivomusten mukaan, ja

päämäärän saavuttamiseksi kaikki keinot ovat luvallisia. Mykky, veitsi, hirttosilmukka — siinä joidenkin anarkismin kiihkeimpien kannattajien mielestä sopivat aseet todelliselle vallankumoukselliselle, kapinalliselle, kiihottajalle, joka on valmis hävittämään kaiken.

Työväenliikkeen kehittyessä järjestyneeksi joukkoliikkeeksi luisui pohja pois yksinäisten vallankumouksellisten hankkeiden alta ja pikkuporvarilliset itkuvirret "paholaisesta ruumiissa" vallankumouksellisuuden mittapuuna alkoivat yhä suuremmassa määrin menettää merkitystään. Proletariaatin joukkoliikkeen olosuhteissa anarkistit muuttuivat yhä kasvavassa määrin vallankumousta saarnaavista vallankumoustaistelun ilkeämielisiksi hajottajiksi, jotka kokosivat mustien lippujensa alle rappeutuneita, luokka-asemansa menettäneitä aineksia, intellektuelleja väkivallan ja hävityksen maanikkoja, koko maailmaa kohtaan katkeroituneita ihmisiä.

Anarkismin muunnoksia on paljon. Synnyttyään varsinaisesti kaupunkien asosiaalisien ja ryysyläisköyhälistön ideologiaksi anarkismi tuntee kuitenkin myös joukon erilaisia talonpoikaismuunnoksia.

Väite, että talonpoikaistolla on muka "sosialistista vaistoa" että kyläyhteisö on sosialismin itu ja talonpoikaiskapinat pelastavat ihmiskunnan kapitalismilta ja riistolta, lähentää toisiinsa anarkisteja, narodnikien liikkeen eri haaroja ja sen epigoneja — sosiaalivallankumouksellisia, etenkin näiden ääriaineksia.

Venäjää takapajuisemmissa maissa anarkismia ilmenee vielä myöhemmin omissa, kansallisten erikoispiirteiden leimaamissa muodoissa. Kiinassa anarkismi alkoi levitä vuosisadan alussa. Erityisesti se voimistui vuoden 1911 vallankumouksen jälkeen. Mutta kaikkialla nousi ennemmin tai myöhemmin pinnalle se, mistä Lenin kirjoitti jo v. 1901 — koko olemassaolonsa aikana anarkismi ei "ole antanut muuta kuin joukon ylimalkaista riistoa vastaan suunnattuja fraaseja".

Aatteelisesti hedelmättömänä anarkismi silti levitti turmiollista vaikutustaan ja haittasi työväen-

luokan vallankumoustaistelua. Venäjällä anarkistit saivat itselleen kunniattoman maineen vuonna 1917 ja kansalaissodan vuosina. Espanjassa vuonna 1936 puhjenneen kansallisen vallankumoussodan aikana anarkistien päämääränä ei ollut sodan voittaminen ja fasistien nujertaminen, vaan viipymätön sosiaalinen vallankumous.

Anarkismi, joka Leninin arvion mukaan ”kuuluu työväenliikkeen vahingollisimpiin elementteihin”, osoitti marxilaisuuden voitokkaan etenemisen myötä työväenliikkeessä yhä suurempia rappeutumisen ja taantumisen merkkejä.

Marxilaisten aatteiden voimakas laajeneminen kautta maailman ei kuitenkaan merkitse pikkuporvarillisen vallankumouksellisuusideologian täydellistä häviämistä. Tämän ideologian oli vain pakko mukautua uusiin olosuhteisiin.

Näin syntyi pikkuporvarillisen vallankumouksellisuuden uusi kehitysvaihe, joka ilmenee nyt marxilaisuuden erilaisissa ”vasemmistolaisissa” ja ”äärivasemmistolaisissa” tulkinnoissa ja joka yhä edelleen noudattaa perinteellistä subjektivismiaan, vallankumouksellista fraseologiaa, sokeata uskoa ”välittömän vaikutuksen” ihmeitätekevään voimaan sekä ”tämän välittömän vaikutuksen irrottamiseen yleisestä sosiaalipoliittisesta suhdanteesta ilman vähäisintäkään analyysia . . .” (V. I. Lenin, Kootut teokset, nid. 17, s. 191, ven. kiel. laitos).

Kun anarkistit syyttivät Marxia ja Engelsiä opportunismista, niin pikkuporvarillisen vallankumouksellisuuden myöhempien sukupolvien edustajat suuntaavat räikeiden syytöstensä kärjen kohti Leniniä ja hänen seuraajiaan. Äärivallankumoukselliset anarkistiset fraasit höystetään nyttemmin marxilaisella terminologialla, mutta niiden sisältö on kuitenkin sama. Äärivasemmistolaiset leimasivat opportunistiseksi Leninin teoksen ”Vasemmistolaisuuden lastentauti kommunismissa”, joka kehottaa taktiseen joustavuuteen ja kaikkien taistelumuotojen soveltamiseen.

Äärivesimmistolaiset ainekset jatkoivat myös myö-

hemmin panetteluaan siitä, että Kominternin leniniläinen linja olisi muka jatkoa väärälle tielle "vallankumouksesta reformismiin, taistelusta diplomaattiseen taktikointiin sekä ristiriitojen ja vastakohtaisuuksien illusionistiseen kaunisteluun". ("Kommunistisen Internationaalin puhemiehistön ja toimeenpanevan komitean toiminta (heinäkuun 13. päivästä 1921 helmikuun 1. päivään 1922), Pietari, 1922, s. 96).

Lenin luonnehti pikkuporvarillisen vallankumouksellisuuden myös tässä vaiheessa "vallankumouksellisuudeksi, joka muistuttaa anarkismia tai omaksuu siltä joitakin piirteitä, joka poikkeaa olennaisimmalta osaltaan johdonmukaisen proletaarisen luokkataistelun olosuhteista ja vaatimuksista". (V. I. Lenin, Kootut teokset, nid. 41, s. 14 ven. kiel. laitos).

Kuitenkin nyt anarkismia muistuttava vallankumouksellisuus pyrkii esiintymään ainoana marxilaisen olomuksen ilmentäjänä ja mainostaa itseään suureen ääneen ainoana todella marxilaisena. Epäonnistuttuaan yrityksissään asettua vastapainoksi leninismille "vasemmistolaisissa" asemissa pysytellen myöhempinä vuosina työväenliikkeessä muodostuneet ja marxilais-leniniläisiä puolueita vastaan taistelleet äärivasemmistolaiset ryhmät esiintyivät yleensä nimillä, jotka mainostivat niiden itse asiassa olematonta yhteyttä leniniläisyyteen. "Leniniläinen liitto", "Marxismin ja leninismin kannattajien puolue", "Puolueen leniniläinen siipi", "Takaisin leniniläisyyteen", "Eläköön leniniläisyys!" — tällaisin nimin ja otsikoin varustettuina esiintyivät pikkuporvarillisen vallankumouksellisuuden hajottajajärjestöt ja niiden poliittiset ohjelma-asiakirjat.

Kun alkuvaiheessa vivahteiltaan kirjavan anarkismin kuvaavimpia ilmaisijoita oli bakunilaisuus, niin myöhemmin muodostuu trotskilaisuus ideologiseksi tavaranhankkijaksi pikkuporvarillisen vallankumouksellisuuden monilukuisille vivahteille. Trotskilaisuudesta olisi turha etsiä ehyttä ja johdonmukaista ideologista järjestelmää. Jos tarkastellaan tämän pikkuporvarillisen virtauksen historiaa Venäjällä

kahden vallankumouksen välisenä aikana, voidaan varmistua siitä, etteivät bolshevikkien päättäväisesti paljastamat Trotskin heittelehtimiset olleet suinkaan pelkästään hänen elämäkerrallisia vaiheitaan, vaan koko trotskilaisen maailmankatsomuksen kuvaavia ominaisuuksia.

Lenin kirjoitti Trotskista v. 1910 lopussa: "Vuonna 1903 hän oli menshevikki, luopui menshevismistä vuonna 1904, palasi vuonna 1905 jälleen menshevikkien pariin keikaroiden vain äärivallankumouksellisilla fraaseilla, 1906 hän jäi jälleen syrjään ja vuoden 1906 lopussa puolusti vaalisopimuksien solmimista perustuslaillis-kansanvaltaisen puolueen kanssa (ts. oli tosiasiallisesti jälleen menshevikkien puolella)..." (V. I. Lenin, Kootut teokset, nid. 19, s. 375, ven. kiel. laitos). Joitakin vuosia myöhemmin Lenin huomautti, ettei Trotskilla "ollut koskaan eikä ole vieläkään minkäänlaisia omia kasvoja, vaan ainoastaan heittelehtimisiä ja horjahteluja liberaalien luota marxilaisten huomaan ja takaisin, sekä sieltä täältä nypittyjä, katkonaisia sanoja ja kirkuvia fraaseja". (V. I. Lenin, Kootut teokset, nid. 25, s. 34, ven. kiel. laitos).

Ainoa ominaisuus, joka säilyy muuttumattomana kautta trotskilaisuuden epävakaisen kehityslinjan, on sen suusanallinen umpimähkäinen vallankumouksellisuus, joka ei ota huomioon objektiivisia taisteluolosuhteita ja on itse asiassa lainattua anarkisteilta.

Berliinissä vuonna 1930 ilmestyneessä kirjassaan "Moja zhiznj" (Elämäni), jonka kirjoittaja itse määritteli "omaelämäkerralliseksi kokemukseksi" Trotski sanoutuu irti anarkismista. Silti on helppo havaita, että Trotskin käsitykset vallankumouksellisuudesta muistuttavat hyvin suuresti sitä "paholaista ruumiissa", josta anarkistit ovat pitäneet niin kovaa ääntä."

Täsä kirjassaan Trotski usein palaa kysymykseen "vallankumouksellisen psykologisesta tyypistä" ja väittää, että "riittävän kokemuksen saanut henkilö voi pelkästään katsomalla eroittaa bolshevikin men-

shevikistä, ja virheprosentti jää tässä vähäiseksi". Miltei koko ikänsä menshevikkien kanssa veljeilleen ja bolshevikkeihin vasta vuonna 1917 liittyneen miehen sanomaksi se kuulostaa enemmän kuin huvittavalta. Peittelemättömän omahyväisesti Trotski myöntää syyllistyneensä "sosiaalivallankumoukselliseen fatalismiin", keimailee vallankumouksellisella asenteellaan ja muistelee suorastaan hurmioituneena sitä, miten hänestä kerran kirjoitettiin: "Trotski kulki ympäri kuin Leidenin pullo, ja jokainen kosketus häneen aiheutti sähköpurkauksen"."

Poliitikon vallankumoukselliseksi innoitukseksi nimittämänsä olotilan Trotski kuvailee seuraavasti:" ... alitajunta nousee esiin syvyyksistä ja alistaa valtaansa ajatuksen tietoisen toiminnan, yhdyttää sen itseensä jonkinlaiseen korkeimpaan ykseyteen". Lokakuun vallankumouksen johtajien toiminta johtui hänen mielestään siitä, että elimistön piilotajuiset voimat, sen syvimmät aistit, eläimellisiltä esi-isiltä peritty vaisto — kaikki tämä nousi esiin, mursi psyykkisen rutiinin ovet ja rinnan korkeimpien historiallis-filosofisten yleistysten kanssa asettui palvevelemaan vallankumousta".

Tässä yhteydessä muistuvat väistämättä mieleen Leninin osuvat kuvaukset Trotskista, joissa hän määritteli tämän "suunpieksäjäksi", "fraasisankariksi", mieheksi, jolle ovat ominaisia "sietämätön sanakoreilu", "tyhjät huudahdukset, pöyhkeät sanat, ylimieliset tempaukset". Tällainen suunsoitto ei ole suinkaan harmitonta, sillä se naamioi pikkuporvarillisen vallankumouksellisuuden, joka tietyissä historiallisissa olosuhteissa kykenee lähestymään proletaarista vallankumouksellisuutta, mutta yleensä vastustaa sitä ja taistelee sitä vastaan.

Vuoden 1917 vallankumoustapahtumien kiivaan kehityksen aikana Trotski liittyi bolshevikkeihin, mutta myöhemmin aina, kun syntynyt tilanne vaatii itsehillintää, väliaikaista perääntymistä, pitkäaikaisen taistelun kuluessa tapahtuvaa etenemistä, joka ei varmistanut pikaista tulosta, nousi heti esiin trotskilaisuuden hajoittava olemus, joka oli valmis luopu-

maan voittaneen vallankumouksen todellisista saavutuksista jatkuvaa vallankumousta koskevan korean fraasin vuoksi.

Trotskilaiset vastustivat jokaista sellaista maailman kommunistisen liikkeen toimenpidettä, joka tähtäsi uusien liittolaisten saamiseen, muuttuneisiin olosuhteisiin soveltuvan entistä joustavamman politiikan kehittämiseen sekä syyttivät kommunisteja revisionismista, vallankumouksen perinteistä luopumisesta ja luisumisesta porvarillisiin asemiin.

Trotsikilaisten kärsittyä musertavan tappion Neuvostoliitossa he voimistivat hajoitustoimintaansa kansainvälisellä näyttämöllä. Trotski suunnitteli joissakin kommunistipuolueissa ilmenneiden äärivasemmistolaisten harhaoppisten ainesten yhdistämistä, yhteisen ohjelman laatimista sekä kaikkien luopioiden houkuttelemista sen piiriin ja aloittamalla eri puolueiden hajoittaminen pyrkiä koko Kommunistisen Internationalin hajoittamiseen.

Tuholaistoiminta, jota trotskilaiset harjoittivat useiden vuosien ajan kommunistisissa puolueissa saadakseen Kominternin hajalle, ei johtanut kuitenkaan tuloksiin. Trotsikilaisuus kärsi kansainvälisessä työväenliikkeessä täydellisen vararikon valevallankumouksellisine ohjelmineen ja muuttui avuttomaksi harhaopiksi. Menetettyään toivonsa saada III Kommunistinen Internationaali rikki sisältäpäin trotskilaiset perustivat vuonna 1938 oman ns. IV Internationaalin. Tämä järjestö, jonka pääasiallisimpana tehtävänä on marxilais-leniniläisten puolueiden yhtenäisyyden vaurioittaminen, viettää sisäisten ristiriitojen repimää kituliasta elämää.

Taistelu trotskilaisuutta vastaan, joka yritti toimia marxilaisen liikkeen sisällä, osoitti, että trotskilaisuuden yhteiskunnallinen pohja on mitätön, että sen jäsenistö värvätään pääasiassa joidenkin sivistyneistöryhmien ja luokka-asemansa menettäneiden ainesten joukosta ja täydennetään erilaisilla luopioilla ja seikkailijoilla. Nykyisiinkin trotskilaisiin pätevät täysin Leninin aikanaan Trotskista lausumat sanat: ”Tällaiset tyypit ovat tunnusomaisia eilispäivän his-

toriallisten muodostumien ja koostumusten sirpaleina..." (V. I. Lenin, Kootut teokset, nid. 25, s. 205 ven. kiel. laitos). Siitä huolimatta myös tällaiset menneisyyden sirpaleet saattavat olla vaarallisia, herätä eloon ja toimintaan heti kun siihen tarjoutuu otollinen tilaisuus.

Nyt kun sosialismista on tullut yksi maailmaa johtavista voimista ja historialliselle näyttämölle astuvat toinen toisensa jälkeen yhä uudet, vuosisatoja sorron alla eläneet kansat, voidaan puhua uudesta vaiheesta pikkuporvarillisen vallankumouksellisuuden ilmenemismuodoissa.

Lenin osoitti, että takapajuiset tai kehityksensä vasta alkaneet taloudelliset suhteet aiheuttavat yleensä sellaisten työväenliikkeen kannattajien esiintulon, jotka omaksuvat vain muutamia marxilaisuuden puolia, joitakin osia uudesta maailmankatsomuksesta tai erillisiä vaatimuksia ja tunnuksia kykenemättä täysin luopumaan kaikista porvarillisista ja pikkuporvarillisista katsomuksista. Takapajuiset taloudelliset suhteet aiheuttavat yleensä sellaisten työväenliikkeen kannattajien esiintulon, jotka omaksuvat vain muutamia marxilaisuuden puolia, joitakin osia uudesta maailmankatsomuksesta tai erillisiä vaatimuksia ja tunnuksia kykenemättä täysin luopumaan kaikista porvarillisista ja pikkuporvarillisista katsomuksista. Takapajuiset taloudelliset suhteet Venäjällä antavat selityksen siihen, miksi marxilaiset joutuvat siellä käymään niin pitkäaikaista ja sitkeää taistelua pikkuporvarillisen ideologian monivivahteisia ilmenemismuotoja vastaan.

Vielä takapajuisempia olivat taloudelliset suhteet Kiinassa kansallisen vapautusvallankumouksen alkamisen aikoihin. Se oli puolifeodaalisiin suhteisiin kangistunut valtava maa, joka oli sen takapajuisuutta rosvoustoimissaan hyväksikäyttäneiden imperialististen valtioiden orjuudessa. 1 200 000 kylää — kokonainen valtameri talonpoikaistalouksia, pääasiassa vuokraviljelijöitä, jotka elivät feodaalisten velvoitteiden kuristuksessa. Vuosisadasta toiseen olivat aataminaikuiset kuokka ja sirppi miltei ainoita työ-

kaluja. Kaupungeissa eli lukuisa pikkuporvaristo. Krooninen nälkä vaati armottoman säännöllisesti miljoonia ihmishenkiä. Maareformi ja vapautuminen imperialistisesta riippuvuudesta olivat niitä Kiinan kansallisen elämän tärkeimpiä ongelmia, jotka määrittivät paisuvan maatalousleimaisen kansallisen vapautusvallankumouksen luonteen.

Vuosisatamme 20-luvulla, Kiinan kommunistisen puolueen muodostumisen aikoihin, teollisuusproletariaatin määrä maassa oli vajaat 3 miljoonaa. Mutta tuona toimintakautenaan kommunistinen puolue kasvoi työväenliikkeen leviämisen myötä ja valtaosan sen jäsenistöstä muodostivat työläiset. Kiinan kompuolueen I edustajakokouksessa v. 1921 sen osanottajat edustivat vain 50 puoluejäsentä, II edustajakokouksessa vuonna 1922 jäseniä oli 120, III edustajakokouksessa vuonna 1923 jäsenjoukko oli 400 ja IV edustajakokouksen aikana 1925 oli puolueessa noin 1 000 jäsentä. Silti vuoteen 1927 mennessä puolueeseen oli liittynyt jo yli 57 900 jäsentä, joista miltei 58,3 % oli työläisiä.

Tshiang Kai-shekin vastavallankumouksellinen kaappaus keväällä 1927 johti työväenliikkeen hävittämiseen. Monet kokeneet, työväenluokkaan sidotut kommunistit menehtyivät ja puolueen jäsenmäärä supistui 10 000 henkeen.

Kaupungit eivät tarjonneet suotuisia olosuhteita menestykselliselle työskentelylle. Taantumus riehui niissä hillittömästi. Kuomintangin joukoilla oli voimakkaat asemat, sillä niiden tukena olivat lukuisat varuskunnat. Tärkeimmissä teollisuuskeskuksissa oleilivat imperialististen valtioiden sota-alukset ja merijalkaväki. Vuoden 1927 jälkeen kommunistisen puolueen täytyi olosuhteiden pakosta siirtää toimintansa keskipiste syrjäiselle maaseudulle. 22 vuoden ajan puolue oli eristettynä teollisuuskeskuksista. Sen kehitys tapahtui samanaikaisesti agraarivallankumouksen ja talonpoikaisliikkeen kasvun kanssa. Puolueen kaaderit kiehuivat talonpoikaiskattilassa ja alkoivat aliarvioida työskentelyä kaupungeissa. Komintern kiinnitti useaan otteeseen kiinalaisten kom-

munistien huomion siihen, etteivät nämä käytä hyväkseen toimintamahdollisuuksia työväenluokan keskuudessa.

Koostumukseltaan kompuolue muuttuu talonpoikaisvoittoiseksi. Kiinan kansantasavallan julistamisen aikoihin vuonna 1949, kun kommunistipuolueessa oli noin 7 milj. jäsentä, työläiset muodostivat vain 4 % sen jäsenistöstä. Jo 10 vuotta aikaisemmin Liu Shao-tshi puhuessaan puolueen poikkeuksellisesta kokoonpanosta johtuvista kielteisistä ilmiöistä sen sisällä mainitsi seuraavaa: "Syy on mielestäni yksinkertainen, puolueemme ei ole pudonnut taivaasta, vaan on lähtöisin kiinalaisen yhteiskunnan uumenista. Puolueeseen liittyi ihmisiä suurten kommunististen päämäärien vuoksi, mutta joillekin talonpoikaispiireistä lähtöisin oleville tovereillemme kommunismi merkitsee "tuhaon[1]) kukistamista ja maan jakoa". Puolueeseen liittyivät myös ne, jotka joutuivat vaikeaan asemaan ammattitaidottomina, työttöminä, ilman opiskelumahdollisuuksia, sinne tulivat myös perhesiteitä ja pakkoavioliittoa pakoilevat jne. Lopuksi jotkut henkilöt liittyivät puolueeseen toivossa saada sen avulla verojen huojennusta ja päästä pinnalle. Siksi on täysin luonnollista, että vaikeina hetkinä ja tietyissä tilanteissa eräät heistä alkavat epäröidä ja muuttua huonompaan suuntaan".

Pikkuporvarilliset valtoimet voimat, jotka eivät yksistään ympäröineet puoluetta ulkoapäin, vaan myös vaikuttivat sen jäsenistöön, olivat jatkuvasti syynä puolueen moniin erehdyksiin sekä oikeisto-opportunistisella että pääasiassa äärivasemmistolaisella linjalla.

Kiinan kommunistisen puolueen historia tuntee useita äärivasemmistolaisen seikkailuhengen ilmenemismuotoja, jotka ovat aiheuttaneet suunnatonta vahinkoa työtätekevien joukkojen taistelulle. Kom-

---

[1]) Tuhao on yksi maaseudun riistäjätyyppi. Heihin kuuluvat ensisijassa kulakit, koronkiskurit, rikollisiin aineksiin ja poliisiin yhteyksiä ylläpitävät kapakanomistajat. — (Toim. huom.)

munistipuolueen VI edustajakokouksessa vuonna 1928 paljastettiin vahingolliseksi ja vaaralliseksi trotskilaisten ja kaappaushenkisten ainesten toiminta puolueessa, kesällä 1930 Li Li-sanin johtama puolitroskilainen ryhmittymä sai enemmistön Kiinan kommunistisen puolueen keskuskomiteassa. Sen leniniläisvastainen linja ilmeni Kominternin lausunnon mukaan "kaappaushenkisessä, seikkailumielisessä taktiikassa". (Kommunistisen Internationaalin toimeenpanevan komitean kirje Kiinan kommunistipuolueen keskuskomitealle Li Li-san-virtauksesta lokakuussa 1930. Kuuluu asiakirjakokelmaan "Kominternin strategia ja taktiikka kansallis- ja siirtomaavallankumouksessa. Kiinan esimerkki." M., 1934, s. 283—290).

Kiinan vallankumous kehittyi epätasaisesti, vallankumouksellinen tilanne ei vaikuttanut vielä koko maassa. Sen sijaan "vasemmistolaiset" seikkailijat orientoituivat kapinoiden järjestämiseen riippumatta reaalisista edellytyksistä, ja vihollisen joukoista vapautetuilla alueilla he pyrkivät "sosialismin välittömään ja pikaiseen toteuttamiseen". Li Li-san tunkeutui pääasiassa silloin vielä heikkoon Kiinan Punaiseen armeijaan, jonka vahvuus oli 60 000 huonosti aseistettua miestä. Vallankumouksen alueellisen pohjan lujittamisen asemesta "vasemmistolaiset" seikkailijat onnistuivat valtaamaan suurkaupungit.

Tämä erittäin vahingollinen politiikka vaurioitti huomattavasti puolueen arvovaltaa kansan keskuudessa ja olisi saattanut johtaa vallankumoukselle katastrofaalisiin seurauksiin, jollei Komintern olisi auttanut kiinalaisia kommunisteja selviytymään virheellisestä linjasta.

Tiettävästi 1920-luvun jälkipuoliskolla ja 1920-luvun alussa monet kommunistiset puolueet ja Komintern itse syyllistyivät äärivasemmistolaisiin ja harhaoppisiin erehdyksiin, jotka tuomittiin ja korjattiin Kominternin VII kongressissa vuonna 1935. Kiinan tapauksessa Komintern noudatti oikeaa linjaa. Se kehittyi kiihkeässä taistelussa trotskilaisia vastaan, jotka väittivät Kiinassa paisuvan vallankumouksen

muuttuvan viipymättä sosialistiseksi, eivät välittäneet vallankumouksen epätasaisesta kehityksestä eri seuduilla ja yllyttivät kapinaan.

Sensijaan Komintern otti lähtökohdakseen sen, että Kiinan vallankumous tulee alkuvaiheessaan olemaan antifeodaalinen ja pyrki järjestämään rinnan toiminnan kanssa kaupungeissa vallankumouksellista toimintaa myös maseudulla; se varoitti ennenaikaisesta yleisestä kapinasta, koska vallankumouksen eteneminen oli epätasaista, sekä tähdensi nuoren Punaisen armeijan vahvistamisen sekä partisaanisodan taktiikan tärkeyttä.

Taistelu Li Li-sanin oppia, tuota äärivasemmistolaista kominterninvastaista linjaa vastaan ei ollut helppoa. Vielä Li Li-sanin johtotehtävistä syrjäyttämisen jälkeenkin häneen suhtauduttiin edelleen sovittelevasti, ja ennen pitkää suunnattiin kiivain tuli niitä vastaan, jotka pyrkivät noudattamaan johdonmukaisesti Kominternin linjaa.

Myöhemmin Mao Tse-tung teki kaikkensa vääristelläkseen tätä Kiinan kommunistisen puolueen historian vaihetta "KKP:n historiaan liittyviä joitakin kysymyksiä koskevassa päätöksessä". Tämä päätös tehtiin KKP:n keskuskomitean VII laajennetussa täysistunnossa huhtikuussa 1945 ja siinä annetaan virallinen tulkinta puolueen edellisen vuosikymmenen aikaisesta historiasta Mao Tse-tungin johtaessa puoluetta.

Tässä laajassa asiakirjassa, joka kuuluu liitteenä Mao Tse-tungin Valittuihin teoksiin, tähdennetään toistuvasti, että Mao Tse-tung "ei ollut koskaan Li Li-sanin linjan kannattaja, vaan päinvastoin oikaisi poikkeuksellisen kärsivällisesti äärivasemmistolaisia virheitä". (Mao Tse-tung: Valitut teokset, nid. 4. M. 1953, s. 334, ven. kiel. laitos). Itse asiassa siihen aikaan Mao Tse-tung oli samaa mieltä Li Li-sanin kanssa siitä, että "ainoastaan hävittämällä vihollisen suurimmat voimat ja valtaamatta kaupungit saadaan laajat kansanjoukot liikkeelle". (Mao Tse-tung, Valitut teokset, nid. 1. M., 1952, s. 204, ven. kiel. laitos). Tästä hän puhuu avoimesti kirjeessään "Kipi-

nästä voi syttyä palo" (5. 1. 1930). Puoli vuotta myöhemmin, heinäkuussa 1930 Mao Tse-tung myötäillen täysin Li Li-sanin katsomuksia kirjoitti: "... objektiiviset ja subjektiiviset edellytykset vallankumouksen voitolle koko maassa ovat täysin kypsät, vallankumouksen uusi nousukausi on alkanut. Näissä poliittisissa oloissa vallankumouksellisten joukkojen kiireisimpänä tehtävänä on keskittää kaikki vallankumoukselliset voimat, kaapata poliittinen valta koko maassa ja viedä vallankumous voittoon koko maan mitassa".

Tyytyen tuomitsemaan vain sanoissa "pikkuporvarillisen vallankumouksellisen intomielisyyden" "Puolueemme historiaan liittyviä joitakin kysymyksiä koskeva päätös" kiittää Mao Tse-tungia puolueen pelastajana, joka ei koskaan syyllistynyt minkäänlaisiin erehdyksiin, mutta vaikenee tyystin siitä, että jo vuonna 1929 nimenomaan Mao Tse-tungin laatima suunnitelma Nanśangin kaupungin valtauksesta oli eräs vaarallisimpia sen aikaisen äärivasemmistolaisen seikkailumielen ilmenemismuotoja. Seikkailumieltä osoitti myös syyskuussa 1930 Mao Tse-tungin johdolla tapahtunut Tšansgšan kaupungin valtaus. Piiritys vaati suuria uhreja, mutta kaupunki onnistuttiin pitämään vain muutaman päivän ajan. Tämäkään seikkailu ei ollut mitään muuta kuin Li Lisanin linjan toteuttamista käytännössä.

Näinollen ei ole mitään perusteita väittää, että Mao Tse-tung olisi ollut eri mieltä Li Li-sanin kanssa.Päinvastoin Mao voidaan katsoa hänen kannattajakseen, joka sanoutui irti Li Li-sanista vasta sitten, kun äärivasemmistolainen seikkailuhenki kärsi tappion.

Li Li-sanin linja ei ole läheskään ainoa "vasemmistolaisuuden", puolitrotskilaisuuden ja trotskilaisuuden ilmenemismuoto Kiinan kommunistisessa puolueessa ja se muistuttaa hyvin suuresti niitä katsomuksia, joita Mao Tse-tung aikoinaan kannatti. Erittäin mielenkiintoiselta vaikuttaa tässä yhteydessä Li Li-sanin katumuspuhe Kiinan kommunistipuolueen VIII edustajakokouksessa vuonna 1956.

Myöntäen aktiivisen osallistumisensa ”vasemmisto-opportunistisen linjan” ajamiseen ja vastuunsa tekemistään erehdyksistä Li Li-san osoitti jokseenkin selvästi, miten hänessä puhjennut ”vallankumouskuume” ilmeni hänen oman sanontansa mukaan: Hän puhui kaappausmielestä, sotilaallisesta seikkailuhengestä ja virkavaltaisuudesta, jatkuvista kehotuksista kapinointiin olosuhteista piittaamatta, siitä, miten hän ”ei voinut kiihtymättä kuunnella muiden henkilöiden mielipiteitä ja leimasi eri mieltä olevat toverit opportuneisteiksi” jne. Mutta merkillisin lienee hänen lausuntonsa siitä, että aikanaan hän myönsi ainoastaan suusanallisesti kaappausmielen virheellisyyden ja sanoutui irti vain muutamista ilmeisimmistä virheistä. Entä miten on asianlaita nyt? Li Li-san myöntää itse, ettei hän voi väittää korjanneensa täysin entisiä erehdyksiään ja tulevansa karttamaan niitä vastedes. Hän on varma siitä, ettei ”tuota hirviötä — subjektivismia, ts. idealistista ajattelutapaa voida poistaa ainoastaan loitsuin ja tuhoamislupauksin, vaan subjektivismin tauti saattaa puhjeta jälleen otollisten olosuhteiden ilmaantuessa”.

Ripittäytyessään menneistä erehdyksistä Li Li-san ei luvannut mitään tulevaisuudessa, sillä pikkuporvarilliset paheet muistuttavat hänen sanojensa mukaan rikkaruohoa, jota ”arolla riehuva palo ei pysty täysin hävittämään, vaan joka versoo uudelleen kevättuulen puhaltaessa”.[1])

Puolueen VIII edustajakokouksen jälkeiset vuodet osoittavat, että Li Li-sanin ennuste pikkuporvarillisten vallankumouksellisuuspaheiden elpymisestä suotuisissa olosuhteissa oli oikeastaan profetaalinen.

Niin kauan kuin Kiinan vallankumous koki kolonialismia ja feodalismia vastustavaa, porvarillis-demokraattista kehitysvaihetta lukuisat kommunisti-

---

[1]) ”Kiinan kommunistisen puolueen yleiskiinalaisen VIII edustajakokouksen aineisto”. M. Gospolitizdat, 1956, s. 368—375, ven. kiel. laitos.

seen puolueeseen liittyneet pikkuporvarilliset ainekset osoittautuivat vallankumouksellisiksi, jotka pystyivät radikaalisti raivaamaan tien pois kaikista feodalismin ja kolonialismin kerrostumista. Siihen aikaan Mao Tse-tung julisti: "Kiinan vallankumouksen on ehdottomasti läpikäytävä kaksi vaihetta: uuden demokratian vaiheen ja vasta sen jälkeen sosialismin vaiheen. Tällöin ensimmäinen vaihe tulee olemaan verrattain pitkäaikainen, siitä ei selvitä parissa päivässä. Emme ole uneksijoita emmekä saa eksyä realistisesta todellisuudesta".[1])

Noina vuosina Kiinan kommunistinen puolue sai suuria voittoja ja Kiinan kansa saavutti sen johdolla huomattavaa menestystä toteuttaessaan maatalousreformin ja kansantaloutta jälleenrakentaessaan. Mutta kun maa joutui vastatusten entistä monimutkaisempien tehtävien kanssa, jotka liittyivät sosialismin taloudellisen pohjan rakentamiseen ja uusien yhteiskunnallisten suhteiden kehittämiseen, alkoi yhä voimakkaammin ilmetä pikkuporvarillinen kärsimättömyys, kykenemättömyys siirtyä sodan oloihin soveltuvista menetelmistä aivan toisenlaisiin menettelytapoihin, jotka tähtäsivät pitkäaikaiseen sosialistiseen rakennustoimintaan rauhan ja taloudellisten asemien asteittaisen valloittamiseen olosuhteissa.

Tällainen menetelmien vaihtuminen on menestyksekkään rakentamisen objektiivinen edellytys. Mutta tämän sirtymävaiheen toteuttaminen ei ole mikään helppo tehtävä, sillä se vaatii suurta mielenmalttia ja johdonmukaisuutta. Sensijaan Kiinan kansantasavallan perustamisen yhteydessä v. 1949 ilmoitettiin, että vallankumouksen demokraattinen vaihe on jo takanapäin. Luonteeltaan demokraattiset toimenpiteet julistettiin sosialistisiksi ja sosialististyyppisiä uudistuksia ryhdyttiin toteuttamaan hätiköiden, noudattaen jyrkästi päinvastaisia menettelytapoja kuin mitä Mao Tse-tung äsken siteeratussa lausun-

---

[1]) Mao Tse-tung: Valitut Teokset, nid. 3, M., 1953. s. 232—233, ven. kiel. laitos.

nossaan suositteli, "ettei saa eksyä realistisesta todellisuudesta". Samassa alkoi yhä suuremmassa määrin ilmetä pikkuporvarillinen malttamattomuus, pyrkimys harpata tapahtumien edelle välittämättä realistisista mahdollisuuksista, halu harpata objektiivisista sosiaalitaloudellisista tekijöistä ja tuotantovoimien kehitystasosta johtuvien väistämättömien vaiheiden yli.

Arvostellessaan äärivasemmistolaisia näkemyksiä mahdollisuudesta päästä sosialismiin yhdellä harppauksella, vallata maanpäällinen paratiisi miltei ratsuväen rynnäköllä, V. I. Lenin tähdensi tällaisten käsitysten pikkuporvarillista ja seikkailuhenkistä luonnetta sekä suurta vaarallisuuta. Vuonna 1929 kirjoittamassaan artikkelissa "Kullan merkityksestä nyt ja sosialismin täydellisen voiton jälkeen" Lenin perusteli siirtymävaiheen välttämättömyyttä" asteittaisiin, varovaisia kiertoteitä noudattaviin menettelytapoihin taloudellisen rakentamisen peruskysymyksissä". Suurin ja mahdollisesti ainoa vaara todellisen vallankumouksellisen kannalta saattaisi olla vallankumouksellisuuden liioittelu, vallankumouksellisen menettelyn soveliaan ja menestyksekkään soveltamisen rajojen ja edellytysten unohtaminen. Vallankumouksellinen tuhoutuu varmasti siinä tapauksessa, jos hän alkaa korottaa vallankumousta eräänlaiseen jumalallisuuteen, menettää terveen järkensä ja kyvyn tyynesti harkita, punnita ja tarkistaa, millaisissa olosuhteissa tulisi toimia vallankumouksellisesti ja milloin on osattava siirtyä reformistiseen toimintaan." (V. I. Lenin: Kootut teokset, nid. 44, s. 221, 223, ven. kiel. laitos).

Mao Tse-tung, joka osasi toimia vallankumouksellisesti silloin, kun oli taisteltava imperialismia ja sisäistä taantumusta vastaan, osoittautui täysin kykenemättömäksi noudattamaan sellaisia menettelytapoja, joita ilman ei käy päinsä sosialistisen yhteiskunnan rakentaminen menestyksellisesti. Pitkäaikaisen sodan hävittämän kansantalouden jälleenrakentamisen jälkeen Mao Tse-tungin ryhmä alkoi tyrkyttää puolueelle linjaa, joka uhkasi viedä maan talou-

delliseen katastrofiin. Luonnollisesti tämä linja herätti vastustusta niissä piireissä, jotka halusivat rakentaa sosialismia nojaten marxilais-leniniläiseen oppiin sekä Neuvostoliiton ja muiden sosialististen maiden kokemukseen.

Kiinan kommunistisen puolueen sisäiset ristiriidat pidettiin hyvin kauan ja tarkasti salassa, niistä sai aavistuksen vain välillisten oireiden perusteella. Tämä taistelu voimistui ilmeisesti puolueen VIII edustajakokouksen (v. 1956) jälkeen ja tuli monimuotoisemmaksi. Nyt ns. kulttuurivallankumous osoitti, millaisiin keinoihin maolaiset ovat valmiit turvautumaan tukahduttaakseen seikkailuhenkiseen linjaansa kohdistuvan vastustuksen.

Mao Tse-tungin ryhmän asenne viritti uutta toiveikkuutta ns. IV Internationaalin seikkailijoissa. Heidän mielestään nyt tarjoutuivat suurenmoiset mahdollisuudet "sellaiselle toimintakentälle, jolloista trotskilaisuudella ei ole koskaan aikaisemmin ollut". Jo syyskuussa 1960, siis ennen 81 kommunistisen ja työväenpuolueen konferenssia Moskovassa, ns. IV Internationaali osoitti Kiinan kommunistisen puolueen keskuskomitealle avoimen kirjeen, jossa tervehdittiin sen trotskilaisuutta muistuttavaa asennetta ja kehotettiin aloittamaan avoin väittely Neuvostoliiton kommunistisen puolueen ja koko kansainvälisen kommunistisen liikkeen kanssa. "IV Internationaali, joka on perustamispäivästään saakka taistellut samoja aatteita vastaan, joita te tänä päivänä vastustatte, on teidän puolellanne", sanottiin kirjeessä.

Maolaisten myöhempien hajotustoimenpiteiden johdosta trotskilainen lehdistö löi rumpua julistaen entistä varmempana, että "erimielisyyksissään Moskovan kanssa Peking asettuu käytännöllisesti katsoen trotskilaisuuden kannalle". Trotskilainen "Kansainvälinen sihteeristö" tervehti "Kiinan kompuolueen teesejä, koska niillä on ilmeistä yhtäläisyyttä joidenkin liikkeemme marxilaisvallankumouksellisten väittämien kanssa". Englannissa trotskilaiset lausuivat mielipiteensä julki vieläkin avoimemmin. Sen jäl-

keen kun Kiinan kommunistipuolue selosti kirjeessään Kiinan johtajien noudattaman linjan 25 kohtaa, he julistivat: "Sitä, mitä kiinalaiset nimittävät '25 kohdaksi', me sanomme trotskilaisuudeksi".

Mao Tse-tungin näkemysten yhtäläisyys monessa suhteessa anarkistien ja trotskilaisten näkemysten kanssa sekä hänen soveltamansa samantapaiset tuholaistaistelun menetelmät marxilais-leniniläisiä puolueita vastaan eivät kuitenkaan merkitse sitä, että näiden pikkuporvarillisen vallankumouksellisuuden ilmenemismuotojen konseptiot olisivat täysin yhtäläiset.

Olisi liian yksinkertaistettua väittää, että maolaisuus syntyi anarkismin tai trotskilaisuuden pohjalla ja on pelkästään niiden munnos. Se, että maolaisuus päätyi itsenäisesti joihinkin anarkistisia tai trotskilaisia väittämiä muistuttaviin lausumiin, osoittaa vain sitä, että kaikenkarvaiset pikkuporvarilliset tekovallankumoukselliset joutuessaan tekemisiin yhteiskunnallisen kehityksen objektiivisten lakien kanssa turvautuvat yleensä samaan pelastusrenkaaseen — hillittömään voluntarismiin.

Selvästi havaittavissa ovat myös yhteiskunnallisen perustan erilaisuudet siinä, joka synnytti anarkismin ja trotskilaisuuden ja toisaalta siinä, joka ruokkii Maon kannattajien näkemyksiä. Anarkismi on ryysyläisen, kaupunkien köyhälistön maailmankatsomus. Trotskilaisuus heijastuu myös etupäässä luokka-asemansa ja kovan maaperän jalkojensa alta menettäneiden kaupunkilaisainesten, mm. älymystön mielialoja. Sensijaan Maon ryhmän pikkuporvarillinen vallankumouksellisuus on aivan toista maata. Se ei ole syntyisin kaupungista, vaan maaseudulta.

Kiinan, tämän suunnattoman laajan talonpoikaismaan, jonka vapauttamisessa kolonialistisesta riippuvuudesta ja feodalismista juuri talonpoikaisto esitti niin merkittävää osaa, omalaatuiset olosuhteet ovat lyöneet leimansa pikkuporvarillisen vallankumouksellisuuden ilmenemismuotoihin. Siksi maolaisten propagoimissa katsomuksissa voidaan anarkististen ja trotskilaisten aatteenpoikasten rinnalla ha-

vaita myös puhtaasti narodnikilaisia, Venäjän oikeisto- ja vasemmistososiaalivallankumouksellisten katsomuksia muistuttavia mielipiteitä, joita vastaan bolshevikit kävivät päättäväistä taistelua.

Marxilaisuutta ei voida kiinalaistaa eikä japanilaistaa eikä venäläistää. Reformistit, revisionistit ja kaikenlaatuisen kiihkomieliset kommunismin vastustajat ovat aikanaan kuluttaneet suunnattomat määrät mustetta yrittäessään todistella leniniläisyyttä puhtaasti venäläiseksi ilmiöksi, joka ei sovi Euroopan maille. Mutta sekä marxilainen kritiikki, että elämä itse tekivät nämä yritykset tyhjiksi. Nyt samantapaiset vääristelijät saavat tukea Kiinasta.

Marxismi-leninismi on yleispätevää juuri siksi, että se heijastaa oikein poikkeuksetta kaikille maille ominaisia yleisiä lainmukaisuuksia, jotka esiintyvät niissä kyseisten maiden moninaisuudesta ja erikoispiirteistä huolimatta. Marxismi-leninismi tarjoaa mahdollisuuden saada oikean käsityksen jokaisesta tilanteesta ja löytää sellaisia ratkaisuja, jotka vievät kehitystä eteenpäin eivätkä jarruta sitä tai työnnä taaksepäin. Jos mielivaltaisesti pitäytyy vain johonkin yhteen osaan marxismi-leninismistä ja hylkää tai jättää huomioonottamatta muut osat, silloin ehyt vallankumousteoria katoaa. Sen sijalle astuvat eklektiset kasautumat, jotka ovat kuvaavia yhteiskunnallisen kehityksen esiproletaariselle kaudelle tai parhaassa tapauksessa työväenliikkeen ensi askelille.

Kiinassa tapahtui se, mitä V. I. Lenin tarkoitti puhuessaan takapajuisissa maissa ilmenevästä vaarasta, kun siellä puhkeavat ideologiat, "jotka tarrautuvat työväenliikkeen yhteen osaan ja tekevät yksipuolisuuden teorian". (V. I. Lenin: Kootut teokset, nid. 20, s. 66, ven. kiel. laitos) Mao Tse-tungin ryhmä tarrautuu vain siihen marxilaisuuden osaan, joka myöntää subjektiivisen tekijän merkityksen historiallisessa prosessissa ja jättää pois toisen osan, joka vaatii täydellistä tieteellistä tervejärkisyyttä analysoitaessa objektiivista asiaintilaa. Tästä yksipuolisuudesta, joka merkitsee välien katkaisemista marxilai-

suuteen, muokataan teoria, joka lisäksi saa päinvastoin kuin monet aikaisemmat pikkuporvarillisen vallankumouksellisuuden ilmenemismuodot selvästi nationalistisia vivahteita.

Marxilaista terminologiaa hyväkseen käyttäen Peking levittää katsomuksia, joilla ei ole mitään yhteistä marxismi-leninismin kanssa. Maolaisuus syntyi takapajuisen, pitkät ajat siirtomaasorron alaisena olleen maan olosuhteissa pikkuporvarillisen vallankumouksellisuuden eräänlaisena talonpoikaismuunnoksena. Tämä ideologia heijastaa pikkuporvarin pyrkimystä asemansa parantamiseen viipymättä maailmanlaajuisen tasanjaon kautta, ja ellei tämä käy päinsä, niin tuhoutukoon vaikka ihmiskunta.

Se, seikka, että pikkuporvarillisen vallankumouksellisuuden nykyiset edustajat yrittävät esiintyä 700-miljoonaisen kansan nimissä, ei tee heidän ideologiaansa hiukkaakaan elinkelpoisemmaksi. Eriskummallinen sekoitus marxismi-leninismin jo aikoja sitten murskaamien näkökantojen sirpaleista sovellettuina kapean nationalistisiin etuihin on vailla tulevaisuutta.

Luonnollisesti Kiinassa tarjoutuvat objektiiviset edellytykset pikkuporvarillisen vallankumouksellisuuden ilmenemiselle, olivathan samanlaiset edellytykset tarjolla aikanaan Venäjällä ja niitä on myös takapajuisissa talonpoikaismaissa. Mutta taudin leviämistä edistävien tiettyjen olosuhteiden ei silti tarvitse merkitä sitä, että taudin on väistämättä muututtava epidemialuontoiseksi. Marxilaisen poliittisen johdon nimenomaisena tehtävänä on havaita vaaramomentit, taistella niitä vastaan ja lisäksi kamppaila virheellisiä katsomuksia vastaan, jotka saattavat koitua tuhoisiksi vallankumoukselle.

Neuvostoliiton kommunistinen puolue kykeni selviytymään tästä tehtävästä siksi, että se kävi leppymätöntä taistelua sekä oikeisto-opportunismia, että äärivasemmistolaisen tekovallankumouksellisuuden kaikkia muunnoksia vastaan. ”Bolshevismi omaksui syntyhetkellään vuonna 1903 perinteen, joka edellytti armotonta taistelua pikkuporvarillista, puoli-

anarkistista (anarkismin kosiskeluun kykenevää) vallankumouksellisuutta vastaan", kirjoitti Lenin v. 1920. (V. I. Lenin: Kootut teokset, nid. 41. s. 15).

Erityisen kiivasta taistelua joutuivat bolshevikit käymään myöhempinä vuosina, kun puolue puolusti sosialismin rakentamiseen tähtäävää leniniläistä kurssia. Erittäin merkittävä oli trotskilaisuuden aatteellinen ja poliittinen tappio, olihan se kylvänyt epäuskoa Neuvostoliiton työväenluokan voimiin väittäen, ettei sosialismin toteuttaminen ole mahdollista maassamme ilman proletaarisen vallankumouksen alustavaa voittoa lännessä. Suojautumalla "vasemmistolaisen" supervallankumouksellisen fraasin taakse trotskilaiset pyrkivät tyrkyttämään seikkailuhenkistä linjaansa, joka tähtäsi sosialismin rakentamisen epäonnistumiseen maassamme ja vallankumouksen keinotekoiseen nostattamiseen muissa maissa.

Kiinassa jouduttiin kasvotusten takapajuisessa maassa tapahtuvaan sosialismin rakentamiseen liittyvien vaikeuksien kanssa, ja tällöin tuli ilmi varteenotettavien perinteiden puute taistelussa äärivasemmistolaista ultravallankumouksellisuutta vastaan. Johtoportaassa alkoivat saada yliotteen lajistaan huonontuneet toimitsijat, jotka kannattivat äärivasemmistolaisten fraasien taakse kätketyvää seikkailuhenkistä suurvaltakurssia.

Kommunistit uskovat, että nykyaikana saattaa kaikkein takapajuisinkin maa kehittyä menestyksellisesti ei-kapitalistiseen suuntaan ja saavuttaa sosialismin. Kun Mongolian kansantasavalta pystyi voitokkaasti pääsemään tämän tien päätepisteeseen aikana, jolloin maailmassa oli vain yksi ainoa sosialistinen valtio, Neuvostoliitto, joka lisäksi oli vihamielisten kapitalististen valtioiden saartorenkaan ympäröimä, niin nyt, sosialistisen maailmanjärjestelmän jatkuvasti vahvistuessa sosialismilla on entistä suuremmat mahdollisuudet päästä voitolle missä kehitysmaassa hyvänsä.

Kiinan nykyiset tapahtumat eivät ole suinkaan väistämättömiä takapajuisen maan olosuhteissa.

Tässä on paikallaan toteamus, että poikkeus vahvistaa säännön.

Polkemalla maahan proletaarisen internationalismin periaatteet maolaiset katkaisivat yhteistoimintasuhteensa Neuvostoliittoon ja muihin sosialistisiin maihin, joiden antama apu esitti niin merkittävää osaa Kiinan kansantasavallan siihenastisissa saavutuksissa. Tällaisen linjan seurukset osoittavat, että Kiinan kaltaisessa takapajuisessa maassa voidaan menestyksellisesti edetä sosialismin tiellä ainoastaan sosialistisen kansainyhteisön tuella, nojautumalla sen apuun ja kokemukseen.

Pikkuporvarillinen vallankumouksellisuus on tavattoman vaarallinen kaikissa kapitalismia vastaan käytävän taistelun vaiheissa. Sen vahingollisuus kasvaa erityisen suureksi, kun voittanut vallankumous tarjoaa uuden yhteiskunnan käytännöllisen rakentamisen mahdollisuudet. Tämän vahvistaa se vakava vaara, joka Mao Tse-tungin ryhmän takia uhkaa Kiinan vallankumouksellisia saavutuksia.

II. FILOSOFIAN KÖYHYYS

Päätelmiä aatteellisen suuntauksen eheydestä ja teoreettisesta tehosta tehdään yleensä sen filosofisen pohjan perusteella. Marxismi-leninismin teoreettisen perustan muodostaa dialektinen materialismi, jonka ansiosta sosialismi on muuttunut haaveesta tieteeksi, työväenluokka sai mahdollisuuden toimia tietoisesti historiallisen kehityksen sanelemaa välttämättömyyttä ja yhteiskunnallisen kehityksen objektiivisia lakeja noudattaen.

120 vuotta sitten ilmestyi Karl Marxin teos, jossa kritisoitiin anarkismin oppi-isiin kuuluneen Pierre Proudhonin taloudellisia teorioita. Marx käsittelee pikkuporvarillisen poliittisen taloustieteen perusteita, vaikka teoksen nimi onkin "Filosofian köyhyys". Tämä ei johdu pelkästään siitä, että se oli Marxin vastaus Proudhonin kirjaan "Köyhyyden filosofia". Kyseessä ei ollut pelkkä sanaleikki. Proudhonin taloudellisten rakennelmien erittelyä höystää anarkismin metodologisten lähtökohtien, samoin kuin sen täysin epäpätevän ja kirjaimellisesti köyhän teorian selvittely.

Yhteiskuntaluokkien yhtäläistämiseen ja pienomistuksen säilyttämiseen tähtäävät, taantumuksellisesti orientoituneet Proudhonin taloudelliset teoriat ovat jo aikoja sitten hautautuneet menneisyyteen ja jääneet vain historian lehdille. Kuitenkin Marxin suurenmoisella tavalla kuvaamat pikkuporvarillisen ideologin ajatustavan ominaispiirteet, peruskäsitteiden arkipäiväisyys, mielipideilmaisujen eri

sommitelmien metafyysinen luonne sukelsivat esiin myös myöhempinä ajankohtina, jokaisessa uudessa pikkuporvarillisen opportunismin tai revolutionarismin muunnelmassa.

Usein toistui myös alunperin yksilölliseksi mainittu produhonilainen ilmaisutapa, jota Marx leimasi "ylipateettiseksi tyyliksi", "pöyhkeileväksi, laskelmoivaksi hölynpölyksi", "kerskailevaksi, hälisevän räikeäksi mainostyyliksi, olemattomalla "tieteellä" kopeilemiseksi ja hyödyttömäksi jaaritteluksi siitä". (Karl Marx ja Friedrich Engels. Valitut kirjeet. M. Gospolitizdat, 1953, s. 156, ven. kiel. laitos.) Historia osoitti, etteivät nämä piirteet olleet suinkaan Proudhonin yksilöllisiä ominaisuuksia, vaan pikkuporvarillisille ideologeille ominainen yhteinen piirre, eräänlaista suojautumista, jonka on määrä peittää heidän näkemystensä tyhjyys ja elottomuus, ja johtui filosofian köyhyyden aiheuttamasta alemmuuskompleksista.

Pikkuporvarillinen vallankumouksellisuus synnyttää ensikatsomalta hyvin vastakkaisia modifikaatioita. Bakuninin anarkismi eroaa Proudhonin anarkismista jo siinä, että Proudhon kannatti yksityisomistuksen säilyttämistä, kun sen sijaan Bakunin tunnusti ainoastaan kollektiivisen omistuksen. Proudhon kannatti rauhanomaisia, harmittomia taistelukeinoja, kun taas Bakunin puolsi väkivaltaa. Anarkismi kieltää poliittisen taistelun, kun taas trotskilaisuus myöntää ainoastaan tämän taistelumuodon väheksyen kaikkia muita. Tällaista vertailua voitaisiin jatkaa vielä kauan. Kuitenkin kaikista laatumuunnoksista huolimatta pikkuporvarillisen vallankumouksellisuuden edustajien katsantokantojen metodologiset lähtökohdat ovat yhteiset — ääretön subjektivismi, aikomus muuttaa maailma järkeillyn kaavan mukaan niiden harvojen ihmisten avulla, jotka ovat tiedostaneet muutosten välttämättömyyden.

Anarkismin filosofia on erittäin primitiivistä. Lenin mainitsi, ettei anarkismissa "ole minkäänlaista doktriinia, vallankumouksellista oppia eikä teoriaa".

Dialektisella fraselogialla naamioitu metafysiikka ja täysin naamioimaton subjektivismi — nämä ovat kaikkien anarkismin haarojen metodologisten perusteiden luonteenomaisia piirteitä.

Jokseenkin sama ilmiö on havaittavissa troskilaisuudessa. Trotskilaisuus on aina käsittänyt väärin olosuhteiden erikoispiirteet, koska se otti aina lähtökohdakseen kaavan, korvasi objektiivisen todellisuuden subjektiivisilla toiveilla eikä hyväksynyt muita ristiriitojen ratkaisutapoja kuin niiden äärimmäisen kärjistämisen ja katastrofiset yhteenotot.

Neuvostoyhteiskunta edusti Trotskin käsityksen mukaan eräänlaista yhteiskuntaluokkien tasapainoa, jonka oli väistämättä muututtava tasapainottomuudeksi. Proletariaatti ja talonpoikaiston keskinäisten ristiriitojen ratkaisun hän näki niiden antagonististen yhteenottojen väistämättömyydessä, ja koska talonpoikaisto oli lukumääräisesti suurempi, hän ennusti kapitalismin paluun vääjäämättömäksi.

Omien keksimiensä yleisten "vääjäämättömyyksien" paniikkimainen liioittelu liittyy Trotskin katsomuksissa yhteen puhtaasti seikkailuhenkisen asennoitumisen kanssa subjektiiviseen tekijään. Eikä Trotski tarkoittanut subjektiivisella tekijällä kansanjoukkoja eikä edes puoluetta, vaan hänen omien sanojensa mukaan "johtajistoa". Hänen reseptinsä mukaan ammattiliittojen ongelma oli selvitettävissä pelkästään johtoporrasta ravistelemalla. Kritisoidessaan myöhempinä vuosina Kominternia ja syyttäessään sitä maailmanvallankumouksen pitkittämisestä Trotski jälleen kuittasi kaiken ainoastaan "johtajiston" ongelmana. Nykyajan "IV Internationaalin" trotskilaisilla vastaus kysymykseen, miksi maailmanvallankumouksen hetki ei ole vieläkään koittanut, on edelleen sama: syynä kaikkeen on "vallankumouksen johtajiston kriisi".

Trotski varustaa "johtajiston" yliluonnollisilla voimilla. Se voi oman harkintansa mukaan loikata eri vaiheiden yli, suorittaa harppauksia, kiristää muttereita. Tämä on mitä puhtainta subjektivismia, ja jos Trotski on tuonut siihen jotain omaa, niin ainoas-

taan sen, että muutti sen byrokaattiseksi subjektivismiksi.

Naamioimalla näkemyksensä leniniläisyyttä myötäileväksi Trotski taistellessaan Kominternia vastaan halusi esitellä bolshevismin eräänlaisena suoraviivaisuutena. "Ei suinkaan joustavuus ole ollut eikä sen tulisi nytkään olla bolshevismin tärkein ominaisuus, vaan kivenkovuus," kirjoitti hän vuonna 1928 täysin ristiriidassa Leninin vaatimuksen kanssa siitä, että kommunistisen puolueen olisi ehdottomasti "turvauduttava luovimiseen, sovitteluun, kompromisseihin, osattava soveltaa tätä taktiikkaa proletaarisen valveutuneisuuden, vallankumouksellisuuden, taistelukyvyn ja voittamisen taidon yleistason kohottamiseksi eikä alentamiseksi." (V. I. Lenin: Kootut teokset, nid. 41, s. 59).

Yksipuolisuus, liioittelu, teoreettinen epätarkkuus ja muut Trotskin metodologialle ominaiset vastaavanlaiset piirteet, joita Lenin aikoinaan kritisoi, muodostavat myös maolaisen filosofian "arsenaalin".

Kiinalaisella maaperällä kasvaneeseen maolaisuuteen eivät voineet olla vaikuttamatta ne moraaliset ja eettiset opit, jotka alkoivat muovautua jo muinaisuudessa ja joita kahden vuosituhannen ajan istutettiin kansan tietoisuuteen valtion virallisena ideologiana. Suuren filosofin Kungfutsen oppi on vaikuttanut moniin kiinalaisten kansallisiin luonteenpiirteisiin ja heidän ajattelutapaansa.

Kungfutselaisten periaatteiden joukkoon kuuluu ehdoton kuuliaisuus vanhemmille, "viisaan miehen" sanan sokea noudattaminen. Neuvostoliittolainen historiantutkija L. Vasiljev huomauttaa, että monet Kiinan historiaa tutkineet ovat kiinnittäneet huomion kiinalaiselle ajattelutavalle ominaiseen taipumukseen skolastisuuteen, sokeaan ja ehdottomaan uskoon profeetan opetuksiin. Koko koulujärjestelmä oli rakennettu siten, että ihminen näkisi lapsuudestaan lähtien maailman arvon ainoastaan muinaisten oppineiden muotoilemissa säännöissä ja aforismeissa, että hänessä tukahdutettaisiin taipumus itsenäiseen ajatteluun ja pohdiskeluun ja kasvatettaisiin

vain halua päästä mahdollisimman syvälle hyväksyttyihin aatteisiin.

Artikkelissaan "Mantshujen valtakausi Kiinassa" neuvostoliittolainen Kiinan tutkija S. L. Tihvinski osoittaa vakuuttavasti, millä tavoin kungfutselaisia dogmeja juurrutettiin maassa viime vuosisatojen aikana.[1]) Siellä voi lukea keisareista, jotka julistivat, että valtakuntansa hallitsemisessa heidän "pääasiallisimpana huolenaan on ohjata ihmisten mieliä", "kirjallisesta inkvisitiosta" — kiellettyjen kirjojen julkisesta polttamisesta ja näitä kirjoittaneiden hautojen häpäisemisestä — ja monista muista asioista, jotka antoivat Karl Marxille aiheen puhua Kiinassa levinneestä "oppineesta tietämättömyydestä" ja "pedanttisesta julmuudesta".

Huomattava Kiinan tutkija, akateemikko V. M. Aleksejev suoritti vuonna 1907 vielä aloittelevana tiedemiehenä matkan Kiinan syrjäisille paikkakunnille. Kiinan kansaa kohtaan tuntemaansa sympatiaa uhkuvassa matkapäiväkirjassaan hän kertoo muiden luonteenpiirteiden ohella myös "kiinalaisen viehtymyksestä sitaatteihin ja vihjailuun, jota ilmenee jokaisessa sopivassa tilanteessa". Hän kertoo opetuksesta, joka tapahtuu "opettelemalla ulkoa tapauksia ja nimiä ja myöhemmin lukemalla skolastisia historiallisia pohdiskeluja"; "täydellisen henkilön" kultista, joka muuttuu jumalolennon palvonnaksi, erityisistä kokoelmista, "joihin on koottu elämän eri tapahtumia koskevia mielenkiintoisimpia lauselmia",[2]) ja paljosta muusta, mikä ei ole suinkaan hävinnyt myöhempinä vuosina, vaan on säilynyt ennallaan ja säilyttänyt myös varteenotettavan sijansa suurten yheiskunnallisten uudistusten aikakaudella.

Kaikki nämä Kiinan yhteiskunnallisen ,taloudellisen ja sivistyksellisen kehityksen erikoispiirteet

---

[1]) "Mantshujen valtakausi Kiinassa". M. Kust. "Nauka", 1966, s. 12, 23 ym. (ven. kiel. laitos).

[2]) V. M. Aleksejev: Vanhassa Kiinassa. Matkapäiväkirja v:lta 1907. M. Idän kirjallisuuden kustantamo, 1958, s. 34, 49, 51, 69, (ven. kiel. laitos).

heijastuivat myös pikkuporvarilliseen vallankumouksellisuuteen, joka ei ole suinkaan uusi ilmiö tässä maassa ja joka maolaisuutena on saanut vastenmielisimmän muodon.

Päinvastoin kuin muut pikkuporvarillisen vallankumouksellisuuden edustajat, jotka eivät pitäneet itseään filosofeina eivätkä jättäneet jälkeensä minkäänlaisia filosofisia teoksia, Mao Tse-tung pyrkii aivan ilmeisesti valtaamaan oman sijansa filosofien Pantheonissa. Amerikkalaiselle lehtimiehelle Edgar Snow'lle kertomassaan elämänkerrassa Mao tähdensi "tutkineensa kiihkeästi filosofiaa" jo nuoruusvuosinaan, lukeneensa Kungfutsea ja muita vanhan Kiinan filosofeja, vaikkei oman vakuutuksensa mukaan erityisemmin välittänyt klassikoista. Mao kertoo lukeneensa Spinozaa, Kantia, Goethea, Hegeliä ja Rousseau'ta, vaikka hänen omista töistään, jotka sisältävät runsaasti viittauksia eritoten Kiinan vanhoihin filosofeihin, tätä ei juuri huomaa. Mao myöntää "ihailleensa Kang Ju-wei'tä ja Liang Tshi-chao'ta" — 1800-luvun lopulla vaikuttaneita huomattavia porvarillisia uudistajia. Kang Ju-wei pyrki uudistamaan kungfutselaisuuden ja saamaan sen palvelemaan Kiinan uusia yhteiskunnallisia voimia.

Tieteenvastaisia ja idealistisia näkökantoja noudattaen Kang Ju-wei selitti Kiinan pitkäaikaisen feodaalisen lamakauden johtuvan vanhojen eettis-filosofisten oppien unohtamisesta. Liang Tsi-chao (eräs Kang Ju-wein oppilaista) tähdensi, että "Kang Juwei suhtautui objektiiviseen todellisuuteen joko halveksivasti tai tunki sen väkipakolla omien näkemystensä rajoihin".

Mao Tse-tung oli innostunut myös anarkismiin. Hän tunnusti sen samaiselle Edgar Snow'lle. Mao kertoi, miten talonpoikaiskapinat vaikuttivat voimakkaasti "hänen nuoriin aivoihinsa, jotka jo silloin tunsivat taipuvaisuutta kapinallisuuteen." Noina vuosina "pohdiskelin usein anarkismin ongelmia ja sen mahdollisuuksia Kiinassa. Siihen aikaan kannatin monia sen päämääriä."

Vasta 27-vuotiaana Mao tutustui ensimmäisen ker-

ran marxilaiseen teokseen (se oli Kommunistisen puolueen manifesti), ja siitä lähtien hän on pitänyt itseään marxilaisena. Kuitenkin marxilaisten aatteiden siemenet lankesivat maaperään, jossa rehotti ennestään runsaasti sellaisia aatteita, joilla ei ollut mitään yhteistä marxilaisuuden kanssa. Ristisiitoksen vaara oli ilmeinen ja myös tapahtui.

Joidenkin vuosien kuluttua Mao Tse-tung ryhtyi kirjoittamaan filosofisia teoksia, jotka nyt ovat kauttaaltaan alkaen kahdesta vuonna 1937 ilmestyneestä luennosta, "Käytännöstä" ja "Ristiriidasta", virallisesti julistettu Kiinassa "loistavaksi panokseksi maailman marxilais-leniniläisen filosofian aarteistoon ja jotka rikastuttavat ja vievät eteenpäin dialektista materialismia".

Itse asiassa näissä Maon teoksissa yhtyy dialektisen materialismin erittäin tunnettujen väittämien yksinkertaistettu selvitys tekijän omaan panokseen, joka ilmenee marxilaisen materialismin korvaamisena idealismilla ja dialektiikan korvaamisena metafysiikalla.

Julistauduttuaan marxilaiseksi Mao Tse-tung luonnollisesti tunnustaa aineen ensisijaisuuden ja tietoisuuden toissijaisuuden, ts. filosofian peruskysymyksen materialistisen käsityksen. Mao Tse-tungin käytännön toiminta ja monet hänen lausuntonsa osoittavat kuitenkin sen, mikä on monasti esiintynyt jo ennen häntä: aineen ensisijaisuus ja perustavuus olevaisessa henkiseen ja sielulliseen nähden voidaan tunnustaa olematta silti johdonmukainen materialismin kannattaja.

Kirjasessaan "Mistä ihminen saa oikeat aatteet" Mao Tse-tung väittää, että kaikki oikeat aatteet syntyvät kaksiyhteisestä kyvystä: 1) muuttaa henki aineeksi ja aine hengeksi, sekä 2) pitää henkeä aineena ja ainetta henkenä. Aineen ensisijaisuuden ja hengen toissijaisuuden hän korvaa itseasiassa niiden ykseydellä, mistä johtuu, että kaikki, mikä tapahtuu maailmassa, voidaan samaistaa sen kanssa, mikä tapahtuu omassa ajattelussa.

Kuvaillen yksinkertaistetusti ihmisen kykyä tie-

dostaa objektiivinen olevaisuus ja kuitaten monimutkaisen tiedostamisprosessin yksinkertaisesti aatteellisen ja aineellisen täydellä samaistamisella Mao uskottelee, että kaikkia eroavuuksia ihmisten käsityksissä on tarkastettava "objektiivisten ristiriitojen heijastumina".

Tällä tavoin voidaan hyvin helposti puolustella "materialistisesti", mutta itseasiassa pragmaattisesti kaikkia aatteita, vaikka ne olisivat miten kaukana hyvänsä olevasta todellisuudesta. Kaikki on todellisuudessa siten kuin minulle on hyödyllisintä. Ei tarvitse tietää paljon lausuakseen julki mielipiteitään.

Vanhan Kiinan naiivi spontaaninen materialisti Lao-tse, jolla oli voimakas vaikutus Mao Tse-tungin katsomusten muovautumiseen, opetti: "Itsensä perusteella voi oppia tuntemaan muut; yhden perheen perusteella voi oppia tuntemaat muut kylät; yhden valtakunnan perusteella voi oppia tuntemaan koko maailman. Mistä tunnen maailman sellaisenaan? Juuri tämän ansiosta."

Tehdessään päätelmiä koko maailmasta oman perheensä, oman kylänsä ja oman maansa perusteella Lao-tse uskoi, että liika oppineisuus on haitaksi. Hän vakuutti: "On vaikeata hallita kansaa, joka tietää paljon. Siksi maan hallitseminen tiedon avulla on maalle vahingoksi, kun taas hallitseminen ilman tietoja on maalle onneksi".

Keskustellessaan sairaanhoitotyöntekijöiden kanssa vuonna 1965 Mao Tse-tung lausui: "Kuta enemmän lukee kirjoja, sitä tyhmemmäksi tulee". Tämän lausunnon perusteella hän on taipuvainen onnellistuttamaan maansa Lao-tsen reseptin mukaan.

Mitenkään satunnaista ei ollut se, että nimenomaan vuonna 1960, kun virheellisen voluntaristisen talouspolitiikan seuraukset alkoivat täysin mitoin näkyä Kiinassa, järjestettiin väittely aiheesta "Ajatelun ja olemisen ykseys", jossa läksytettiin ankarasti kaikkia niitä filosofeja, jotka kannattivat sitä täysin oikeaa käsitystä, että tällaisen ykseyden keksiminen on verhottua idealismia, jolla on selvä teh-

tävä: puolustella sekä ulko- että sisäpoliittisia epäonnistumisia ja erehdyksiä.

Koska kaikki Mao Tse-tungin lausunnot julistetaan Kiinassa viipymättä "uudeksi loistavaksi panokseksi" lyötiin nimilappu "uusi" myös ajattelun ja olemisen ykseyden teoriaan. Itse asiassa tämä on kuitenkin sangen vanha idealistinen teoria, jota Friedrich Engels piti "eräänä mielettömimpänä ja kuumehoureisimpana kuvitelmana" ja josta Lenin sanoi että se on pelkkää hölynpölyä ja täysin taantumuksellinen teoria.

Kun pyrkimys johdatella omien mielipiteittensä todellisuus ajattelun ja olemisen ykseydestä on verhottua idealismia, niin Mao Tse-tungin aatteiden varustamisessa yliluonnollisella ja universaalilla voimalla idealismi esiintyy täysin peittelemättömänä. Nyt on jo aate saanut yliotteen aineesta. Tutki Maon aatteita, niin kaikki järjestyy. Aineelliselle tuotannolle suodaan varsin vähäinen merkitys, edistyksen aiheuttaja kun ei ole tuotannon kehitys, vaan ihmisen tietoisuustaso.

Marxismi-leninismi, joka pitää kansaa todellisena historian luojana, varaa ihmiselle ratkaisevan merkityksen yhteiskunnallisessa tuotannossa ja myöntää edistyksellisten aatteiden suuren vaikutuksen yhteiskunnalliseen kehitykseen. Mutta todella vallankumouksellinen oppi ei irrota ihmistä aineellisesta tuotannosta, vaan tarkastelee niitä ykseytenä. Historiaa ei vie eteenpäin abstraktinen ihanneihminen, vaan elävä ja todellinen ihminen ansioineen ja puutteineen, joka vaikuttaa konkreettisissa historiallisissa olosuhteissa niissä vallitsevine tuotantovoimatasoineen ja työvälineineen. Tämän ihmisen ja aineellisen ympäristön ykseyden huomiotta jättäminen on aiheuttanut ja aiheuttaa edelleen tärkeitä virheitä. Kun ykseyden toinen osapuoli asetetaan toisen vastakohdaksi, se riittää muuttamaan totuuden vastakohdakseen.

Oikeisto-opportunismi asettaa aina tuotantovoimien kehitystason ja ihmisen vastakkain eikä näin ollen jätä sijaa ihmisten aktiiviselle uudistustoimin-

nalle. Se on vulgääria talousmaterialismia ja mukautuvaisuuden puolustelua.

Kaikenkarvaiset äärivasemmistolaiset, Leninin sanontaa käyttääkseni, tekevät saman virheen, "mutta toiselta puolelta". Asettamalla ihmisen ja tuotantovoimat vastakkain he itseasiassa kieltävät objektiivisten edellytysten välttämättömyyden ihmisten menestykselliselle uudistustoiminnalle. Kaikki riippuu ainoastaan ihmisestä, hänen tahdostaan ja tietoisuudestaan. Se on vulgääria subjektivismia, rajoittamattoman voluntarismin filosofiaa, seikkailuhenkisyyden ja haihattelun puolustelua.

On helppoa selittää, miksi juuri tämänlaatuinen filosofia on saanut jalansijan Kiinassa. Tuotantovoimien alhainen kehitystaso, valtaosaltaan yksinkertaiset työvälineet, suunnaton ja joka vuosi kasvava väkiluku aikaansaavat objektiiviset edellytykset yksinkertaistetulle käsitykselle, että kaikki on mahdollista, kunhan yritetään kyllin lujasti.

Ihmisen ja aineellisen mahdollisuuksien vastakkain asettamista esiintyy kaikilla talouselämän aloilla ja sitä sovelletaan myös sotaan. Lin Piao, joka kinalaisten lehtien mukaan "kantaa muita korkeammalla Mao Tse-tungin aatteiden punaista lippua" väittää artikkelissaan "Eläköön kansan sodan voitto!", että "paras ase ei suinkaan ole mikään kuolettava ase, kuten lentokone, tykki, panssarivaunu tai atomipommi, vaan Mao Tse-tungin aatteet". (Mao Tse-tungin aatteiden ylistämisen ohella maolaiset sijoittavat kuitenkin hirvittävien taloudellisten ponnistusten hinnalla suunnattomia varoja oman atomipommin valmistamiseen).

Asettamalla ihmisen vastakkain häntä ympäröivän taloudellisuuden kanssa maolaiset rakentavat yksinkertaistettua kaavakuvaa ihmisestä, jolta puuttuu kaikkinainen elämän aistiminen, puuttuvat omat ajatukset ja tunteet, hän on kokonaan sopeutunut toteuttamaan mekaanisesti Maon ohjeita. Tämä on räikeä vastakohta sille, mistä V. I. Lenin puhui tähdentäessään välttämättömyyttä rakentaa sosialismia "ei suinkaan mielikuvituksellisesta eikä varta vasten

aikaansaamastamme ihmismateriaalista, vaan siitä, minkä kapitalismi on jättänyt meille perinnöksi. Se on kieltämättä hyvin vaikeata, mutta kaikkinainen toisenlainen tehtävän toteuttamisyritys on siinä määrin haihattelua, ettei siitä kannata edes puhua", (V. I. Lenin, Kootut teokset, nid. 41, s. 33).

Se seikka, että nykyajan Kiinassa tarjoutuu objektiivinen maaperä voluntaristisille aatteille ja monenlaisille mielikuvituksellisille rakennelmille, ei suinkaan muuta näitä aatteita ja rakennelmia oikeiksi eikä missään määrin puolusta niihin perustuvaa virheellistä käytännön toimintaa. Materialismin korvaaminen idealismilla johtaa ennemmin tai myöhemmin umpikujaan, vie vararikkoon, sillä elämässä saa pysyvän jalansijan ainoastaan se, mikä heijastaa oikealla tavalla elämän todellisia tarpeita ja lakeja.

Väittäessään subjektiivista idealismia marxilaiseksi materialismiksi Mao tulkitsee omalla tavallaan myös marxilaista dialektiikkaa. Vastakohtien yhtenäisyyden ja taistelun — tämän ilmiöiden sisäisten ristiriitojen saneleman lain — Mao kuittaa primitiivisellä kaavalla, jolla ei ole minkäänlaista käytännön merkitystä todellisuutta analysoitaessa. Elämän moninaisuus sen eriluonteisine — välttämättömine ja satunnaisine, oleellisine ja toisarvoisine ,antagonistisine ja epäantagonistisine ristiriitoineen korvataan yksinkertaisella vastakohtaisuuksien luettelolla. Jokseenkin samalla tavoin menettelivät vanhat kiinalaiset filosofit maailman tieteellisen tiedostamisen varhaisimmassa vaiheessa.

Mao Tse-tung tarkastelee vastakohtaisuuksia näin staattisesti: "Ilman elämää ei ole kuolemaa, eikä ilman kuolemaa ole elämää. Ilman yläpuolta ei ole alapuolta eikä ilman alapuolta ole yläpuolta. Ilman onnettomuutta ei ole onnea eikä ilman onnea ole onnettomuutta. Ilman helppoutta ei ole vaikeutta eikä vaikeutta ole ilman helppoutta. Ilman tilanomistajaa ei ole vuokraajaa eikä vuokraajaa ole ilman tilanomistajaa. Ilman porvaristoa ei ole proletariaattia eikä ilman proletariaattia ole porvaristoa. Ilman imperialistista kansallista sortoa ei ole siirto- eikä

puolisiirtomaita, eikä siirto- ja puolisiirtomaita ole ilman imperialistista kansallista sortoa. Näin on asianlaita kaikkiin vastakohtiin nähden." (Mao Tse-tung: Valitut Teokset, nid. 2, 452, ven. kiel. laitos.)

Miten Mao käsittää näiden vastakohtaisuuksien kehityksen ja taistelun? Yksinkertaiseksi keskinäiseksi muuttumiseksi paikkoja vaihtamalla: "Kullekin ilmiölle ominaisesta kahdesta vastakkaisesta puolesta jokainen muuttuu tietyissä olosuhteissa omaksi vastakohtaisuudekseen, siirtyy siihen asemaan, jonka sen vastakkainen puoli omaa." (Mao Tse-tung: Valitut teokset, nid. 2, s. 453, ven. kiel. laitos). Sosialistisen vallankumouksen ydin on Maon mukaan siinä, että proletariaatti muuttuu alistetusta luokasta vallassaolevaksi luokaksi, kun taas porvaristo siirtyy siihen asemaan, joka oli aiemmin sen antipodilla, tilanomistajat ja talonpojat vaihtavat paikkoja, samoin vaihtavat paikkoja sota ja rauha jne.

Tämän kaavan mukaan saattaa vastakohtaisuuspari vaihtaa paikkoja loputtomiin, koko liike keskittyy tasapainon rikkomiseen ja palauttamiseen. Mao Tse-tungin teoksissa ja pekingiläisessä maolaisuutta propagoivassa oppikirjassa "Dialektinen materialismi" tällaista tilannetta kuvaillaan hyvin laajalti. Oppikirjassa väitetään, että kehityksen laki on — "tasapaino — epätasapaino — tasapaino" tai "yhtyminen — ykseyden kahtiajako — uusi yhtyminen". Tämän kaavan mukaan imperialismi näyttää seuraavanlaiselta: "Riehuminen, tappiolle joutuminen, jälleen riehuminen, jälleen tappiolle joutuminen ja näin tuhoutumiseen saakka". Suunnittelulla pyritään ainoastaan saavuttamaan väliaikainen ja suhteellinen tasapaino. "Vuoden kuluttua, kokonaisuutena katsoen, tämän tasapainon rikkoo vastakohtaisuuksien taistelu, tämä yhtenäisyys muuttuu, tasapaino muuttuu epätasapainoksi, yhtenäisyys laakkaa olemasta yhtenäisyyttä ja seuraavana vuonna joudutaan jälleen pyrkimään tasapainoon ja yhtenäisyyteen". (Mao Tse-tung: Kansan sisäisten ristiriitojen oikeata ratkaisemista koskevasta kysymyksestä. M., 1957, s. 17, ven. kiel. laitos.)

Tällaisella kaavalla ei ole mitään yhteistä marxilaisen dialektiikan kanssa. Ristiriitojen vuorovaikutus, niiden keskinäinen tunkeutuminen katoaa ja taistelu esiintyy alituiseen antagonististen voimien yhteenottona. Sen sijaan sitä on mukava käyttää kansainvälisessä kommunistisessa liikkeessä harjoitettavan tuholaistoiminnan "teoreettiseen" perusteluun (yhtenäisyyttä seuraa aina hajaannus), kaikkinaisten suunnitelmissa tapahtuneiden virhelaskelmien puolusteluun (saavutettu tasapaino muuttuu vääjäämättä epätasapainoksi), rauhantaistelun mahdollisuuksien kieltämiseen, sillä rauha muuttuu väistämättä sodaksi, sekä sellaisen käsityksen viljelemiseen, että luokkataistelun tulisi olla sosialistisessa yhteiskunnassa samanlainen kuin ennen sosialistisen vallankumouksen voittoa.

Tällainen "dialektiikka" on erittäin käyttökelpoinen sellaisissa tapauksissa, kun ei haluta rasittua konkreettisen tilanteen konkreettisella analyysilla, vaan tyydytään rakentamaan ristiriitoja oman mielensä mukaan, kun poliittisen johtamistaidon ja tieteen painopiste halutaan keskittää ristiriitojen kärjistämiseen ja kun hillitön subjektivismi halutaan saada näyttämään ideologialta.

Vanhan Kiinan filosofien spontaaninen materialismi ja naiivi dialektiikka heijastivat heidän aikansa tieteellisen tiedostamisen tasoa. Siihen aikaan ne olivat edistysmielisiä katsomuksia. Sensijaan näihin katsomuksiin palaaminen meidän aikakaudellamme ei ole pelkästään arkaismia, vaan suoranaista taantumusta. Maolaisuuden propagandakoneisto käsittää, että sen levittämien väittämien läheinen kosketus entisaikojen filosofiaan on silmiinpistävä. Ja kun tätä tosiasiaa ei käy kieltäminen, niin on viisainta yrittää selittää vanhan Kiinan filosofia joksikin sellaiseksi, millä on yleisluontoinen ja ikuinen merkitys.

Tendenssi saada vanha kiinalainen filosofia näyttämään kaiken alulta ja juurelta voimistui vuosi vuodelta. Joissakin ilmestyneissä tutkimuksissa tämä filosofia määriteltiin ranskalaisten ensyklopedistien ateismin, materialismin, naturalismin ja ratio-

nalismin erääksi alkulähteeksi ja yhdeksi Ranskan suuren vallankumouksen perustaksi. Näiden tutkimusten kirjoittajat ovat havaitsevinaan kiinalaisen filosofian vaikutusta Kantin, Hegelin ja Fichten teoksissa.

Neuvostoliittolainen filosofi F. S. Bykov toteaa, että nykykiinalaisessa filosofisessa kirjallisuudessa on havaittavissa filosofisen jäämistön modernisointi- ja ihannointitendenssi, pyrkimys tulkita sen erityispiirteet ansiokkuudeksi. Mutta vanhan kiinalaisen filosofian vaikutus kaikkiin filosofeihin Descartesista Hegeliin osoittautui riittämättömäksi. Silloin alettiin todistella, ettei Kungfutsen katsomuksilla ole minkäänlaista oleellista eroa joidenkin marxismin-leninismin erillisten väittämien kanssa, ja että kungfutselaisuuden tärkeimmässä oppikirjassa "Muutosten kirjassa" on löytynyt muka joitakin lausuntoja, joilla on paljon yhteistä dialektisen materialismin väittämien kanssa. (F. S. Bykov: Poliittisen filosofisen ajattelun synty Kiinassa. M., "Tiede", 1966, s. 16—18, ven. kiel. laitos).

Tällainen menneisyyden mukauttaminen nykyisyyteen ei ole suinkaan mitään uutta Kiinassa. Kuo Mao-jo kuvaili jo kauan sitten Kungfutsea suoranaiseksi Marxin edeltäjäksi. Kuvaillessaan 1920 ilmestyneessä ja 1950 uudelleen painetussa kertomuksessaan mielikuvituksellista keskustelua Marxin ja Kungfutsen välillä kirjoittaja sijoittaa Marxin suuhun tunnustuksen, että hänestä oli hauska tutustua idässä yli 2 000 vuotta sitten eläneeseen hengenheimolaiseensa.

Yritykset tulkita marxilaisiksi näkemykset, joilla ei ole mitään yhteistä marxilaisuuden kanssa, saavat mitä moninaisimpia muotoja. Dialektiikan korvaamista metafysiikalla osoittaa mm. ns. kulttuurivallankumouksen kynnyksellä vuonna 1964 pidetty filosofinen väittely, josta kiinalaiset lehdet tiesivät kertoa, että "osanottajamääränsä, vaikutuksensa ja merkityksensä puolesta se on ainutlaatuinen tieteellisissä piireissämme vuosikausiin". Väittelyn keskeisin kysymys oli "ykseyden kahtiajako" ja "kahden

yhdeksi yhteneminen". Huntsi-lehden laskelmien mukaan omistettiin pelkästään kesä—elokuussa tälle aiheelle 90 artikkelia. Väittelyn tarkoituksena oli "paljastaa" ne, jotka kannattivat konkreettista historiallista suhtautumista objektiivisen ja subjektiivisen yhteyteen ja olivat sitä mieltä, ettei dialektiikka ole pelkästään ykseyden kahtiajakoa, vaan myös vastakohtien aivan uudella pohjalla ja uudenlaatuisesti tapahtuva yhtyminen.

Ne filosofit, jotka noudattivat Leninin trotskilaisia vastaan käymässä polemiikissa käyttämiä sanoja, kun trotskilaiset asettivat moraaliset ja aineelliset kiihokkeet metafyysisesti vastakkain ja pitivät niitä yhtensopimattomina, saivat ankaran tuomion. Maolaisia eivät miellyttäneet Leninin vuoden 1920 lopussa lausumat sanat: "Kaikesta huolimatta me hiukan opettelimme marxilaisuutta, opettelimme, miten ja milloin vastakohtaisuuksien yhdistäminen on mahdollista ja tarpeellista ja mikä tärkeintä: olemme vallankumouksessamme kolmen ja puolen vuoden aikana monasti yhdistäneet käytännössä vastakohtaisuuksia". (V. I. Lenin: Kootut teokset, nid. 42, s. 211, ven. kiel. laitos).

Dialektiikan vaatimuksissa, jotka eivät edellytä yksistään vastakohtaisuuksien erottamista, vaan myös niiden keskinäisen yhteyden havaitsemista, pyrkimyksessä käyttää tätä yhteyttä sosialismin rakentamisen hyväksi maolaiset havaitsivat täysin perustelluksi omaan politiikkaansa kohdistuneen arvostelun. Subjektivisteina he eivät kuitenkaan ryhtyneet korjaamaan politiikkaa, vaan päättivät ruveta korjailemaan dialektiikan objektiivisia lakeja. "Vastakohtaisuudet ovat kaikissa prosesseissa keskenään sopimattomia, keskenään taistelevia, keskenään vastakkaisia", väittää Mao. "Kaikkien maailman ilmiöiden kehitysprosesseissa sekä myös inhimillisessä ajattelussa on tällaisia vastakkaisia puolia; tässä suhteessa ei ole poikkeuksia".

Poikkeuksia ei ole. Näinollen, jos puolueessa syntyy erimielisyyksiä, niin ristiriitojen ainoa ratkaisutapa on kaikkien toisin ajattelevien moraalinen tai

fyysinen hävittäminen. Jos myönnetään subjektiivisten ponnistusten merkitys, silloin ei kannata puhuakaan objektiivisten olosuhteiden vaikutuksesta.

. Sen, mitä pelkästään "ykseyden kahtiajakoon" tähtäävä kurssi tarkoittaa, havaitsee erityisen selvästi; kun ryhtyy tarkastelemaan maolaisten käsityksiä ihmisestä, kaikki ihmiset luokitellaan hyviin ja pahoihin, Maon uskollisiin kannattajiin ja koiranpäihin; hyvillä ei ole puutteita eikä pahoilla minkäänlaisia ansioita.

Tarkastellessaan kaikkia ilmiöitä kangistuneessa muodossa, toisistaan erillään ja niiden keskinäisen ristiriitaisen yhteenkietoutumisen ulkopuolella maolaiset rakensivat seuraavan kaavan: ihanteellisella sankarilla (vallankumouksellisella) on pelkkiä hyviä puolia — hän on rohkea, sitkeä jne., kun taas hylkiö (taantumuksellinen, revisionisti) on pelkuri, haihattelija, nautiskelija jne.

Propagandakoneisto julisti kiihkeän sodan keskinkertaisen, sekä ansioilla että puutteilla varustetun ihmisen kuvailemista vastaan kirjallisuudessa ja taiteessa. "Ykseyden kahtiajako" kieltää tällaisen mahdollisuuden eikä jätä sijaa minkäänlaisille inhimillisille ominaisuuksille, jotka eivät mahdu vahvistetun kaavan puitteisiin. Dialektiikka korvataan täysin metafysiikalla.

Karl Marx teoksessaan "Filosofian köyhyys" pilkkasi Proudhonia siitä, että tämä "omaksui Hegelin dialektiikasta ainoastaan kielen. Herra Proudhonille itselleen merkitsee dialektinen liike ainoastaan hyvän ja pahan erottamista". Marxin mukaan Proudhon paljastaa "täydellisen hedelmättömyytensä, kun on kysymys jonkin uuden kategorian johdattelemisesta dialektiikan avulla. Kahden keskenään risriitaisen puolen rinnakkainolo, niiden taistelu ja niiden yhdentyminen uudeksi kategoriaksi muodostavat dialektisen liikkeen olemuksen. Se, joka pyrkii poistamaan huonon puolen, tekee jo pelkästään sillä lopun diaklektisesta liikkeestä. Edessämme ei ole enää kategoria, joka ristiriitaisen luonteensa vuoksi sopeutuu omaan itseensä ja asettuu myös itsensä vasta-

kohtaisuudeksi, vaan Proudhon liikehtii, hyppelee ja heittelehtii kategorian kahden puolen välissä".

Mao Tse-tungin ei tarvitse kokea Proudhonin kärsimyksiä, hänellä on käytettävissään armeija ja kurinpito-osastot, joiden avulla hän uskoo voittavansa ristiriidat. Mao on Proudhoniin nähden paremmassa asemassa siksi, että hän pitelee vallan ohjia ja myös siksi, että hänellä on mahdollisuus käyttää hyväkseen kaikkea sitä, millä pikkuporvarillinen ideologia on 120 menneen vuoden aikana rikastuttanut itseään. Siinä on anarkistien ja narodnikien subjektivismi, trotskilaisuuden eklektisismi ja myös se yksioikoisuus, toispuolisuus, puutuneisuus, kankeus, tiedostamisen yksipuolinen paisuttaminen absoluuttiin, irrallisuus aineesta, joita Lenin piti filosofisen idealismin välttämättöminä juurina.

Pikkuporvarillisessa filosofiassa on tapahtunut hyvin vähän edistymistä, se on jäänyt sisäiseltä olemukseltaan yhtä köyhäksi kuin ennenkin ja kyennyt synnyttämään ainoastaan nurinkurisia teoreettisia rakennelmia ja seikkailuhenkistä käytäntöä.

III. "KESKEYTYKSETÖN VALLANKUMOUS"

Marxilaisuus perustelee yhteiskunnallisen vallankumouksen välttämättömyyden ja väistämättömyyden yhteiskunnan aineellisen elämän ehdoilla ja vaatimuksilla sekä luokkataistelun objektiivisilla laeilla. Pikkuporvarillisen vallankumouksellisuuden kannalta vallankumous merkitsee kapinoivan sielun vastausta epäoikeudenmukaisuuteen, taistelua moraalisen ihanteen puolesta.

Marxilaisten mielestä oikea taktiikka perustuu ainoastaan "kyseisen yhteiskunnan poikkeuksetta kaikkien luokkien keskinäisten suhteiden muodostaman kokonaisuuden objektiiviseen huomioonottamiseen ja näinollen myös tämän yhteiskunnan objektiivisen kehitysvaiheen sekä sen ja muiden yhteisöjen keskinäisten suhteiden huomioonottamiseen..." (V. I. Lenin, Kootut teokset, nid. 26, s. 77, ven. kiel. laitos). Tällöin he eivät tarkastele yhteiskuntaluokkia likikumattomassa tilassa, vaan liikkeessä. Siitä johtuu myös marxilainen vaatimus, joka edellyttää selvää määrittelyä kunkin vallankumouksen liikkeellepanevista voimista ja luonteesta, sen välittömistä ja kaukaisista päämääristä sekä vallankumouksen kuljettavina olevien eri vaiheiden keskinäisistä suhteista.

Pikkuporvarillisen vallankumouksellisuuden kannalta hyväksyttävän taktiikan ainoa kriterio on "olla vallankumouksellisempi kuin muut". Siitä johtuu täydellinen piittaamattomuus meneillään olevan vaiheen objektiivisten mahdollisuuksien arvioinnista se-

kä pyrkimys esittää maksimalistisia tunnuksia, jotka noudattavat periaatetta "kaikki tai ei mitään".

Anarkistit syyttivät Marxia ja Engelsiä opportunismista. "Ettekö käsitä, että vallankumouksellinen aina pitää ja hänen täytyy aina pitää itseään oikeutettuna kehottamaan kansaa kapinaan", sanoivat he. Se, joka ei usko kansan valmiuteen vallankumoukseen ,ei heidän mielestään usko vallankumouksen mahdollisuuteen yleensä. "Siksi emme voi odottaa, emme hyväksy minkäänlaista lykkäystä eikä viivyttelyä. Kysymys "Mitä on tehtävä?" ei saa enää askarruttaa meitä. Vastaus siihen on annettu jo aikoja sitten. On tehtävä vallankumousta. Miten? Kukin tekee sitä kykyjensä ja taitojensa mukaan". Vastatessaan näillä fraaseilla leikitteleville vallankumouksillisille Friedrich Engels osoitti vakuuttavasti, että kaikkia näitä kehotuksia julistetaan siihen tapaan, ikäänkuin niiden sepittäjät eivät olisi syntisellä maaperällämme, vaan yleisluontoisten fraasien korkeuksissa ja ettei näiden fraasien "takana ole mitään muuta kuin vallankumouksellinen toimettomuus".

Anarkismi ei tunnusta käsitteitä "porvarillinen", "porvarillis-demokraattinen" tai "sosialistinen" vallankumous. Anarkistit tarkoittivat "vallankumous"-käsitteellä spontaania kapinaa, jonka heidän sanontansa mukaan piti tarkoittaa eräänlaista "sosiaalista likvidointia". Likvidoidaan valtio, hävitetään vanha kulttuuri, tuhotaan kaikki, mikä on tuhottavissa, ja uusi yhteiskunta kohoaa tyhjän päälle.

Tästä johtuu väite, että vallankumouksellinen "tuntee vain yhden ainoan tieteen — hävittämisen tieteen", tästä johtuu myös vetoaminen muka jokaiselle ihmiselle ominaiseen kapinoimis- ja kimpaantumisvaistoon. Kohdattuaan työväenliikkeen lisääntyvän järjestyneisyyden sen hyljättyä alkuaikojen lapselliset kapinalliskäsitykset anarkistit julistivat työväenluokan taistelukyvyttömäksi. Bakunin jakoi kaikki kansat kykeneviin ja kykenemättömiin suorittamaan vallankumouksen. Hänen mielestään sellaiset kansat, jotka eivät koe taloudellista surkeutta, menettävät vallankumouksellisen mielensä; vallan-

kumouksellisia saattavat olla ainoastaan köyhät ja ennenkaikkea talonpoikaiskansat. Talonpoikaisto julistettiin sosialististen aatteiden spontaaniksi kantajaksi.

Utopistiset näkemykset talonpoikaiston erikoistehtävästä, mielikuvitukselliset käsitykset vallankumoustaistelun taktiikista hävisivät sitä mukaa kuin kapitalismi murensi pohjaa pois talonpoikaisutopioiden alta ja marxilaiset aatteet levisivät entistä laajemmalle ja saivat tunnustusta ainoina nyky-yhteiskunnan kehitystarpeita oikein tulkitsevina aatteina. Menneisyyden aatteet eivät kuitenkaan katoa tyystin, niillä on kyky elpyä uusissa olosuhteissa, sopeutua näkökantoihin, jotka ovat päässeet valta-asemaan vallankumousliikkeessä. Eräs tällainen väärennys oli pikkuporvarillisen vallankumouksellisuuden Marxilta ja Engelsiltä lainaaman "keskeytyksetön vallankumous"-termin käyttö sellaisen näkemyksen aikaansaamiseen, jolla ei ole mitään yhteistä marxilaisuuden kanssa.

Maaliskuussa 1850 julkistetussa keskuskomitean ensimmäisessä vetoomuksessa Kommunistien liitolle Marx ja Engels tähdensivät, ettei työväenluokka saa tyytyä voittoihin, jotka tyydyttävät porvaristoa ja vieläpä demokraattista pikkuporvaristoa, joka pyrkii viemään vallankumouksen mahdollisimman pikaiseen päätökseen. "Tehtävänämme on tehdä vallankumous keskeytymättömäksi siihen saakka, kunnes kaikki enemmän tai vähemmän omistavat luokat syrjäytetään vallasta, kunnes proletariaatti saa haltuunsa valtiovallan." (Karl Marx ja Friedrich Engels: Teokset, 2. painos, nid. 7, s. 261. ven. kiel. laitos). Vetoomus päättyy työläisille osoitettuun kehotukseen omaksua itsenäinen asenne, pysyä vakaasti oman puolueensa perustamiseen johtavalla tiellä, puolueen, jonka tunnuksena "tulee olla keskeytyksetön vallankumous".

Marxilainen ajatus vallankumouksen keskeytymättömyydestä johtuu loogisesti siitä tosiasiasta, että proletariaatti on ainoa johdonmukainen vallankumouksellinen yhteiskuntaluokka, joka ei alistu sor-

toon missään muodossa; sen historiallisena tehtävänä on luokattoman yhteiskunnan rakentaminen.

Marxilaiset olivat siihen aikaan sitä mieltä, että sosialistinen vallankumous saattaa päästä voitolle ainoastaan maailmanvallankumouksen muodossa, joka käsittäisi ainakin kaikki tärkeimmät kapitalistiset maat. "Keskeytyksettömällä vallankumouksella" Marx ja Engels eivät tarkoittaneet proletariaatin voittoa vain yhdessä maassa, vaan kaikissa maailman johtavissa valtioissa.

Puoli vuosisataa myöhemmin marxilaisia näkemyksiä vallankumouksen keskeytymättömyydestä kehiteltiin Leninin teoriassa porvarillis-demokraattisen vallankumouksen muuttumisesta sosialistiseksi vallankumoukseksi. Koska kapitalistinen maailmanjärjestelmä on nyt kokonaisuutena katsoen kypsä sosialismiin siirtymistä varten, porvarillisena alkaneella vallankumouksella on objektiivinen mahdollisuus olla pysähtymättä hävittämään feodalismin jäänteitä, vaan jatkaa kulkua eteenpäin aina proletariaatin diktatuurin pystyttämiseen saakka. Leninin mielestä kaikki tulee riippumaan siitä, kuka asettuu vallankumouksen johtoon: porvaristo, jonka etujen mukaista on pysäyttää vallankumouksen kulku mahdollisimman pian, vaiko proletariaatti, joka liittämällä kaikki työtätekevät ympärilleen saattaa viedä vallankumouksen sosialismin voittoon. "Ryhdymme viipymättä siirtymään demokraattisesta vallankumouksesta voimiemme mukaisesti, tietoisen ja järjestyneen proletariaatin voimien mukaisesti, sosialistiseen vallankumoukseen," kirjoitti Lenin vuonna 1905. — "Me kannatamme keskeytyksetöntä vallankumousta." (V. I. Lenin: Kootut teokset, nid. 11, s. 222, ven. kiel. laitos).

Vuonna 1905 Lenin ei ollut vielä muotoillut johtopäätöstä sosialismin voiton mahdollisuuksista yhdessä maassa. Siitä huolimatta koko Leninin kasvamisteoria pohjautuu vallankumouksen sisäisiin mahdollisuuksiin. Myös hänen kirjansa "Sosialidemokratian ja demokraattisen vallankumouksen kaksi taktiikkaa" sekä kaikki muut Venäjän ensimmäisen vallan-

kumouksen myrskyisinä vuosina kirjoitetut teokset osoittavat uskoa, että eteenpäinmenon mahdollisuudet, vallankumouksen eri vaiheiden nopea vaihtuminen riippuvat ensisijassa työväenluokan voimasta, sen järjestyneisyydestä ja kyvystä ohjata talonpoikaisto kulkemaan perässään.

Siitä johtuu myös Leninin kehotus "laajentaa suunnattomasti" porvarillis-demokraattisen vallankumouksen rajoja, sekä selvä käsitys siitä, ettei ole mahdollista harpata tämän vallankumousvaiheen yli ja ryhtyä toteuttamaan heti sosialistisia tehtäviä. Leninin mielestä demokraattisen vaiheen ja siihen liittyvien tehtävien väheksyminen, näiden tehtävien halventaminen "on teoreettinen pilakuva marxilaisuudesta". Hän kehotti puoluetta asettamaan mahdollisimman laajalti, rohkeasti ja aloitekykyisesti yleisdemokraattiset tehtävät koko kansan tavoitteeksi sekä piti proletariaatin ja talonpoikaiston vallankumouksellis-demokraattista diktatuuria sellaisena uutena vallanmuotona, joka pystyy viemään porvarillis-demokraattisen vallankumouksen päätökseen ja varmistamaan sen muuttumisen sosialistiseksi.

Leninin mainitsema teoreettinen pilakuva marxilaisuudesta ei ilmennyt yksistään tuossa vaiheessa. Se pulpahti esiin eri muunnoksina myöhempinä vuosina sekä Venäjällä että kansainvälisessä kommunistisessa liikkeessä.

Trotski syyllistyi myös pilapiirroksen tekoon marxilaisuudesta esittämällä Marxin ja Engelsin keskeytyksetöntä vallankumousta koskevan väittämän sekä porvarillis-demokraattisen vallankumouksen sosialistiseksi kasvamista koskevan Leninin teorian vastineeksi oman teoriansa "keskeytyksettömästä vallankumouksesta", jota Lenin nimitti "nurinkurisen vasemmistolaiseksi" teoriaksi.

"Ilman tsaaria, mutta työväenhallitus", oli Trotskin tunnus vuonna 1905. Siinä ilmenee pyrkimys harpata Venäjällä vallitsevan porvarillisdemokraattisen vallankumouksen yli. "Trotskin pahin virhe on vallankumouksen porvarillisen luonteen väheksyminen, selvän ajatuksen puute tämän vallankumouksen

muuttumisesta sosialistiseksi vallankumoukseksi", kirjoitti Lenin. (V. I. Lenin. Kootut teokset, nid. 17, s. 381, ven. kiel. laitos).

Helmikuun porvarillis-demokraattisen vallankumouksen jälkeen vuonna 1917 Lenin esitti tunnuksen "Kaikki valta neuvostoille!" sillä hän näki tässä siirtymätien sosialistiseen vallankumoukseen. "Uhkaako meitä vaara joutua subjektivismin valtaan, halu harpata vielä keskeneräisen — talonpoikaisliikkeeseen pitäytyvän — porvarillis-demokraattisen vallankumouksen yli sosialistiseen vallankumoukseen? kysyi Lenin Kirjeissään taktiikasta. "Jos sanoisin: "Ilman tsaaria, mutta työväenhallitus joutuisi tällaiselle vaaralle alttiiksi". (V. I. Lenin: Kootut teokset: nid. 31, s. 137, ven. kiel. laitos). Jonkin ajan kuluttua Pietarin puoluejärjestöjen konferenssissa Lenin tähdensi uudelleen Trotskin tunnuksen "Ilman tsaaria, mutta työväenhallitus" virheellisyyttä.

Venäjän oloissa merkitsi trotskilainen "keskeytyksetön vallankumous" talonpoikaiston vallankumousmahdollisuuksien väheksymistä, suhtautumista talonpoikaistoon vallankumousta vastustavana voimana. Talonpoikia vastaan suuntautuvan politiikan trotskilaiset omaksuivat sosialistisen vallankumouksen voiton jälkeen. Mutta jos ei tarkastella yksistään trotskilaisuuden venäläistä muunnosta, vaan otetaan tarkastelun kohteeksi yritys hahmottaa eräänlainen yleiskaava sosialistisesta maailmanvallankumouksesta, niin tärkeimmäksi trotskilaisuudessa muodostuu sen pyrkimys harpata millä hinnalla hyvänsä vielä keskeneräisen vallankumouksen kehitysvaiheen yli. Eräissä tapauksissa tämä harppaaminen merkitsee välien katkaisemista talonpoikaistoon, toisissa tapauksissa se saattaa johtaa luopumiseen muista liittolaisista: kansallisesta porvaristosta, pikkuporvarillisesta kaupunkilaisväestöstä jne.

Kuvaavaa on se, että nykyajan trotskilaiset palvovat edelleen ns. "keskeytyksettömän vallankumouksen" teoriaa, jota IV Internationaali pitää kallisarvoisena perintönään ja itseasiassa luopuvat Trotskin näkemyksestä, jonka mukaan talonpoikais-

to olisi taantumuksellinen voima. Pyrkimyksessään modernisoida edes vähäisessä määrin kantaansa kansallisen vapausliikkeen kehittymisen johdosta trotskilaiset alkoivat puhua idän talonpoikaismaista uutena etujoukkona, väittäen niiden esittävän "radikaalista ja ratkaisevaa osaa", mutta jatkavat propagandaansa "keskeytyksettömän vallankumouksen" opista, joka muka tarjoaa Aasialle, Afrikalle ja latinalaiselle Amerikalle tilaisuuden harpata sosialismiin.

Aikanaan Trotski pyrkiessään perustelemaan mahdollisuuksia harpata yhteiskunnallisen kehityksen keskeneräisten vaiheiden yli väitti: "Pötypuhetta, ettei saisi yleensä hypätä vaiheiden yli". Marxismi-leninismin kannattajat eivät kiellä harppauksia vallankumousprosessissa. Mutta he tarkastelevat harppausta objektiivisena ilmiönä, sitä edeltäneen kehityksen aikaansaannoksena eikä yksinomaan vallankumouksen tekijöiden innostuksen tuloksena.

Mao Tse-tungin ja trotskilaisuuden kannanottojen syvä metodologinen yhtäläisyys piilee nimenomaan subjektivistisessa pyrkimyksessä harpata eri vaiheiden yli ja yhdessä maassa tapahtuvan vallankumouksen vastakkain asettamisessa maailmanvallankumoukseen nähden. Trotskilaisten tavoin maolaiset työntävät kaikkialla esille sosialismin pystyttämisen tavoitetta kaikissa maissa ja edellytyksistä riippumatta sekä aina aseellisin keinoin.

Maolaisten väittämien mukaan itsenäistyneiden kehitysmaiden kansojen tulisi asevoimin kukistaa maittensa hallitukset ja julistaa viipymättä sosialismin rakentaminen alkaneeksi.

Pekingissä moititaan kehittyneiden kapitalistimaiden kommunistipuolueita siitä, että ne pitävät taistelua työtätekevien elineduista, demokratiasta ja rauhasta sosialismin voittoon vievänä tienä. Tällainen taistelu leimataan opportunismiksi yksinomaan siksi, ettei se ole vielä johtanut vallankumoukseen.

Täsä mielessä on kuvaava Pekingin suhtautuminen kommunistien parlamentaariseen toimintaan ja heidän epäitsekkääseen taisteluunsa demokratian puolesta. Historian dialektiikka on sellainen, että

vapausliikkeen ja työväenluokan vaikutusvallan kasvaessa alkaa porvarillinen demokraattinen järjestys rasittaa monopolistista porvaristoa. Se alkaa hyökätä demokraattisia vapauksia vastaan, pyrkiä perustuslain tarkistamiseen ja edistysmielisten lakien kumoamiseen. Tällaisissa olosuhteissa demokratian, puolustaminen, kamppailu tämän demokratian laajentamiseksi ja uudistamiseksi muuttuu taisteluksi monopoleja vastaan ja horjuttaa kapitalistisen järjestelmän perustuksia.

Mao Tse-tungin ryhmä kieltää työtätekevien menestymisen mahdollisuudet demokraattisessa taistelussa ja tässä taistelussa saavutetut ilmeisimmät voitot se kuvailee ainoastaan vallassaolevien luokkien almuiksi.

Artikkelissaan "Vielä kerran toveri Togliattin erimielisyyksistä kanssamme" Jen Jih Paon ja Huntsin toimitukset selittivät, ettei paikkoja porvarillisessa parlamentissa saavuteta taistelun kautta, vaan niitä jaetaan porvariston armosta työväenluokan ja sen johtajien turmelemiseksi. "Porvaristo saattaa tietyissä olosuhteissa omien etujensa vuoksi päästää työväenluokan poliittisen puolueen edustajia parlamenttiinsa," he kirjoittavat. — "Juuri tällä tavoin se pyrkii harhauttamaan joitakin työväenluokan edustajia ja johtajia, rappeuttaa ja jopa lahjoa heidät". Peking väittää, että kommunistien vaalivoitot ovat ainoastaan porvariston almuja ja palmentaarista kretinismiä.

Monet seikat kansainvälisen kommunistisen liikkeen käytännön toiminnasta osoittavat oikeutetuiksi Leninin lausuman totuuden, että poliittiset uudistukset, "joilla on todella demokraattinen suuntaus, ja etenkin poliittiset vallankumoukset eivät koskaan eivätkä missään tapauksessa kykene hälventämään eikä heikentämään sosialistisen vallankumouksen tunnusta. Päinvastoin ne aina lähentävät sitä, laajentavat sen pohjaa .tuovat sosialistiseen taisteluun mukaan uusia pikkuporvarillisia ja puoliproletaarisia väestökerroksia". (V. I. Lenin: Kootut teokset, nid. 26, s. 351—352, ven, kiel. laitos).

Vallankumous-käsitteellä marxismi-leninismi tarkoittaa ensisijassa valtiovallan siirtymistä vallankumoukselliselle yhteiskuntaluokalle kytkemättä tätä vallankumous-käsitettä ehdottomasti tämän vallansiirtymisprosessiin johonkin tietyyn muotoon. "Valtiovallan siirtyminen yhdeltä *luokalta* toiselle on *vallankumouksen* tärkein perustunnus tämän käsitteen ankaran tieteellisessä ja myös käytännöllisessä ja poliittisessa mielessä" (V. I. Lenin: Kootut teokset, nid. 31, s. 133, ven. kiel. laitos). Siksi marxilaiset eivät ole koskaan hyväksyneet niiden piirien näkökantoja, jotka siirtävät painopisteen vallankumouskäsitteen sisällöstä vallankumouksen toteuttamismuotoihin. Pekingissä ollaan toista mieltä. "Vallankumouksella tarkoitetaan sorretun luokan soveltamaa vallankumouksellista väkivaltaa, sillä tarkoitetaan vallankumouksellista sotaa", — sanotaan broshyyrissa "Eläköön leninismi".

Näinollen maolaiset myöntävät ainoastaan vallankumouksellisen sodan, aseellisen kapinan vallankumoustoiminnaksi, sensijaan kaikkea muuta taistelua vallassaolevia luokkia vastaan pidetään opportunismina ja petturuutena.

Tällaisella taistelumuotojen ja -menetelmien kaavamaistamisella ei ole mitään yhteistä todellisen vallankumouksellisuuden kanssa. Nykyajan erikoispiirteiden analyysi osoitti, että tietyissä olosuhteissa tarjoutuu realistinen mahdollisuus liittää kansan enemmistö yhteen, saavuttaa sosialistisen vallankumouksen voitto ja saada haltuunsa valtiovalta ilman kansalaissotaa.

Pyrkimys jonkin tietyn taistelumuodon universalisoimiseksi on jo sellaisenaan dogmaattinen ja itseasiassa vallankumousta vastaan. Kukaan ei keksi taistelumuotoja eikä niitä voida lainata ulkoapäin. Ne syntyvät varsinaisessa joukkojen liikkeessä ja ovat riippuvaisia kulloisenkin historiallisen monumentin konkreettisista erikoispiirteistä. "Marxilaisuus ei missään tapauksessa rajoitu mahdollisiin ja vain kyseisenä hetkenä olemassaoleviin taistelumuotoihin, vaan myöntää kyseisen aikakauden toimi-

henkilöille tuntemattomien, uusien taistelumuotojen *väistämättömyyden* kyseisen sosiaalisen suhdanteen muuttuessa". (V. I. Lenin: Kootut teokset, nid. 14, s. 1—2, ven. kiel. laitos). Sen vuoksi Lenin tähdensi niin sinnikkäästi, että vallankumouksellisen luokan "on tavoitteensa toteuttamiseksi osattava hallita poikkeuksetta *kaikkia* yhteiskunnallisia toimintamuotoja tai -puolia" ja "sen on oltava valmis kaikkein nopeimpaan ja yllättävimpään yhden muodon vaihtumiseen toiseen". (V. I. Lenin: Kootut teokset, nid. 41, s. 81, ven. kiel. laitos).

Vaiheiden yli loikkiminen on vain yksi trotskilaisen "keskeytymättömän vallankumouksen" näkökohdista. On kuitenkin myös toinen näkökohta, joka liittyy maan sisäisen vallankumoustaistelun ja kansainvälisen vallankumouksellisen kehityksen keskinäiseen suhteeseen.

Ollen selvillä siitä, että porvarillis-demokraattisten tehtävien huomiotta jättäminen takapajuisessa maassa asettaa proletariaatin vaikeaan asemaan ja eristää sen laajoista talonpoikaisjoukoista Trotski näki ainoan ulospääsyn tilanteesta vallankumouksen palon siirtämisessä kansainväliselle näyttämölle. Vuonna 1922 kirjoittamassaan johdannossa kirjaansa "Vuosi 1905" hän selvittää "keskeytymättömän vallankumouksensa" olemusta seuraavasti: "Takapajuisen maan työväenhallituksen aseman ristiriitaisuus suhteessa talonpoikaisväestön valtaosaan voidaan ratkaista ainoastaan kansainvälisessä mitassa, proletariaatin maailmanvallankumouksen näyttämöllä".

Leninin vallankumousteoria, väheksymättä hiukkaakaan vallankumouksen ulkonaisia olosuhteita, jättämättä huomiota vaille kansainvälisen tekijän merkitystä, otti ensisijassa lähtökohdaksi sisäiset liikkeellepanevat voimat, perusteli vallankumouksen loppuunsaattamisen mahdollisuuksia juuri näiden voimien tuella. Sensijaan "keskeytymättömän vallankumouksen" teoria siirtää painopisteen vallankumouksen sisäisten mahdollisuuksien kehityksestä siihen, missä määrin se pystyy sytyttämään vallankumouksellista kehitystä muissa maissa ja asettaa yh-

den maan vallankumouksen kohtalot täysin riippuvaisiksi kansainvälisestä tuesta. "Ilman tsaaria, mutta työväenhallitus"-tunnuksen ulkonainen vallankumouksellisuus ei suinkaan heijastanut uskoa vallankumouksen sisäisiin mahdollisuuksiin, vaan päinvastoin se merkitsi täydellistä epäuskoa niihin ja ainoastaan ulkopuolisen avun seikkailuhenkistä odotusta.

Trotskin oli pakko otta huomioon Leninin aatteiden voitokas leviäminen työväenliikkeessä, joten tämän hänen ulkokultaisen temppunsa tarkoituksena oli naamioitua leninismin kaltaiseksi, kieltää trotskilaisuuden olemassaolo leninismille vihamielisenä suuntauksena. Aina vuoteen 1928 saakka Trotski väitti, että "kahden linjan, keskeytyksettömän ja leniniläisen linjan välinen ero oli merkitykseltään toisarvoinen ja alistettu". Hän yritti kaikin tavoin todistella, ettei "keskeytyksettömän vallankumouksen" teoria ole mitään muuta kuin leniniläinen teoria demokraattisen vallankumouksen muuttumisesta sosialistiseksi ja että ero on vain siinä, ettei proletariaatin ja talonpoikaiston vallankumouksellis-demokraattisen diktatuurin tunnus, jossa Lenin näki muuttumisprosessin sisällön, ollut Trotskin mielestä realistinen, samalla kun "keskeytymättömän vallankumouksen" tunnus johtaa suoraan ja välittömästi proletariaatin diktatuuriin.

Yritystä esittää sosialistista vallankumousta koskevan leniniläisen teorian ja trotskilaisen "keskeytyksettömän vallankumouksen" välinen ero toisarvoiseksi Trotski tarvitsi tärkeimmän ja oleellisimman verhoamiseen, leninismin ja trotsiklaisuuden välisen kuilun peittämiseen.

Kuitenkin se seikka, etteivät nämä ole läheskään mitään abstraktisia teoreettisia ongelmia eivätkä merkitykseltään toisarvoisia eroavuuksia, vaan polttavia poliittisia kysymyksiä, ilmenee Venäjän lisäksi myös muissa maissa ja yleensä kaikkialla, missä äärivasemmistolaiset ainekset halusivat tehdä vallankumouksen kohtalon riippuvaiseksi vallankumouksen voitosta koko maailmassa.

Epämarxilaiset näkemykset yhden maan vallankumouksen suhteesta maailmanvallankumoukseen saivat jalansijaa Kiinassa jo 30-luvulla. Li Li-san oli sitä mieltä, että "koko maailmassa on kypsymässä välitön vallankumouksellinen tilanne" ja väitti vuonna 1930: "Ilman maailmanvallankumouksen voittoa ei voida turvata eikä toteuttaa Kiinan vallankumouksen voittoa". Pikkuporvarillisen vallankumouksellisuuden fraasi viihtyy vaikeuksitta rinnakkain antautumishengen ja vallankumouksen sisäisiin voimiin kohdistuneen epäuskon kanssa. "Keskeytyksettömän vallankumousteorian" eri muunnoksia levitettiin Kiinassa myös myöhempinä vuosina.

Yhdessä maassa tapahtuvan vallankumouksen suhteella maailmanvallankumoukseen on suora yhteys vallankumouksen voiton jälkeisen yhteiskunnallisen kehityksen näkymiin.

Välittömästi Lokakuun vallankumouksen jälkeen tuli trotskilaisen "keskeytyksettömän vallankumouksen" palvella, keksijänsä ajatuksen mukaan, nuoren neuvostovallan perikatoon johtavien toimien puolustuksena, koska neuvostovalta ei tuolloin kyennyt kukistamaan maailman imperialismia. Intervention epäonnistumisen ja kansalaissodan jälkeen, kun sosialismin rakentaminen tuli ajankohtaiseksi, käytettiin "keskeytyksettömän vallankumouksen" teoriaa ideologisena pohjana, jonka perusteella kiistettiin sosialistisen järjestelmän rakentamisen mahdollisuus yhdessä maassa.

Olosuhteissa, jolloin koko maa oli objektiivisen ratkaisun edessä: olisiko kuljettava eteenpäin kohti sosialismin rakentamista odottamatta pikaista apua maailmanvallankumouksen taholta ja puolustettava kaikin tavoin rauhallista taukoa, vai olisiko ryhdyttävä toteuttamaan vallankumouksellista sotapolitiikkaa, Neuvostoliiton kommunistinen puolue paljasti erittäin tehokkaasti trotskilaisen "keskeytymättömän vallankumousteorian" seikkailuhenkisen luonteen.

Puolueen menestyksellinen toiminta, jonka tuloksena kansa nousi taisteluun sosialismin puolesta ja peri loistavan voiton, poisti päiväjärjestyksestä ky-

symyksen sosialismin rakentamisen mahdollisuudesta tai mahdottomuudesta yhdessä maassa. Elämä teki julmaa pilaa trotskilaisista selvänäkijöistä. Sosialismi pääsi voitolle Neuvostoliitossa mitä vaikeimmissa olosuhteissa, kapitalistisessa saartorenkaassa. Huolimatta siitä, että "keskeytyksettömän vallankumouksen" kannattajat ovat vuosikausia yrittäneet kieltää neuvostojärjestelmän sosialistisen luonteen ja ennustaa sen väistämätöntä rappeutumista, he osoittautuivat voimattomiksi realistisen todellisuuden edessä. Monet nykyiset trotskilaiset "IV Internationaalista" eivät enää kiellä sitä, että Neuvostoliitto on sosialistinen valtio. Tämä ei kuitenkaan estä heitä edelleen panettelemasta sitä.

Maon kannattajat kieltävät myös käytännöllisesti katsoen sosialistisen yhteiskunnan menestykselliset kehitysmahdollisuudet niin yhdessä maassa kuin myös sosialistisessa kansainyhteisössä. Maolaiset asettavat sosialismin rakentamisen ja sosialismista kommunismiin tapahtuvan asteittaisen siirtymisen tulevaisuuden näkymät suoraan riippuvuuteen maailman imperialismin hävittämisestä.

Kun koko kansainvälinen kommunistinen liike suhtautui hyväksyvästi NKP:n uuteen ohjelmaan, joka määritti kommunistisen yhteiskunnan rakentamisen tärkeimmät suuntaviivat Neuvostoliitossa, kiinalaiset johtajat arvioivat sen myös "neuvostokansan suurenmoiseksi suunnitelmaksi kommunismin rakentamisesta".

Sellainen maininta sisältyi Mao Tse-tungin allekirjoittamaan Kiinan kompuolueen keskuskomitean tervehdykseen NKP:n XXII edustajakokoukselle. Mutta jonkin ajan kuluttua Mao Tse-tung alkoi ensin välttää nimittämästä Neuvostoliitossa tapahtuvaa rakennustyötä kommunistiseksi ja vihdoin ilmoitti, että NKP:n ohjelma on tähdätty "kansojen vallankumousta vastaan", että se pyrkii "säilyttämään ja palauttamaan kapitalismin".

Jälleen otetaan käyttöön väite siitä, että niin kauan kun kapitalismia esiintyy maailmassa, sosialistisen vallankumouksen suorittanut maa pystyy

ratkaisemaan sisäiset ristiriitansa ainoastaan kansainvälisessä eikä suinkaan kansallisessa mitassa. Tosin tämä valevallankumouksellinen ja itseasiassa antautumishenkinen väite oli aikanaan suunnattu sosialismin rakentamista vastaan, ja nyt jälleen — kommunismin rakentamista vastaan. Aiemmin trotskilaiset kielsivät sosialismin voitonmahdollisuudet muutamissa maissa myöntäen tämän voiton mahdolliseksi ainoastaan koko maailman mitassa. He väittävät, ettei ole mahdollista toteuttaa kommunistisen yhteiskunnan rakentamista edellyttävää ohjelmaa maailman nykyoloissa, kun imperialismia on vielä olemassa. Samalla tavoin kuin aikoinaan trotskilaiset puhuivat sosialistisesta yhteiskunnasta, väittävät maolaiset nykyisin, että kommunistisen yhteiskunnan käytännöllinen toteuttaminen yhdessä tai useammassa maassa silloin, kun maailmassa esiintyy vielä imperialismia, merkitsee pyrkimistä mahdottomuuteen, on edesvastuutonta toimintaa, luopumista proletaarisesta internationalismista. Tämä kaikki on hyvin tuttua. Jopa sanonnat "pyrkiminen mahdottomuuteen", "luopuminen proletaarisesta internationalismista" yms. ovat samoja.

Vastustaessaan kommunismin rakentamista Neuvostoliitossa maolaiset propagandistit kiihottavat itseään suusanallisilla pyrkimyksillä saada kaikin mahdollisin keinoin maailmanvallankumous syttymään. He väittävät, että kommunismin rakentamisen vaara piilee siinä, että "kansojen poliittinen valveutuneisuus ja sen sotaisuus laskee. Se saattaa ryhtyä murehtimaan vallankumoustaistelua muissa maissa, koska se saattaa muodostua sille haitaksi kommunismin rakentamisessa". He väittävät myös, ettei lyhin tie kommunismiin vie suinkaan kommunismin rakentamista edellyttävän ohjelman laatimisen ja toteuttamisen kautta, vaan siihen pääsee luopumalla tällaisesta ohjelmasta ja "taistelemalla kaikin mahdollisin keinoin imperialismia vastaan".

Leninin vakuuttuneisuuden tilalle, että sosialismi vaikuttaa voimakkaimmin kansainväliseen kehitykseen taloudellisilla saavutuksillaan ja että rakenteil-

la olevan uuden yhteiskunnan malliesimerkki vallankumouksellistaa koko yhteiskunnan, kiinalaiset hurraa-vallankumoukselliset pyrkivät syöttämään kommunistiselle liikkeelle seikkailuhenkisiä itseasiassa sosialismin voimiin kohdistuneeseen epäuskoon pohjautuvia ajatuksiaan.

Syytäessään tulta ja tulikiveä kommunismin rakentamista kohti Neuvostoliitossa maolaiset eivät näemmä itse usko sosialismin voitonmahdollisuuksiin omassa maassaan. Yhdeksännessä "Vastausten" sarjan artikkelissa NKP:n keskuskomitean avoimeen kirjeeseen Jen Min Jih Pao-lehti kirjoitti 14. 7. 1964 peittelemättä sosialismin rakentamisen olevan tosiasiallisesti mahdotonta ennen kuin imperialismi ja kapitalismi on hävitetty pois koko maailmasta. Tämän väitteensä mukaisesti he laskevat sosialismin rakentamisen ja kommunismiin siirtymisvaiheen kestävän vuosikymmeniä, vuosisatoja ja jopa.... vuosituhansia. Samassa artikkelissa mainitaan, että "jatkuvan sosialistisen vallankumouksen vaihe", "proletariaatin diktatuurin vaihe" tulee kestämään "satoja, tuhansia ja jopa kymmeniä tuhansia vuosia". Tänä aikana, joka on pitempi kuin koko luokkayhteiskunnan historia, tullaan heidän väitteensä mukaan käymään kiivasta luokkataistelua siitä, "kuka selviytyy voittajaksi".

Olisi väärin olettaa, että Mao on aina pitäytynyt tällaisiin näkemyksiin. Vielä vähän aikaa sitten, vuonna 1958 hän julisti tunnuksen "kolme vuotta sinnikästä työtä — kymmenentuhatta vuotta onnea".

On helppo ymmärtää, mistä tämä aatteiden perinpohjainen muuttuminen johtuu. Kysymyksessä on tyypillinen tapaus pikkuporvarillisesta poukkoilemisesta äärimmäisyydestä toiseen.

Vuonna 1956 Kiinan kommunistisen puolueen VIII edustajakokous taloudellista rakennustoimintaa koskevissa konkreettisissa kysymyksissä esiintyneistä voimistuneista äärivasemmistolaisista tendensseistä huolimatta onnistui pysyttelemään jokseenkin realistisella kannalla. Edustajakokouksen päätöslauselmassa asetettiin tavoittekesi "luoda kolmen viisivuotis-

kauden tai hieman pitemmän ajanjakson kuluessa jotakuinkin yhtenäinen teollisuusjärjestelmä siten, että teollisuustuotannolla olisi tärkein sija yhteiskunnallisessa tuotannossa", siinä tähdennettiin välttämättömyyttä "yhdistää tarkoituksenmukaisesti maassa tapahtuva rakennustoiminta kansan elinehtojen parantamisen kanssa", lausuttiin julki varoitus, että jollei realistisia olosuhteita oteta huomioon "ja määrätään liian nopea vauhti, niin se on päinvastoin omiaan haittaamaan taloudellista kehitystä ja suunnitelman toteuttamista ja osoittautuu seikkailuhenkiseksi virheeksi". (KKP:n VIII edustajakokouksen aineisto, s. 472, 477, 478, ven. kiel. laitos). Edustajakokouksessa arvosteltiin tendenssiä "syöksyä sokeasti tapahtumien edelle".

Tämän jälkeen seuranneet tapahtumat osoittivat kuitenkin, että Mao Tse-tungin kannattajat kykenemättä ilmeisestikään toteuttamaan linjaansa edustajakokouksessa, alkoivat noudattaa sitä vastoin edustajakokouksessa hyväksyttyjä päätöksiä.

Vuonna 1958 julistettiin ns. suuri harppaus. Alettiin esittää tunnuksia, joilla ei ollut minkäänlaisia toteutumismahdollisuuksia ja jotka heijastivat ainoastaan keksijöittensä hillitöntä voluntarismia ja täydellistä edesvastuuttomuutta. KKP:n keskuskomitean poliittinen toimikunta tuskin ehti tehdä elokuussa 1958 päätöksen viljan tuotannon korottamisesta vuoden aikana 60 $^0/_0$, kun marraskuun 16. pnä ilmestynyt Huntsi tiesi kertoa, että Mao Tse-tung vaatii viljantuotannon kaksinkertaistamista sekä vuonna 1958 että vuonna 1959. Vuoden 1958 alussa esitetyn tunnuksen "Saavutetaan ja ohitetaan Englanti tärkeimpien teollisuustavaroiden tuotannossa 15 vuodessa tai hieman pitemmässä ajassa" määräaikaa supistettiin sittemmin 7 vuodeksi ja myöhemmin joillakin aloilla jopa 2—3 vuodeksi. Vuodeksi 1962 määrättiin tavoitteet, joiden toteuttaminen olisi merkinnyt USA:n tason ohittamista monilla aloilla. Tämä ilmeisen subjektivistinen yritys harpata siirtymävaiheen ratkaisemattomien tehtävien yli päättyi täydelliseen epäonnistumiseen. Vaadittiin useita vuo-

sia seikkailuhenkisen suuren harppauksen aiheuttamien menetysten edes osittaiseen korvaamiseen. Huomioitsijoiden mielestä (kaikenlaisten tilastotietojen julkaiseminen on kokonaan lopetettu Kiinassa) maan kansantalous pysyttelee edelleen vuoden 1957 tasolla.

Taloudellisen tilanteen osittaisen vakiintumisen jälkeen Mao Tse-tung aloitti pikaisesti taistelun uusien harppausten tyrkyttämiseksi maalle. Ns. kulttuurivallankumouksen aikana ilmoitettiin, ettei Maolla ollut mitään osuutta Kiinan kommunistisen puolueen VIII edustajakokouksen päätöksiin, joita maolaisryhmä pitää nyttemmin erheellisinä.

Pikkuporvarilliselle vallankumouksellisuudelle ominaista subjektivismia ja arvioiden mielivaltaisuutta höystettiin ns. kulttuurivallankumouksen kaudella entistä suuremmassa määrin hillittömällä toisinajattelevien parjauksella; revisionisteiksi ja opportunisteiksi leimattin kaikki, jotka eivät kannattaneet Mao Tse-tungin seikkailuhenkisiä aatteita.

"Puoluen johtopaikoilla olevien ja kapitalistista tietä kulkevien korkea-arvoisten henkilöiden klikkiä" vastaan suunnattujen hysteeristen moitteiden perusteella on tuiki mahdotonta saada käsitystä siitä, mistä tätä "klikkiä" oikeastaan syytetään. Tässä suhteessa tapa käyttää vertauskuvallisia ja puolinaisia sanontoja on viety äärimmäisyyteen. "Musta linja", "revisionismi", "taantumuksellisuus" — ovat leimasimia, joiden takana olevaa todellista sisältöä on vaikea arvata. Tässä yhteydessä johtuu pakostakin mieleen Leninin sarkastinen määritelmä "vallankumouksellisen vikinän sankareista", jotka "eivät pidä tunnuksina tietyn historiallisen hetken huomioonottamista ja luokka-analyysin käytännöllisenä johtopäätöksenä, vaan suhtautuvat niihin kuin puolueelle tai suuntaukselle ikiajoiksi annetuun taikakaluun." (V. I. Lenin: Kootut teokset, nid. 17, s. 144, ven. kiel. laitos).

Kiinan siirtyminen 22-vuotisen aseellisen taistelun jälkeen rauhanomaiseen rakennustyöhön ei voinut olla aiheuttamatta oikeisto-opportunistisia tai ääri-

vasemmistolaisia heilahteluja. Kiinan talouselämä oli vuonna 1949 vielä takapajuisempi kuin Venäjän talous vuonna 1921. Tosin Kiinan edessä olleet vaikeudet olivat laadullisesti erilaiset kuin ne, joiden kanssa vihamieliseen kapitalistiseen saartorenkaaseen suljettu ensimmäinen sosialistinen valtio joutui painiskelemaan.

Kiinan kommunistisen puolueen johtoryhmä antautui kuitenkin vaikeuksien edessä. Se ei halunnut ottaa huomioon sitä objektiivisesti väistämätöntä seikkaa, ettei rauhanomaisessa taloudellisessa rakennustyössä saisi soveltaa sotilaallisia menetelmiä. Mao Tse-tung ei välittänyt siitä, että sirtyminen toisenlaisiin mentelmiin ja toisenlaiseen vauhtiin ei suinkaan tapahdu sattumoisin, vaan on väistämätön, eikä se tapahdu yksityisten henkilöiden tai puolueiden toimesta, vaan objektiivisten tekijöiden vaikutuksesta. Hän ei välittänyt siitä tosiasiasta, että takapajuisessa maassa voidaan sosialismi rakentaa ainoastaan liitossa sosialistisen maailmanjärjestelmän ja yleismaailmallisen työväenliikkeen kanssa. Rikkomalla tämän liiton maolaiset luopuivat itseasiassa sosialismin ihanteista ja alkoivat etsiä ulospääsyä tilanteesta seikkailujen tieltä.

Taloudellista rakennustoimintaa ja tuotannon kehittämistä koskevien kysymysten asettaminen etusijalle vallankumouksen voiton jälkeen on objektiivinen lainmukaisuus. Sosialismi saattaa vakiintua ainoastaan pitkälle kehittyneen teollisuuden ja yhteiskunnallisen talouden kaikille aloille tunkeutuneen ajanmukaisen tekniikan muodostamalla perustalla. Takapajuinen maa, jossa poliittinen valta kuuluu työtätekeville luokille, pystyy ohittamaan kapitalistisen kehitysvaiheen, mutta ei pysty jättämään väliin sosialismin aineellis-teknisen perustan rakentamisvaihetta. Vaikka vallankumouksen voittoa seuranneen taloudellisen kehityksen vauhti olisi miten nopea hyvänsä, harppauksilla ja nykäyksillä ei saavuteta menestystä sosialismin rakentamisessa. Kaikkein uudistusvoimaisin politiikka muodostuu menestykselliseksi vasta silloin, kun se ei asetu talouselämän

vastakohdaksi vaan päinvastoin myötäilee sitä, eli Leninin sanontaa käyttääkseni muodostuu talouselämän keskitetyksi ilmentäjäksi.

Osoittamalla subjektiivista välinpitämättömyyttä todellista asiantilaa kohtaan Mao Tse-tungin ryhmä asetti seikkailuhenkisesti politiikan ja talouden vastakkain. Se väittää politiikka hallitsevaksi voimaksi, joka on kaikkien taloudellisten lakien yläpuolella. Aikakauslehti Huntsi väittää n:sa 11/1967 ilmestyneessä pääkirjoituksessa, että "puheet niin sanotusta yhteiskunnallisen elämän organisaatiosta ja tuotantovoimien kehityksestä ovat vanhan revisionismin puijausyrityksiä".

Revisionisteiksi leimattiin myös ne, joiden mielestä tuotantovoimien kehitystä koskevien kysymysten tulisi olla keskeisellä sijalla puolueen toiminnassa, ja että taloudellisen kehityksen tulisi tapahtua suunnitelmallisesti ja asteittain.

Toiveiden luhistuminen päästä yhdellä harppauksella sosialismin täydelliseen voittoon johti sosialistisen vallankumouksen keskeytymättömäksi julistamiseen. "Harppaus toisensa jälkeen, vallankumous toisensa jälkeen, yksi keskeytymätön harppaus, yksi keskeytymätön vallankumous", "Kun yksi vallankumous on saatu päätökseen, aloitetaan toinen", — tällaisia mietelauseita alkoi näkyä kiinalaisissa lehdissä jo vuonna 1958, ja ne voimistuivat jatkuvasti, kunnes vallankumous julistettiin yhteiskunnan pysyväksi olotilaksi. Maolaiset alkoivat väittää "keskeytyksetöntä vallankumousta" kaikkien yhteiskunnallisten kysymysten ainoaksi ratkaisukeinoksi, joka "pysyvästi stimuloi kaadereiden ja kansanjoukkojen innostusta", ja propagandakoneisto alkoi ylistää Maoa proletariaatin diktatuurin oloissa tapahtuvan vallankumouksen oppi-isäksi.

Maan sisäisiin tehtäviin sopeutettu "keskeytyksettömän vallankumousteorian" maolainen muunnos julistaa, että aikoja sitten ratkaistuina pidetyt uuden yhteiskunnan rakentamista koskevat kysymykset nousevat esille yhä uudelleen ja entistä kärjistyneempinä.

Nyt ilmeneekin, että maassa, missä Kiinan kommunistisen puolueen kaikkien virallisten asiakirjojen perusteella on pystytetty proletariaatin diktatuuri, nousee uudelleen esille kysymys valtataistelusta. Sen vuoksi leniniläiselle vallankumoukselliselle tyypillisten ominaisuuksien — jatkuvan yhteydenpidon joukkoihin, organisatoorisen taidon, horjumattomuuden ja joustavuuden —asemesta ylistetään fanaattisuutta ja henkilökohtaista uskollisuutta johtajalle. On uusittu anarkistinen terminologia, jonka mukaan käsite "vallankumouksellinen" tarkoittaa "kapinallista", "kiihoittajaa". On perustettu lukuisia nuorisosta ja koululaisista kokoonpantuja osastoja hunveibineja ja vanhemmista ikäluokista värvättyjä tzaofaneja, jotka eivät yksistään kanna kiihottajien nimeä, vaan myös soveltavat laajassa mitassa anarkistisia väkivalta- ja hävitysmenetelmiä.

On mahdotonta selittää valtataistelun välttämättömyyttä vallan vallankumouksellisen haltuunsaamisen jälkeen marxilais-leniniläisen luokkataistelu- ja luokkateorian kannalta. Luokkien välinen ero perustuu tiettävästi niiden suhteeseen tuotantovälineisiin. "Luokkien hävittäminen merkitsee *kaikkien* kansalaisten asettamista *yhdenvertaisiksi* suhteessa koko yhteiskunnan *tuotantovälineisiin*, tämä tarkoittaa, että kaikilla kansalaisilla on *yhdenvertaiset* mahdollisuudet työskennellä yhteiskunnallisilla työvälineillä, yhteiskunnallisella maalla, yhteiskunnallisissa tehtaissa jne." (V. I. Lenin: Kootut teokset, nid. 24, s. 363, ven. kiel. laitos). Juuri tällainen prosessi oli tapahtumassa Kiinassa kuten muissakin sosialismin tielle astuneissa maissa.

Yhdenvertainen suhde tuotantovälineisiin muodostaa yhteiskunnan yhtenäisyyden perustan, määrittelee siinä syntyvien ristiriitojen ratkaisemistavan. Mao Tse-tungin kannattajia tämä ei kuitenkaan miellytä. Kymmenen vuoden kuluttua siitä, kun Kiinassa myönnettiin ratkaistuksi kysymys "kuka selviytyi voittajaksi", pyritään syvämietteisesti selvittämään, että riistäjäluokkien likvidoimiseksi ei riitä "luokkien likvidoiminen talouselämässä", vaan "luo-

kat olisi likvidoitava myös politiikassa, ideologiassa, maailmankatsomuksessa, elämäntavassa jne". Tämän jälkeen voidaan kenet hyvänsä, asianomaisen sosiaalisesta asemasta riippumatta lukea poliittisista, ideologisista, maailmankatsomuksellisista tai elämäntapasyistä porvaristoon kuuluvaksi ja julistaa luokkavihollisekisi. Kuka hyvänsä voidaan leimata "kapitalistiksi" vain siitä syystä, että hän on lausunut olevansa eri mieltä Maon jonkin lausunnon kanssa tai vaikkapa epäilevänsä sen oikeutusta.

Venäjän eserrät (sosiaalivallankumoukselliset) olivat aikanaan vimmoissaan, kun Lenin paljasti heidän edustavan pikkuporvariston etuja. Heillä oli mitä nurinkurisin käsitys yhteiskuntaluokista, ja Lenin pilkkasi eserrejä tähdentäen heidän "kirjoittavan pikkuporvaristosta aivan kuin tämä termi olisi pelkkä poleeminen sanonta eikä sosiaalinen perusluokka". (V. I. Lenin: Kootut teokset, nid. 6, s. 390, ven. kiel. laitos). Pikkuporvarillisen vallankumouksellisuuden nykyisille kiinalaisille edustajille käsite "porvaristo" ei myöskään merkitse enää sosiaalista perusluokkaa. Se on pelkkä haukkumasana, leimasin, jolla voi varustaa kaikki toisin ajattelevat. Kuvaavaa on se, että porvaristoksi nimitettävien ylle sinkoava tuli ja tulikivi ei kajoa millään tavoin todelliseen porvaristoon, jota yhä edelleen on Kiinassa ja jolla on oikeus osinkoihin, entisten tuotantolaitostensa tuottamista voitoista.[1])

Kiinalainen lehdistö väittää kuitenkin vakavissaan, että puoluekomitean sihteeri ja Pekingin yliopiston rehtori Lu Ping on pystyttänyt yliopistoon "porvariston diktatuurin", ja että Kiinan kommunistisen puolueen keskuskomitean propagandaosaston apulaispäällikkö Tshou Jen on "porvariston edustaja".

Siitä se alkoi. Vähitellen siirryttiin erillistapauksista yleistyksiin. Aikakauslehti Huntsin pääkirjoituksessa no:ssa 3/1967 väitettiin, että niissä järjes-

---

[1]) Kiinassa on toista miljoonaa kapitalistia. Heidän aikoinaan omistamiensa tuotantolaitosten voitto-osinkojen maksaminen heille piti lopettaa vuonna 1962, määräaikaa pidennettiin vuoteen 1966, ja nyt jälleen 10 vuodella.

töissä, jotka olivat pitkän aikaa Mao Tse-tungin aatteiden kanssa eri mieltä olevan toimitsijakourallisen käsissä, "toteutettiin porvariston diktatuuria proletariaatin diktatuurin asemesta".

Vähitellen vauhti kihtyi. Tapahtumia selvittämään ryhtyi eräs "kulttuurivallankumouksen" johtavista ideologeista, Tshen Po-ta. Tammikuussa 1967 hän uskotteli, että "valtataistelumme tarkoituksena on, että proletariaatti ottaisi vallan porvaristolta, porvariston edustajilta ja porvariston agenteilta. Kuten puhemies Mao meille sanoi, tässä taistelussa yksi luokka hävittää toisen luokan". Näinollen vastoin Maon aikaisempia väitteitä maan vapauttaminen ei ratkaissut vielä täysin kysymystä vallan haltuunottamisesta, vaan siihen pyritään nyt "kulttuurivallankumouksen" *puitteissa, joka on "ainutlaatuinen suurtapahtuma* maailmassa".

Kysymykseen siitä, minkä vallan johdossa puheenjohtaja Mao on ollut 28 vuoden ajan, hänen ideologinen aseenkantajansa Tshen Po-ta ei antanut minkäänlaista vastausta. Olisi noloa myöntää, että puheenjohtaja Mao oli porvarillisen valtion päämies, kun taas maininta siitä, että kansandemokraattisen vallankumouksen voitto luovutti vallan työväenluokan ja talonpoikaiston käsiin, tekisi erittäin vaikeaksi perustella ideologisesti ne toisinajatteleviin kohdistuneet kostotoimenpiteet, joita on mielivaltaisesti ryhdytty nimittämään kulttuurivallankumoukseksi.

Hankalia kysymyksiä ei kuitenkaan saada pois päiväjärjestyksestä välttelemällä vastaamasta niihin. Todennäköisesti kysymys siitä, mikä valta loppujen lopuksi sai jalansijan Kiinassa vuoden 1949 jälkeen, on noussut esille yhä uudelleen. Vihdoin kesällä 1967 annettiin Huntsin palstoilla selitys, että 17 vuoden ajan "valtiossamme oli valta-asemassa proletariaatin diktatuuri eikä porvariston diktatuuri. Näin oli laita myös viime vuosina. Siitä ei ole mitään epäilystä".

Tällä tavoin maolaisten oli pakko myöntää, että maolainen "keskeytyksetön vallankumous" oli puh-

taasti subjektivistinen kaava, jolla ei ollut mitään yhteyttä vallan sosiaaliseen luonteeseen ja jonka tarkoituksena oli lyödä maahan ne, jotka eivät hyväksyneet Maon seikkailumieltä.

Taistelu Maon vastustajia vastaan, joka tulkitaan taisteluksi, "jossa yksi luokka hävittää toisen", osoittaa Maon klikin yrittävän lujittaa valta-asemaansa suojautumalla vallankumouksellisten termien taakse.

"Aatteellista" apua niille, jotka eivät kykene suoriutumaan omin voimin, antavat väkivallantekojen asiantuntijat hunveibinit. Sanotaan, että lasten suusta kuulee totuuden. "Kulttuurivallankumouksen" lippujen alle värvätyt pojanklopit eivät ole marxilaisella tietoudella raskautettuja. Heidän tiedostamistapansa on suoraviivainen. Shansin maakunnan vallankumouksellisten kapinallisten päämajan tammikuussa 1967 antamassa julistuksessa n:o 1 sanotaan: "Puheenjohtaja Mao Tse-tung opettaa meitä: marxilaisuuden tuhannet ja taas tuhannet väittämät tarkoittavat loppujen lopuksi samaa:: "Kapina on oikeutettu". Tämä on jo suoranaista Bakuninin jäljittelyä, joka väitti, että "kaikkinainen kapina on aina hyödyksi".

"Maolainen keskeytyksetön vallankumous" on loputon prosessi. Sanomalehti Wen Hui Pao kirjoitti helmikuun 26. pnä 1967, että tszaofanien perimiä voittoja ei voida pitää lopullisina. "Jonkin ajan kuluttua kukistuneet, puolueen johtoelimien toimitsijat, jotka kulkevat kapitalismin tietä, pystyvät löytämään vallankumousjärjestöistämme omat agenttinsa ja nykyisin vallassa olevat vallankumoukselliset kapinalliset saattavat muuttaa mieltään".

Jotta "mustaa linjaa" vastaan käytävän taistelun loputtomuudesta ei syntyisi mitään epäilyjä, armeijan äänenkannattajan Tshen Fan Tsun Paon pääkirjoituksessa huhtikuun 18. päivänä 1966 selvitettiin, että "tämän mustan linjan likvidoimisen jälkeen saattaa ilmaantua uusia mustia linjoja ja joudutaan jälleen taisteluun. Se on raskas, vaikea ja pitkäaikainen taistelu. Se vaatii ponnistuksia useiden vuosikymmenien ja jopa vuosisatojen ajan".

Tällaiset ovat "keskeytyksettömän vallankumouksen" tulevaisuuden näkymät. Tässä valossa käy ymmärrettäväksi, miksi seikkailijat etsivät ulospääsyä umpikujasta kansainväliseltä näyttämöltä paisuttaen sisäisten vaikeuksien lisääntyessä hysteriaa ulkopuolisten vihollisten harjoittamasta "juonittelusta". Perikadon partaalla olevien seikkailijoiden ainoa pelastus on maailmanvallankumous, ja jollei sitä kuulu, on sitä joudutettava.

Kaikissa maissa kommunistit kytkevät tulevan voiton kansojensa laajan vallankumousliikkeen nousuun. He vastustavat kaikenlaista vallankumouksen tuontia, sen jouduttamista ulkopäin ja tuomitsevat ne piirit, joiden mielestä vallankumous voidaan järjestää keinotekoisesti, kuin tilauksesta. "Luonnollisesti on ihmisiä, jotka luulevat, että vallankumous voi syntyä tilauksesta tai sopimuksesta vieraassa maassa," mainitsi Lenin v. 1918. — "Tällaiset ihmiset ovat joko kaistapäisiä tai provokaattoreita. Olemme 12 viime vuoden aikana kokeneet kaksi vallankumousta. Me tiedämme, ettei niitä voi tehdä tilauksesta eikä sopimuksesta, ne puhkeavat silloin, kun kymmeent miljoonat ihmiset päätyvät ajatukseen, ettei elämä voi enää jatkua tällaisenaan." (V. I. Lenin, Kootut teokset, nid. 36, s. 457, ven. kiel. laitos).

Trotskin ja kaikenlaatuisten fraasivallankumouksellisten aikanaan kehittelemät ajatukset vallankumouksen jouduttamisen välttämättömyydestä Lenin tuomitsi päättäväisesti seikkailuhenkisiksi ja marxilaisuudelle täysin vieraiksi, sillä ne saattavat käytännössä johtaa siihen, että työtätekevät, joita joku saa päähänsä "onnellistuttaa sosialismilla" vallankumoussodan ja ulkoa tuodun vallankumouksen avulla, joutuvat oman porvaristonsa vangeiksi. Nyt Mao sopeuttaa omiin päämääriinsä "keskeytyksettömän vallankumouksen" nurinkurista teoriaa, joka edelyttää harppauksia eri vaiheiden yli, sosialismin voitonmahdollisuuksien kieltämistä yksittäisissä maissa ja kehotuksia "vallankumoussotiin".

IV. LASKELMAT SODAN VARALLE

Pikkuporvarilliselle valhevallankumouksellisuudelle on kaukaisista ajoista ollut ominaista laskelmointi sodan varaan keinona, joka muka kykenee ratkaiseman kaikki vallankumoukselliset tehtävät. Epäluottamus vallankumouksen sisäisiin voimiin on aina johtanut salaliittolaisuuteen ja mellakointiin sekä laskelmiin, että ulkoapäin tulevien sysäysten avulla voitaisiin kiirehtiä historian kulkua.

Marx ja Engels joutuivat jo Kommunistien liitossa taistelemaan niitä lahkolaismaisia ryhmiä vastaan, jotka katsoivat, että kaikki vallankumouksen kysymykset voidaan ratkaista sotilaallisen voiman avulla. Mielikuvitusrikkaat seikkailijat toivoivat kovin, että Itävallan ja Preussin välinen konflikti vuonna 1850 johtaisi sotaan ja siitä muodostuisi sitten Saksan uuden vallankumouksen esinäytös. Nämä lahkolaiset, joita ei ollut edes kahta sataa, väittivät vuotta myöhemmin vakavissaan, että on välttämättä luotava "Euroopan vallankumousarmeija", joka sotilaallisella voimallaan murskaa "lahonneen, suorastaan romahduksen partaalla olevan kapitalismin."

Mutta 19. vuosisata, kapitalismin suhteellisen rauhallisen kehityksen kausi, ei luonut edullista maaperää tämänkaltaisten sotilasvallankumouksellisten illuusioiden kehitykselle. Sen sijaan imperialismin aikakausi ja erityisesti ensimmäinen maailmansota voimistivat pikkuporvarillisen "revolutionarismin" seikkailuhenkisiä toiveita, että sodan avulla voidaan suorittaa maailmanvallankumous.

Kun sitten Lokakuun suuri sosialistinen vallankumous oli voittanut, pikkuporvarillinen "revolutionarismi" ryhtyi houkuttelemaan maailman ensimmäistä sosialistista valtiota suuntautumaan vallankumoukselliseen sotaan ja julistamaan yhteiskunnallisilta järjestelmiltään erilaisten valtioiden rauhallisen rinnakkainolon politiikan antautumiseksi imperialismille sekä kamppailun rauhan puolesta toteutumattomaksi toiveeksi, joka sitä paitsi tekee mahdottomaksi sosialismin voiton maailman mitassa.

Eräs Trotskin kirjoittaman kirjasen "Permanentti vallankumous" luku on otsikoitu: "Marxismista pasifismiin". Siinä kuvataan marxismi oppina, joka muka kieltää kaiken taistelun rauhan puolesta. Neuvostoliiton rauhanpolitiikka sekä kaikki ponnistukset, joiden tarkoituksena on estää imperialistit sytyttämästä sotaa, julistetaan siinä poikkeamiseksi marxilaisuudesta ja siirtymiseksi pasifismin kannalle.

Trotskin mukaan peruskysymys on, millä keinoin ja menetelmin voidaan ehkäistä tai keskeyttää sota. Trotskin vastaus tähän kysymykseen on ehdoton: "Taistelu sotaa vastaan ratkaistaan vain vallankumouksellisessa taistelussa vallasta." Toisin sanoen, taistelu rauhan puolesta ei ole mahdollista ennen maailmanvallankumouksen voittoa.

Koska trotskilaiset sitoivat vallankumouksen mahdollisuuden pelkästään sotaan, niin heidän pyrkimyksensä sotilaallisiin konflikteihin oli luonnollinen.

Rauhaa kannattavat voimat olivat kahden maailmansodan välisellä kaudella vielä liian heikot tekemään tyhjäksi imperialistien politiikan, joka tähtäsi sosialistisen valtion hävittämiseen sotilaallista tietä. Sotaa ei kyetty ehkäisemään, vaikka Neuvostoliiton rauhanponnistuksilla sekä Kommunistisen internationaalin sekä kaikkien rauhantahtoisten voimien aktiivisella taistelulla sodanvaaraa vastaan oli suuri merkitys yhteentörmäyksen ajankohdan lykkääntymisessä ja parempien edellytysten luomisessa voitolle sodan sytyttäneistä.

Tämä voitto ja sitä seurannut maailman sosialistisen järjestelmän muodostuminen, siirtomaajärjestel-

män mureneminen ja rauhan säilymisestä kiinnostuneiden lukuisten kansallisten valtioiden syntyminen sekä demokraattisten voimien kasvava vaikutus ovat muuttaneet hämmästyttävällä tavalla kansainvälistä tilannetta. Sosialististen maiden ulkopolitiikalle kuuluu suuri merkitys taistelussa rauhan puolesta, imperialistista aggressiota vastaan. Tämä politiikka suuntautuu kaikkien imperialismia vastustavien, rauhantahtoisten voimien liittämiseen yhteen, taisteluun taantumuksen ja sodan voimia vastaan. Tämän politiikan erottamattomana osana on suuntautuminen yhteiskunnallisilta järjestelmiltään erilaisten valtioiden rauhalliseen rinnakkainoloon. Tämä suuntaus pyrkii estämään imperialisteja sytyttämästä uutta maailmansotaa, kansainvälisiä provokaatioita ja vastavallankumouksen vientiä vastaan, sellaisten olosuhteiden luomiseen, joissa kansat voivat menestyksellä täyttää pyhän oikeutensa määrätä itse maansa kehitystiestä, molemminpuolisesti edullisen taloudellisen sekä tieteellis-teknisen yhteistyön laajentamiseen sekä maitten väliseen kulttuurivaihtoon.

Maailman voimasuhde on muuttunut perin juurin, mutta "4. internationaalin" trotskilaiset maanikot toistavat yhä opettajansa teoriaa, että taistelu rauhan puolesta ei ole mahdollista muuten kuin vallankaappauksen kautta, ja ellei valtaa onnistuta kaappaamaan, niin parempi on antaa sodan puhjeta.

Maolaiset seikkailijat toistavat vain hivenen muunnellen propagandassaan samaa, mitä Trotski sanoi sodasta ja rauhasta 30—40 vuotta sitten ja samaa, mitä tämän päivän trotskilaiset näistä asioista väittävät.

Maolaiset pitävät taistelua rauhan puolesta sekä rauhallisen rinnakkainolon politiikkaa yhteiskunnallisilta järjestelmiltään erilaisten valtioiden kesken poikkeamisena maailmanvallankumouksesta, ellei peräti työtätekevien etujen pettämisenä. Kaikki tämän linjan kannattajat julistetaan revisionisteiksi, jotka ovat pettäneet maailmanvallankumouksen edut oman hyvinvointinsa tähden. He väittävät: "Rauhallinen rinnakkainolo on maailman proletaarisen vallanku-

mouksen vaihtamista pasifismiin ja poikkeamista proletaarisesta internationalismista" (Kansan Päivälehden ja Punalipun kuudes artikkeli NKP:n keskuskomitean avoimen kirjeen johdosta). Tämähän on sen kirjaimellista toistamista, mitä Trotski aikanaan sanoi.

Totuuden vuoksi on aiheellista mainita, että samankaltaisia lausuntoja tapaa Mao Tse-tungin aikaisemmistakin teoksista. Sodan ehkäiseminen ja poistaminen on hänen mukaansa mahdollista vain yhtä tietä, aseellista. "Sotien hävittämiseen on olemassa vain yksi keino, että sotaa vastaan taistellaan sodan avulla..." kirjoitti hän jo vuonna 1936. Pari vuotta myöhemmin hän väitti jälleen: "Sota voidaan hävittää vain sodan kautta".

On selvää, että kansalaissodan ja Japania vastaan käydyn kansallisen vapaussodan luomissa olosuhteissa voiton ja rauhan saavuttaminen Kiinassa oli mahdollista vain aseellisten taistelujen tietä. Mutta asian ydin onkin siinä, että Mao Tse-tung ja hänen kannattajansa muuttavat konkreettisissa yhteyksissä esitetyn lausunnon viipymättä ehdottomaksi, kaikkia aikoja ja kansoja käsittäväksi totuudeksi.

Eivät ainoastaan kiinalaisten ääriainesten lausunnot vaan myös käytännön teot, eivätkä pelkästään viime aikojen teot todistavat ,että sota on heidän käsityksissään ainoa keino kaikkien ongelmien ratkaisuun.

Li Li-sanin, Mao Tse-tungin ja muiden kiinalaisten seikkailupolitiikan kannattajien mahdollisuudet provosoida maailmansota 30-luvun alussa olivat vähäiset. Mutta siitä huolimatta he tekivät kaiken, mihin he kykenivät. Päätöksissä, joita Kiinan kommunistisen puolueen johto teki Li Li-sanin aikana heinä—elokuussa 1930, annettiin hyvin suuri merkitys "Mantshurian kapinan" järjestämiselle. Tätä kapinaa suunnitellessaan Li Li-san laski, että se aiheuttaa yhteenoton Japanin ja Neuvostoliiton välillä, koska ensin mainittu oli kauan halunnut saada Mantshurian sillanpääasemakseen. Li Li-san ei salannut, että hänen ehdottamansa strategia tähtää

maailmansotaan ja, kuten hän asian ilmaisi "vetää kansainvälisen proletariaatin ratkaisevaan taisteluun imperialismia vastaan". Myöhemmin Li Li-san tunnusti, että hän piti mahdollisena "Neuvostoliiton uhraamisen", se sytyttää vain maailmanlaajuisen palon. Näin vastuuttomasti Kiinan ääriainekset olivat valmiit leikkimään ensimmäisen sosialistisen maan kohtalolla.

Fasismin murskaamisen jälkeen maailmassa tapahtuneet muutokset kuvastuivat hyvin heikosti kiinalaisten ääriainesten katsomuksissa. Mutta nyt, kun he ovat vallassa, heillä on paljon suuremmat mahdollisuudet toteuttaa vaarallista seikkailuhenkistä politiikkaansa.

Viidennessä artikkelissa NKP:n keskuskomitean avoimen kirjeen johdosta Kansan Päivälehden ja Punalipun toimitukset lainaavat Mao Tse-tungin lausuntoja vuodelta 1946, koska ne niiden mukaan ovat säilyttäneet täysin merkityksensä koko tämän ajan. Kehottaessaan kansaa yhdistymään taisteluun amerikkalaisten taantumuksellisten ja heidän eri maissa olevien apuriensa hyökkäyksiä vastaan Mao Tse-tung väittää, että vain voittamalla tämä taistelu voidaan välttää maailmansota, päinvastaisessa tapauksessa se olisi väistämätön.

Varovaisuuden vuoksi tässä lauseessa ei paljasteta, mitä sanoilla "voittamalla tämä taistelu" nimenomaan tarkoitetaan, mutta koko maolaisten levittämästä propagandasta käy selväksi, että kysymys on samasta Maon määritelmästä "sodan hävittäminen on mahdollista vain sodan kautta", jota nykyisin esitetään milloin tunnuksena "taistelu terä terää vastaan", milloin taas väitteenä, että "rauhallinen rinnakkainolo vastaa imperialismin etuja ja palvelee imperialistista hyökkäys- ja sotapolitiikkaa" (kuudes artikkeli NKP:n keskuskomitean avoimen kirjeen johdosta) jne.

Kuvaavana osoituksena Maon kannattajien määritelmien dogmaattisesta "vakiintuneisuudesta" on Kansan Päivälehden 27. 10. 1958 ilmestyneessä numerossa julkaistu artikkeli "Toveri Mao Tse-tung:

imperialismi ja kaikki taanmukselliset ovat paperitiikereitä". Tämä kirjoitus sisältää kokoelman Maon lausuntoja 20 vuoden ajalta. Toimitus on liikuttunut siitä, miten tämä materiaali "antaa uuden, viimeistellyn poliittisen artikkelin vaikutuksen". Kaikki siihen kootut lausunnot, jotka on esitetty pitkän ajanjakson sisällä täysin erilaiisssa tilanteissa, muistuttavat todellakin hämmästyttävällä tavalla toisiaan.

Vuonna 1940 olivat Tshiang Kai-shekin kannattajat paperitiikereitä. Vuonna 1946 paperitiikeri saa toisen hahmon: atomipommi on paperitiikeri, jolla amerikkalainen taantumus pelottelee ihmisiä. Se on ulkonäöltään pelottava, mutta itse asiassa se ei ole lainkaan pelottava."[1]) Vuonna 1957 Mao Tse-tung julisti: "Amerikkalainen imperialismi on paperitiikeri", ja vuonna 1958 hän sanoi, että "imperialismia ja kaikkia taantumuksellisia — kun katsotaan niiden olemusta pitkän ajan perspektiivissä, strategiselta näkökannalta — on tarkasteltava sellaisina kuin ne ovat, pelkkinä paperitiikereinä". 60-luvulla paperitiikereiksi julistetaan myös revisionistit.

Tällä tyhjällä leventelyllä, jonka säestämänä samaan paperitiikereiden kasaan työnnetään mitä erilaisimpia voimia. Tshian Kai-shekista amerikkalaiseen imperialismiin ja niinsanottuihin revisionisteihin, on tarkoitus iskostaa ajatusta, että imperialismin voimien sotilaallinen kokeileminen on yksinkertainen juttu, että paperitiikerin puhkaiseminen ei ole kovinkaan vaikea tehtävä. Samalla tällä leventelyllä parjataan niitä, jotka todella taistelevat imperialismia vastaan, niitä jotka ymmärtävät, että kansainvälisen taantumuksen hillitseminen ja estäminen syöksemästä ihmiskuntaa maailmansodan kurimukseen edellyttää jatkuvaa valppautta, kaikkien rauhantahtoisten voimien ja kansojen saamista liikkeelle ja valmiutta antaa vastaisku imperialismin agressiivisille teoille.

---

[1]) Sen jälkeen kun Kiina oli suorittanut vetypommikokeen Kiinan lehdistö lakkasi nimittämästä ydinasetta paperitiikeriksi, päin vastoin, se mainostaa sen voimaa kaikin tavoin lietsoakseen kansalliskiihkoista psykoosia.

Tunnustaen sanoissaan vain luokkataistelun sotilaallisten keinojen tehokkuuden maolaiset välttävät toistaiseksi kaikkia muita taistelun muotoja halveksien niitä opportunismin ja revisionismin ilmauksina. Mutta kukaan maailmassa ei pidä tehokkaana imperialistien haukkumista ja loputtomia "vakavia varoituksia". Tämä on sitä samaa rumpujen päristystä, joka on säestänyt pikkuporvarillista "revolutionarismia" sen syntymisestä lähtien ja jonka tarkoituksena on peittää vallankumouksellinen toimettomuus.

Sen sijaan rauhallinen rinnakkainolo, jota vastaan ryntäävät kaikki pikkuporvarillisen "revolutionarismin" edustajat, on todellisuudessa kansainvälisessä mitassa mitä kärkevin luokkataistelun muoto, joka vaatii suurta malttia, lujuutta ja joustavuutta, päättäväisyyttä ja luovimiskykyä, taitoa puhua tarvittaessa uhkavaatimusten kielellä ja taipua kompromisseihin. On luonnostaan selvää, että rauhallinen rinnakkainolo edellyttää kommunistiselta liikkeeltä suurta valppautta imperialistien hankkeita kohtaan sekä sosialistisilta valtioilta jatkuvaa huolenpitoa sotilaallisesta potentiaalistaan ja puolustuskykynsä lujittamisesta.

Millainen on tämän Neuvostoliiton ja muiden sosialististen maiden harjoittaman, yhteiskunnallisilta järjestelmiltään erilaisten valtioiden rauhalliseen rinnakkainoloon perustuvan politiikan olemus? "Ulkopoliittisessa toiminnassaan Neuvostoliiton kommunistinen puolue pitää lähtökohtanaan neuvostokansan perusetuja ja kansainvälistä vallankumouksellista velvollisuuttaan sosialistisia veljesmaita ja kaikkien maiden työtätekeviä kohtaan," sanotaan NKP:n 23. edustajakokouksen päätöslauselmassa.[1]) Neuvostoliitto asettaa tavoitteekseen suotuisien kansainvälisten olosuhteiden turvaamisen sosialismin ja kommunismin rakentamiselle, se tukee kansallista vapaus-

---

[1]) Neuvostoliiton kommunistisen puolueen 23. edustajakokous. 29 maaliskuuta—8 huhtikuuta 1966." Pikakirjoitusselostus, t. 2, M. Politizdat, 1966, s. 304. (ven.)

liikettä, antaa päättävän vastaiskun imperialismin aggressiivisille voimille ja pyrkii vapauttamaan ihmiskunnan uudelta maailmansodalta.

Pekingissä selitetään, että "taistelu rauhan puolesta ja taistelu sosialismin puolesta eivät ole sama asia". Mutta tästä ei suinkaan seuraa vielä, että taistelu rauhan puolesta ja taistelu sosialismin puolesta eivät olisi lainkaan yhteydessä toisiinsa. Yhteiskunnallisilta järjestelmiltään erilaisten valtioiden rauhalliseen rinnakkainoloon perustuvan politiikan tarkoituksena on turvata edellytykset, joissa sosialismi voi osoittaa — ja osoittaa jo nyt — paremmuutensa kapitalismiin verrattuna. Lenin näki väistämättömäksi kahden tuotantotavan, kahden yhteiskuntamuodon, kahden talousjärjestelmän, kommunistisen ja kapitalistisen kansainvälisen kilpailun, jonka aikana sosialismin esimerkin vallankumousta edistävä voima tulee vaikuttamaan.

Tunnus taistelusta rauhan puolesta ei ole vain sopusoinnussa kommunismin puolesta käytävän taistelun tehtävien kanssa, vaan myös suorastaan edistää niiden toteutumista. Taistelu rauhan puolesta auttaa proletariaatin luokkatehtävien ratkaisua, mutta samalla se on yleisdemokraattista taistelua, joka kykenee yhdistämään työväenluokan, talonpoikaiston, kaupunkien pikkuporvariston ja älymystön lisäksi myös sen osan porvaristosta, joka tajuaa ydinasesodan vaarallisuuden. Rauhan puolesta taistelevien rintaman laajeneminen voimistaa objektiivisesti niiden asemia, jotka raivaavat tietä sosialismin voitolle. Tämä on yksi ilmaus demokratian puolesta käytävän taistelun ja sosialismin puolesta käytävän taistelun välisestä yhteydestä, jota kommunistiset puolueet pitävät hyvin tärkeänä ja jonka Maon kannattajat täydellisesti kieltävät.

Yrittäen tyrkyttää kansainväliselle kommunistiselle liikkeelle keksittyä, olematonta vaihtoehtoa; joko taistelu rauhan puolesta tai taistelu sosialistisen vallankumouksen puolesta ja syyttäen kaikkia niitä, jotka katsovat rauhan lujittavan sosialismin asemia koko maailmassa, revisionisteiksi, kiinalaiset ääriai-

nekset vakuuttavat ,että olipa sodan aiheuttama tuho miten suuri tahansa, maailmanvallankumouksen voitto korvaa kaiken nopeasti.

Tämä on vanha ja kulunut argumentti. Trotski väitti vuonna 1936, että jos edessä oleva "sota jää vain sodaksi, niin Neuvostoliiton tappio on väistämätön. Mutta kannattaako sitä pelätä? Ei, sillä jopa Neuvostoliiton sotilaallinen tappio jää vain lyhyeksi välivaiheeksi proletariaatin voittaessa muissa maissa."

Historia teki nämä häpeälliset ennusteet naurettaviksi. Vain Neuvostoliiton voiton ansiosta ihmiskunta pelastui fasismilta, sosialismi pääsi voitolle uusissa maissa ja alkoi imperialismin siirtomaajärjestelmän hajoaminen. Ei ole vaikea kuvitella, millainen maailma olisi, jos historia olisi kulkenut Trotskin kaavailemaan suuntaan.

Nyt Mao Tse-tung on valmis uhraamaan Neuvostoliiton ja muut sosialistiset maat (paitsi luonnollisesti Kiinaa). Hän on jonkin verran modernisoinut seikkailuhenkistä ideaansa atomiaikaan soveltuvaksi. Vielä Moskovassa, kommunististen puolueiden edustajain neuvotelukokouksessa vuonna 1957 esiintyessään Mao Tse-tung sanoi: "Voidaanko arvioida, kuinka paljon ihmisurheja tuleva sota voi vaatia? Mahdollisesti kolmanneksen koko maapallon 2,7 miljardista ihmisestä, toisin sanoen vain 900 miljoonaa henkeä. Minun mielestäni se on vielä vähän, jos todella käytetään atomipommeja." Mao lisäsi vielä, että hän on valmis uhraamaan 300 miljoonaa kiinalaista sosialistisen maailmanvallankumouksen voiton puolesta ja että menetyksiä ei pidä pelätä: "Jos puolet ihmiskunnasta tuhoutuu, niin jäljelle jää vain puolet, mutta sen sijaan imperialismi on hävitetty täydellisesti ja koko maailmassa on vain sosialismi ja puolen vuosisadan tai koko vuosisadan kuluttua väkiluku kasvaa jälleen jopa enemmän kuin kaksinkertaiseksi."

Tämä puheenvuoro teki masentavan vaikutuksen neuvottelun osanottajiin. Kiinan porvariston ideologit ovat muinoin todistelleet, että Kiinan ei tarvitse

pelätä toisia kansoja, koska kiinalaisia on valtavan paljon." Esimerkiksi porvarillinen ideologi Tshen Tjan-hua kirjoitti vuonna 1903: "Jos joitakin miljoonia tai joitakin kymmeniä miljoonia tuhoutuukin, niin siitä ei ole vahinkoa. Kun pelastamme maan, niin muutaman vuosikymmenen kuluttua väestönvajaus on jälleen täytetty."[1])

Ja nyt mies, joka nimittää itseään marxilaiseksi, omaksuu tämän vanhan porvarillisen, pohjimmiltaan ihmisvihan aatteen aseekseen. Vuonna 1957 saattoi vielä kuvitella, että hirvittävä järkeily valmiudesta uhrata puolet ihmiskunnasta on pikemminkin jokin kiinalainen kielikuva tai vertaus, jolla ei ole käytännön merkitystä. Mutta kului vain kaksi ja puoli vuotta kun kirjasessa "Eläköön leninismi" väitetään kyynisesti, että sellaiset uhraukset kuin puolet ihmiskunnasta on helppo korvata. "Voittanut kansa luo äärimmäisen nopeasti tuhoutuneen imperialismin raunioille tuhat kertaa korkeamman sivilisaation kuin vallitsi kapitalistisen järjestelmän aikana, se rakentaa oman, todella ihanan tulevaisuuden."

Tästä huolimatta monesta tuntui, että maolaisten vastustava asenne kansainvälisen kommunistisen liikkeen määritelmiin sotien ehkäisemisen mahdollisuudesta, rauhan puolesta käytävän taistelun yhteydestä taisteluun sosialismin puolesta, siitä, että nimenomaan yhteiskuntajärjestelmiltään erilaisten valtioiden rauhanomainen rinnakkainolo luo suotuisammat olosuhteet kansallisen vapausliikkeen kehittämiselle — että tämä kaikki kuuluisikin vain puhtaasti ideologisten erimielisyyksien piiriin koskematta suoranaisesti käytännön politiikkaa.

Totta on, että kun Pekingissä julistettiin erilaisia arkkivallankumouksellisia teesejä, siellä ei valtiollisista syistä rohjettu vielä laittaa pistettä i:n päälle, niin nykyaikaiset trotskistit, jotka eivät muodollisesti ole mihinkään sidottuja ja ovat vain uskollisia

---

[1]) A. M. Grigorjev. Anti-imperialistitsheskaja programma kitaiskih burzhuaznyh revoljutsionerov. 1895—1905. M. "Nauka", 1966, s. 69.

kärsimättömälle ideologialleen, kiirehtivät antamaan kiinalaisille hengenheimolaisilleen joukon käytännön neuvoja. "IV internationaali" kehotti jo avoimessa kirjeessään 16. 12. 1962 Maoa "käsittelemään kysymystä maailmansodan väistämättömyydestä ja kysymystä ehkäisysodasta siten kuin Kiinan kommunistinen puolue ja IV internationaali ne määrittelevät". Trotskilaiset olivat tyytymättömiä siihen, että Maon seuraajat jättävät lopun sanomatta, ja totesivat, että toisin kuin he "me trotskilaiset kehotamme kansanjoukkoja ottamaan vallan itselleen ja organisoimaan tarpeen vaatiessa sotilaallisen intervention muihin maihin joko Kuuban tai Kiinan alueelta".

Esiintymällä maolaisten tavoin niitä vastaan, jotka eivät muka anna apua "koko maailman sorretuille luokille ja sorretuille kansakunnille näiden vallankumouksellisessa taistelussa", trotskilaiset sanovat, että vallankumouksen tukemisen siirtomaissa "ei pidä olla passiivista, vaan aktiivista, suoraa, sotilaallista, tieteellistä ja poliittisesti johdonmukaista". Koska tämän seikkailupoliittisen asiakirjan laatijat täysin aiheellisesti epäilivät, ymmärretäänkö se, mitä he tarkoittavat sanoillaan "tieteellisestä ja poliittisesta johdonmukaisuudesta", he kiiruhtivat antamaan siitä selostuksen. Kävi ilmi, että sosialististen maiden tulisi "luovuttaa koko mahtinsa, kaikki materiaaliset, sotilaalliset ja atomiresurssinsa siirtomaiden vallankumousten tukemiseen ja kannustamiseen."

Pienen trotskilaisryhmän yllytys sotaan, myös atomisotaan, näytti maailmanlaajuisen konfliktin maanikkojen tavanomaiselta kirkumiselta. Mutta myöhemmät tapahtumat osoittivat, että Mao politiikassaan ei kovinkaan paljon poikkea trotskilaisten neuvoista.

Maolaisten laskelmointi kansainvälisen kommunistisen liikkeen ja sosialististen maiden yhteisön hajoittamisesta ja päättävä kieltäytyminen kaikesta yhteistoiminnasta rauhantahtoisten voimien kanssa otettiin amerikkalaisten imperialistien keskuudessa vastaan suorana kehotuksena hyökkäykseen.

Häpeällinen sota, jota Yhdysvallat käy Vietnamissa, sekä sen toimet Laosia ja Kambodzhaa vastaan herättävät suuttumusta kaikkialla maailmassa. Euroopan kommunistiset ja työväenpuolueet esittivät Karlovy Varyn neuvottelykokouksessa vuonna 1967 päättäväisyytensä osallistua aktiivisesti amerikkalaisen imperialismin aggressiivisen politiikan eristämiseen ja tappioon, vaatia kaikkien ulkomaisten sotajoukkojen poistamista Vietnamista ja Vietnamin kansalle oikeutta saada itse ratkaista sisäiset asiansa. Kommunistit kehottivat "kaikkia sotaa vastustavia voimia polititisista ja ideologisista vakaumuksistaan riippumatta voimistamaan entistä laajemmiksi yhteisiä esiintymisiä Yhdysvaltojen Vietnamissa käymän sodan lopettamisen puolesta, edistämään kansojen välisten rauhallisten suhteiden lujittumista sekä estämään Vietnamin konfliktin laajenemisen uudeksi maailmansodaksi."

Kiinan asennoituminen Vietnamin sotaan ei jätä epäilystä siitä, että maolaiset ovat valmiit uhraamaan kokonaisia kansoja omien hegemonististen päämääriensä hyväksi. Kieltäytymällä osallistumasta yhtenäiseen imperialismia vastustavaan rintamaan, ilmoittamalla että "he eivät suostu mistään hinnasta yhteistoimintaan", että "näin on ollut, on nyt ja on oleva" he tietoisesti jarruttavat avunantoa Vietnamin kansalle.

Nyt on jo monille selvää, että Yhdysvallat ei olisi rohjennut lajentaa sotaa Vietnamissa, ellei Kiinan asenne olisi nykyisenlainen. Sodan laajentaminen on johtunut suoranaisesti siitä, että Mao Tse-tungin ryhmä rajoittuu amerikkalaista imperialismia kohtaan puheissa esitettyihin uhkailuihin, taistelee käytännössä Neuvostoliittoa vastaan, häiritsee Neuvostoliittoa ja muita sosialistisia maita toimittamasta apua Vietnamille ja yrittää kaikin tavoin pitkittää konfliktia ja muuttaa Vietnamin sodan maailmanlaajuiseksi.

Jokaista rauhanneuvotteluihin tähtäävää aloitetta, esittipä sen kuka tahansa, kiinalainen propaganda herjaa viipymättä petturuudeksi, petokseksi. Kaikki

kamppailu rauhan saavuttamiseksi Vietnamissa sekä yritykset tukahduttaa sodan palo julistetaan "USA:n ja Neuvostoliiton salaliitoksi uuden, itäisen Münchenin puolesta."

Maolaiset eivät salaa, että heidän tavoitteenaan on maailmanlaajuisen palon provosoiminen. He ilmoittavat suoraan, että jos Neuvostoliitto todella haluaa auttaa Vietnamia, "sen tulee ryhtyä johonkin Euroopassa sitoakseen amerikkalaisten voimia sinne ja helpottaakseen kansallisten vapautusvoimien taakkaa Vietnamissa". He haluaisivat kernaasti työntää Neuvostoliiton ja USA:n toisiaan vastaan ja pysytellä itse sivussa ja vanhan kiinalaisen vertauksen mukaan tarkkailla vuoren huipulta, miten kaksi tiikeriä tappelee.

Maolaisten suhtautuminen Israelin hyökkäykseen arabimaihin ei myöskään jätä sijaa epäilylle siitä, miten kovin kiinalaiset seikkailupolitikot haluaisivat lähi-idän konfliktin muuttuvan maailmanlaajuiseksi ydinasesodaksi Neuvostoliitto auttoi kaikin tavoin arabimaita niiden taistelussa imperialismia vastaan ja ponnisti kaikkensa, jotta sodan palo sammuisi viipymättä. Sen sijaan Kiina jyrisi ja salamoi, — mutta ei suinkaan imperialisteja vastaan vaan Neuvostoliittoa ja muita sosialistisia maita vastaan yrittäen selvästi iskeä kiilaa arabimaiden ja sosialistisen leirin väliin.

Alotettuaan uuden parjauskampanjan Neuvostoliittoa vastaan maolaiset eivät yrittäneetkään salata toivomustaan, että Neuvostoliitto päästäisi sodan valloilleen Euroopassa tai, mikä olisi heidän mielestään vielä parempi, käyttäisi ydinaseita arabien puolustamiseen.

Maolaiset julistavat jokaisen yrityksen kansainvälisen jännityksen lieventämiseen jo etukäteen rikokseksi maailmanvallankumousta kohtaan. Kun Mao Tse-tung sanoi vuonna 1959 latinalais-amerikkalaisten kommunististen puolueiden johtajille: "Kenenkään teistä ei pidä pelätä kansainvälistä jännitystä. Minua henkilökohtaisesti kansainvälinen ki-

reys miellyttää,"[1]) niin tapaamisessa läsnäolleista tuntui, että tällaisen lausunnon marxilaiseksi itseään sanovan henkilön suusta täytyy johtua jostain väärinkäsityksestä. Mutta Mao Tse-tungin myöhempi ulkopolitiikka on paljastanut yhä selvemmin, että hän haluaisi pitää maailman jatkuvasti sodan partaalla.

Sitä mukaa kuin Mao Tse-tungin ryhmän ulkopolitiikka on johtanut maan eristetyyn asemaan ja jäytää yhä pahemmin Kiinan kansainvälistä arvovaltaa ja sisäpolitiikka johtaa vaikeuksien kasaantumiseen, pekingiläisten johtajien sodan varaan tekemät laskelmat ovat käyneet entistä avoimemmiksi. Kiinalaisten atomipommikokeet olivat merkkinä sotilaallisen psykoosin lietsomiselle maan sisällä. Sosialismin näköalat Kiinassa asetetaan nyt riippumaan suoranaisesti maailmanvallankumouksen voitosta; kaikki Kiinan ongelmat, sen sisäiset ristiriidat voidaankin nyt ratkaista vain edellytyksin, että "Mao Tse-tungin aatteiden lippu liehuu kautta koko planeetan".

Sotapropagandalla on jo vuosia ollut tuntuva sija Kiinan lehdistössä ja radiossa. Tämä propaganda, joka on jatkuvasti voimistunut sisäisten vaikeuksien kavaessa, on muuttunut nyt kirjaimellisesti asevoiman ja sodan ylistelyksi. "Sota karaisee kansaa ja vie historiaa eteenpäin," sanoi puolustusministeri Lin Piao. "Täsä mielessä sota on suuri koulu". Maon ryhmä ei salaakaan haluaan tehdä kaikkensa, että kiinalainen nuoriso kävisi tämän koulun uhreista ja seurauksista piittaamatta. "Kulttuurivallankumous on valmistelua sotaan", he julistavat. Ja hunveibinit kirjoittavat lehdistössään: "Koska hunveibinit ovat sotilaita, niin he tulevat sotimaan. Me olemme sankarillisen kansallisen vapautusarmeijan voimakas reservi. On valmistauduttava maailmansotaan. Suuri proletaarinen kulttuurivallankumous on suuri sotilasharjoitus, jonka tarkoitus on kansan valmentaminen sodankäyntiin."

---

[1]) Rauhan ja sosialismin ongelmia. (ven.) N:o 6/1964, s. 57.

Millaiseksi Pekingin seikkailijat kuvittelevat nykyisin tapahtumien kehityksen? Vastaus tähän kysymykseen sisältyy Lin Piaon artikkeliin ”Eläköön kansansodan voitto!”, joka julkaistiin kaikissa kiinalaisissa sanomalehdissä syyskuussa 1965 ja jota mainostetaan parhaana esityksenä puhemies Maon aatteista.

Tässä huomattavassa asiakirjassa julistetaan välttämättömyyttä toistaa Kiinan vallankumouksen kokemus maailman mitassa. Vallankumouksellisen maaseudun suorittama kaupunkien piirittäminen, ”joka osoittautui oikeaksi” Kiinassa, saa nyt yleisen ja varsin ajankohtaisen merkityksen maailman sorrettujen kansakuntien ja kansojen vallankumouksellisen taistelun kannalta”, vakuuttaa Lin Piao.

Jaettuaan vanhaa anarkistista ohjetta noudattaen kaikki kansat joko kykeneviksi tai kyvyttömiksi suorittamaan vallankumouksen ja tunnustettuaan tämän kyvyn vain ”köyhille kansoille”, jotka ovat pääosaltaan talonpoikaisvaltaisia, maolaiset julistavat, että Pohjois-Amerikkaa ja Länsi-Eurooppaa voidaan kutsua ”maailman kaupungiksi” sekä Aasiaa, Afrikkaa ja latinalaista Amerikkaa ”maailman maaseuduksi”.

Sen sijaan että pyrkisivät yhdistämään kaikki nykyajan vallankumoukselliset voimat, sosialismin maailmanjärjestelmän, kapitalististen maiden työväenliikkeen ja kansallisen vapausliikkeen, Mao Tsetungin kannattajat pyrkivät hajoittamaan nämä voimat, asettamaan ne toisiaan vastaan. He tosiasiallisesti kieltävät Euroopan sosialististen maiden vallankumouksellisen roolin, proletariaatin hegemonian, siirtävät ratkaisevan tehtävän taistelussa imperialismia vastaan kansallisille vapausliikkeille, jotka ovat luonteeltaan maatalousvaltaisia, pikkuporvarillisia ja jopa porvarillisia. ”Maailmanvallankumouksessa nykyisin vallitsevaa tilannetta voidaan tietyssä mielessä kuvata kylän suorittamaksi kaupungin piiritystilaksi”, kirjoittaa Lin Piao. ”Maailmanvallankumouksen toteutuminen riippuu vime kädessä Aasian,

Afrikan ja latinalaisen Amerikan kansojen vallankumouksellisesta taistelusta."

Julistaessaan sotaretkeä "maailman kaupunkia" vastaan, johon he laskevat kuuluvat myös Euroopan sosialistiset valtiot, maolaiset sanovat täysin selvästi, ketä vastaan he aikovat suunnata pääiskun.

Vaarallisimmaksi viholliseksi he eivät julista imperialismia, vaan niin sanotut revisionistit. Tästä seuraa tunnus "Amerikkalaisen imperialismin lyömiseksi hajalle on ensin tehtävä loppu kansainvälisestä revisionismista".

Julistettuaan sosialistiset maat sekä koko kansainvälisen kommunistisen liikkeen imperialistien apulaisiksi maolaiset katsoivat, että heillä on nyt kaikki perusteet supista taistelua imperialismia vastaan puhtaasti sanoilla uhkailuihin, keskittää kaikki tuli sosialistisiin maihin ja aloittaa kihkeydessään vertaansa vailla oleva kampanja Neuvostoliittoa vastaan.

USA:n imperialistit ja muiden maiden aggressiiviset voimat ottivat peittelemättömän iloisina vastaan tämän Maon linjan ja kiiruhtavat käyttämään pikkuporvarillista "revolutionarismia" omiin tarkoituksiinsa, vallankumouksellisten voimien heikentämiseen ja vahingon aiheuttamiseen itse Kiinan kansalle.

Meidän aikakaudellamme, jolloin kysymys sodasta ja rauhasta on muodostunut ajankohdan polttavimmaksi ongelmaksi, Maon ryhmän suunta sotaan ja taisteluun sosialismin järjestelmän voimia vastaan voi aiheuttaa vain täydellisen vararikon tälle ryhmälle. Kiinan kansa valitsee ennemmin tai myöhemmin toisen näköalan, suhteiden parantamisen todellisiin ystäviin Neuvostoliittoon, sosialistisiin maihin ja kommunistisiin puolueisiin sekä yhteisen taistelun niiden kanssa rauhan ja sosialismin voiton puolesta.

V. "KASARMIKOMMUNISMI"

Sosialistisilla ihanteilla on takanaan pitkä menneisyys. Joskus kauan sitten ne olivat vain haave paremmasta tulevaisuudesta ja samalla ympäröivän todellisuuden mielikuvituksellinen taittuma ihmisten etsivässä tajunnassa. Ihminen ei voi rohkeimmassa mielikuvassaankaan irtaantua reaalisista olosuhteista. Sosialistiset utopiat kuvastivat niille ajankohtaista tuotantovoimien kehitystasoa ja siihen mennessä kerääntynyttä ihmisten kokemusta.

Karl Marxin ja Friedrich Engelsin toimeenpanema suuri käänne sosialistisessa ideologiassa näkyi kaiken muun ohessa myös siinä, että he vapauttivat sosialismia koskevat käsitykset mystiikan ja uskonnollisuuden verhoista, asettivat ne lujalle jalustalle ja osoittivat myös ne yhteiskunnalliset voimat, jotka kykenevät rakentamaan uuden yhteiskunnan, ja ne reaaliset taloudelliset edellytykset, jotka sitä edeltävä kehitys on luonut. Sosialismi muuttui utopiasta tieteeksi.

Tieteellinen sosialismi joutui vakiintuessaan taistelemaan monia erilaisia utopistisia katsomuksia vastaan, muun muassa sellaisia, jotka heijastivat talonpoikaiston rajoittuneisuutta, pelkistivät sosialismin ja kommunismin omaisuuden "oikeudenmukaiseen" jakoon ja henkilökohtaisen sekä yhteiskunnallisen elämän kaikkien eri puolten yksinkertaistamiseen. Talonpoikaiston tasajakopyrkimyksillä oli vallankumouksellinen merkitys taistelussa feodaalisen omistusmuodon hävittämisen puolesta. Sen sijaan ylei-

seksi periaatteeksi korotettu tasajaon vaatimus muuttuu taantumukselliseksi. Marx osoitti jo varhaisteoksissaan, miten kaukana karkean, tasajakoon perustuvan ja ihmisen persoonallisuuden kieltävän kommunismin pikkuporvarillinen ylistely on todellisessa kommunismista.

Tasa-arvoisuutta ja kulutuksen rajoittamista vaativien sanojen takaa Marx näki kateuden, ikään kuin "salattuna muotona, jonka *kiristys* sanelee ja joka saa tyydytyksensä vain *toiselta*".[1]) Tasoittamishalu, johonkin minimiin, tietty rajoitettu mitta, koko kulttuurin ja sivilisaation maailman abstraktinen kieltäminen — tämä kaikki ei Marxin mielestä suinkaan ole yksityisomistuksen poistamisen todellista omaksumista. Tämänkaltaiset käsitykset juontavat "paluusta sellaisen *köyhän* ja niukkoihin tarpeisiin tottuneen ihmisen *epäluonnolliseen* yksinkertaisuuteen, joka ei ole vielä kohonnut yksityisomistuksen tason yläpuolelle eikä edes kasvanut siihen saakka".[2])

Tasanjako-kommunismi etsi pelastusta kapitalismista vain kommunististen yhteisöjen järjestämisestä. Tasanjako-kommunismille ominainen vihamielisyys tiedettä, kulttuuria, älymystöä kohtaan heijasti pientalonpojan ja käsityöläisen vihaa porvarillista yhteiskuntaa kohtaan, vihaa ja samalla täydellistä epätoivoa.

Esintyessään maaliskuussa 1846 tällaisen alkeellisen, lahkolaismaisen kommunismin levittäjää W. Weitlingiä vastaan Marx sanoi, että mielikuvituksellisten toiveiden herättäminen johtaa vain lopulliseen tuhoon eikä kärsivien pelastamiseen. "Ilman positiivista teoriaa ihmiset eivät voi saada aikaan mitään eivätkä tähän saakka ole saneetkaan aikaan mitään muuta kuin hälyä, vahingollisia purkauksia ja tuhoa

---

[1]) Marx, Engels: Varhaisteoksia. Moskova 1956, ven. painos s. 586.

[2]) Marx, Engels: Varhaisteoksia. Moskova 1956, ven. painos s. 586.

sille asialle, mihin ovat tarttuneet".[1]) Marx paljasti lahkolaismaisen kommunismin nihilistisen suhtautumisen ihmiskunnan kulttuurisaavutuksia kohtaan ja kirjoitti: "Tietämättömyys on demooninen voima, ja me pelkäämme, että se on oleva syypää vielä moneen tragediaan".[2])

Nämä sanat ovat käyneet toteen useita kertoja. Anarkistien vallankumouksellisia julistuksia seurasivat varjon tavoin myös heidän primitiiviset järkeilynsä tulevasta yhteiskunnasta. Anarkistit levittivät katsomuksia, jotka olivat suoraan marxismin vastaisia, mutta he vetosivat häikäilemättä Marxin ja Engelsin kirjoittamaan "Kommunistisen puolueen manifestiin". Anarkismi "vaihtaa röyhkeästi lahkolaismaiseen ohjelmaansa ja rajoitettuihin aatteisiinsa meidän Työväenliittomme laajan ohjelman ja suuret pyrkimykset..."[3])

Omalaatuisena esimerkkinä anarkistien lahkolaismaisista mielettömyyksistä on Netshajevin ohjelmallinen artikkeli "Tulevan yhteiskuntajärjestelmän tärkeimmät perusteet", jota Marx ja Engels nimittivät "erinomaiseksi näytteeksi kasarmikommunismista".

Tässä taantumuksellisessa asiakirjassa kaavailtiin yhteiskunta, joka rakentui periaatteelle: "on tuotettava mahdollisemman paljon ja kulutettava mahdollisimman vähän". Koko ihmisen elämä syntymästä kuolemaan saakka olisi tarkoin säädelty. Siellä olisi kaikki: yhteiset makuuhuoneet, aviomiehet ja konttorit, kasvatus, tuotanto ja kulutus oli säännöstelty, fyysinen työ oli kuoleman uhalla pakollista kaikille. Tämän yhteiskunnan toteuttamiseksi anarkistien "Vallankumouksellinen katkismus" vaati, että vallankumouksellisten on alistettava kaikki herkät su-

---

[1]) A. Annenkovin muistelmia K. Marxista kokoelmassa "Kommunistien liitto, I Internationaalin edeltäjä", ven. painos, Moskova, "Mysl", 1964, s. 72.

[2]) Marx ja Engels: Teokset, 2 laitos, ven. painos, 1. osa, s. 112.

[3]) Sama 18. osa, s. 329.

kulaisuuden, ystävyyden, rakkauden ja jalomielisyyden tunteensa vallankumouksen ainoalle kylmälle kiihkolle. Vallankumouksellinen ei tarvitse mitään tietoja, hän "tuntee vain yhden tieteen, hävittämisen tieteen".[1]) Hänen aseitaan ovat pelottelu ja väkivalta.

Nämä houreet, joista Marxin oli vaikea sanoa oliko niissä voimakkaampana esillä "ilveily vai konnuus", menettivät ajan mittaan marxilaisen murskaavan kritiikin ja tuotantovoimien kehityksen vaikutuksesta yhä enemmän pohjaa altaan. Järjestäytynyt työväenliike hylkäsi kerta kaikkiaan tuollaisen "kasarmikommunismin". Mutta se ei hävinnyt jälkiä jättämättä, se antoi muistutuksen olemassaolostaan uusissa olosuhteissa, se sai ravintoa sosialismin puolesta käydyn taistelun vaikeuksista ja heijasti jatkuvasti epätoivoisen pikkuporvarin kaikkein "vallankumouksellisinta vallankumouksellisuutta".

Monet "kasarmikommunismin" piirteet väkivallan ja pelotuksen aineksinen ovat uudestisyntyneet trotskismissa. Samaan aikaan kun Lenin korosti, että "meidän ihanteissamme ei ole sijaa väkivallalle ihmistä kohtaan,"[2]) Trotski itse asiassa ylisti väkivaltaa ja pelottelua ja sovelsi niitä laajalti.

Puhuessaan 10 päivän kuluttua Lokakuun vallankumouksen voiton jälkeen Lenin sanoi:"... terroria, jota ranskalaiset vallankumoukselliset käyttivät telottaessaan giljotiinilla asettomia ihmisiä, me emme käytä emmekä toivottavasti tule käyttämään"[3]). Tämä oli osoitus syvästä vakuuttuneisuudesta, että voittanut työväenluokka turvautuu aseelliseen väkivaltaan ja terroriin vain vastatoimenpiteenä, vain silloin kun vallasta syöstyjen riistäjäluokkien edustajat, jotka eivät ole laskeneet aseitaan, sen siihen pakottavat. Trotskilaiset sen sijaan kohottivat terrorin tavallaan kaikkien sotien ja vallankumousten laiksi. Hän

---

[1]) Marx ja Engels: Teokset. 2. laitos, (ven.) 18. osa, ss. 413—416.

[2]) Lenin: Täydelliset kootut teokset, 30. osa, s. 122.

[3]) V. I. Lenin: Täydelliset kootut teokset, 35. osa, s. 63.

väitti kirjassaan Terrorismi ja kommunismi: "Pelottelu on politiikan, sekä kansainvälisen että sisäpolitiikan, mahtava väline". Hän ei tehnyt eroa sodan ja vallankumouksen välillä, jokainen vallankumous oli hänelle samaa kuin sota, ja "sota, samoin kuin vallankumous, perustuu pelotteluun". Samoin kuin sota "toimii vallankumouskin: se surmaa yksilöitä, pelottaa tuhansia." Trotski ei käyttänyt tätä menetelmää vain vallankumouksen vihollisia kohtaan. Hänen matkoillaan kansalaissodan rintamille tapahtui tavallisesti neuvostosotilashenkilöiden telotuksia, jotka läheskään aina eivät olleet aiheellisia. Puolueen keskuskomitean oli pakko kiireesti peruuttaa eräitä Trotskin rankaisutoimenpiteitä.

Siitä, että "pelottelun linja" kuuluu elimellisesti trotskismiin ja ettei se suinkaan ollut sotatilaan liittyvien seikkojen aiheuttama, voi vakuuttua muistaessaan, millaisia joukkojen johtamisen menetelmiä Trotski aikoi tyrkyttää puolueelle rauhan oloissa.

Kun keväällä 1920 syntyi väliaikainen hengähdystauko kansalaissodassa, puolueen 9. edustajakokous päätti käyttää sotilasyksiköitä työrintamalla. Armeijaa ei voi kotiuttaa liikennelaitoksen olessa rappiolla ja sotatoimien uhatessa puhjeta lähitulevaisuudessa uudelleen. Sen vuoksi oli aiheellista lähettää vapautuneet armeijat sinne, missä tarvittiin runsaasti työvoimaa. Tämä oli pakon sanelema ja väliaikainen toimenpide, joka oli seurausta, kuten Lenin sanoi edustajakokouksessa, poikkeusoloista.

Trotski sensijaan ei lankaan nähnyt työn militarisoinnissa pakon sanelemaa toimenpidettä, vaan hän piti sotilaallisia menetelmiä luonnollisina sosialismin rakentamisessa. Hän piti edustajakokouksessa puheen, josta itse asiassa kuvastui syvä halveksunta työtätekeviä joukkoja kohtaan. Hän väitti: "Koska ihminen yleisesti ottaen pyrkii karttamaan työtä, voidaan sanoa, että ihminen on varsin laiska eläin", joten tarvitaan militarisointia, jonka vallitessa jokainen työntekijä tuntee olevansa työn sotilas.

Trotskilainen pyrkimys pelkistää joukkojen johtaminen pelkiksi hallinnollisiksi toimiksi kävi ilmi vie-

lä selvemmin, kun maan eteen avautui sosialismin rauhallisen rakennustyön kausi. Trotskilaisten aikaansaama ammattiyhdistysväittely puolueessa vuoden 1920 lopussa ja 1921 alussa paljasti Trotskin koko epädemokraattisuuden; hän yritti vakiinnuttaa ammattiliittoihin pakotteita, joukkojärjestöjen johtavien kaaderieen "ravistelua" ylhäältä alas saakka puhtaasti hallinnollisin menetelmin tarkoituksena "kiristää mutterit tiukempaan".

Trotskin puheissa ammattiyhdistysväittelyn aikana enempää kuin muulloinkaan ei ollut puutetta lausunnoista joukkojen merkityksestä historiassa, välttämättömyydestä pitää yllä suhteita niihin, mutta puolue näki aivan oikein kaikkien näiden sanojen takana syvän epäluottamuksen joukkoja kohtaan, pyrkimyksen turvautua vain pakottamismenetelmiin, sillä trotskilaiset kielsivät todellisuudessa puoluejohdon perusmenetelmän, vakuuttamisen.

Arvio, jonka Lenin antoi "todellisesta pesäerosta" Trotskin kanssa ammattiyhdistyskysymyksessä ei jätä epäilystä siitä, että kysymys on *"suhtautumistavasta* joukkoihin, niiden valloittamisesta ja *yhteydestä* joukkoihin. Tässä on asian ydin."[1])

Pyrkimys tasanjakoon, joka on niin tyypillistä kaikille talonpoikaisen utopistisen sosialismin ja anarkistien "kasarmikommunismin" vivahteille, ilmenee myös trotskilaisilla. Riittää kun muistamme sen terävän kritiikin, jonka Lenin suuntaa ammattiyhdistysväittelyn aikana trotskilaista väitettä vastaan, että *"kulutuksen,* so. työtätekevien henkilökohtaisten toimeentuloehtojen, alalla on noudatettava tasapuolisuuslinjaa, kun *tuotannon* alalla ensisijaisuusperiaate pysyy meillä vielä kauan ratkaisevana". "Teoreettisesti tuo on silkkaa sekasotkua," sanoi Lenin. "Se ei pidä lainkaan paikkaansa. Ensisijaisuus on etuoikeuksien myöntämistä, mutta etuoikeuksien myöntäminen ilman kulutusta ei ole mitään".[2])

Sosialistisen vallankumouksen voitto synnyttää

---

[1]) V. I. Lenin: Täydelliset kootut teokset, 42. osa, s. 206.
[2]) V. I. Lenin: Täydelliset kootut teokset, 42. osa. s. 202.

riistojärjestelmään verrattuna ennenäkemättömiä moraalisia virikkeitä työhön, mutta se ei edellytä suinkaan aineellisten virikkeiden hävittämistä. ”Jos kerran puhut ensisijaisuudesta, niin anna myös leipää ja vaatteita ja lihaa,” sanoi Lenin. ”Kun puhutaan elintarvikkeiden jaosta, niin ei saa ajatella, että jako on suoritettava vain oikeudenmukaisesti, on ajateltava, että tämä jako on menetelmä, ase ja keino tuotannon kohottamiseksi”.[1])

Näin Lenin sanoi 3. Yleisvenäläisessä elintarvikeasiain neuvottelukokouksessa kesäkuussa 1921, jolloin maassa oli nälänhätä. Myöhemmin hän puhui vielä enemmän tuotannon kehittämisen aineellisesta kannustamisesta, näiden virikkeiden oikeasta yhdistämisestä moraalisiin tekijöihin.

Sen sijaan trotskilaista ajatustapaa edustavat taloustieteilijät, kuten esimerkiksi Preobrazhenski, väittivät jatkuvasti, että työn urakkapalkkausjärjestelmä on ”porvarillinen työn kiihoke” ja pelotteli samalla, että se muka ”saattaa alkaa jarruttaa töiden uutta organisaatiojärjestelmää...”

Kun maa oli vasta siirtymässä kansalaissodasta rauhallisen rakentamisen kauteen, Lenin kirjoitti artikkelissaan ”Uudet ajat, vanhat virheet uudessa muodossa”, että jokainen uusi käänne historiassa aiheuttaa joitakin muutoksia sekä oikeisto-opportunististen että anarkistista suuntausta vastaavien pikkuporvarillisten hoipertelujen muodoissa. Kovaääniset vasemmistolaiset vaativat vuonna 1921 miltei viipymättä kommunismin voimaansaattamista pitäen esikuvana tällöin sotakommunismin politiikkaa, johon puolueen oli ollut kansalaissodan aikana pakko turvautua. Lenin todisti, miten vaarallista on tällainen pikkuporvarillinen kärsimättömyys, selkärangattomuus, joka loppujen lopuksi on edullista vain imperialismille. Vasemmistolaisuuden tukahduttaminen pelasti maan niiltä uhkaavilta järkytyksiltä, jotka seikkailupolitiikan valtaan päästessä olisivat olleet väistämättömiä.

---

[1]) V. I. Lenin: Täydelliset kootut teokset, 43. osa s. 359.

Kiinassa vasemmistolaiset kykenivät pakottamaan maan lähtemään tielle, joka on lähellä kommunismin viipymättömän voimaansaattamisen julistusta. Samanaikaisesti "suuren harppauksen" tunnuksen kanssa esitettiin myös tunnus kansankommuuneista. Vuonna 1958 muodostettiin maaseudulla pikavauhtia kommuuneja, jotka julistettiin tuota pikaa "kommunistisen yhteiskunnan soluiksi". Talonpoikien yksityiskäytössä olevat aputaloudet, siipikarja ja karja luovutettiin kommuuneille. Kaikki kotitalousvälineet astioita myöten yhteiskunnallistettiin. Otettiin käyttöön 10 niin sanottua maksutonta huoltoa: ateriat, vaatetus, häät, hautajaiset jne.

Oman propagandansa kiihottamana Kiinan kommunistisen puolueen johto hyväksyi päätöksiä, joissa väitettiin, että kommunismin saavuttamista Kiinassa voida pitää enää kaukaisena asiana; laadittiin artikkeleita, joissa vakuutettiin, että Kiinan kansantasavallasta tulee ensimmäinen sosialistinen maa, jossa toteutuu siirtyminen kommunismiin, koska niistä kymmenestä edellytyksestä, jotka Marx on esittänyt kommunismin rakentamiselle, Kiinassa on toteutettu jo kahdeksan ja jäljellä olevien kahden edellytyksen, maatalouden yhdistämisen teollisuuteen ja kasvatuksen yhdistämisen aineelliseen tuotantoon, toteuttaminen on Kiinassa jo aloitettu. (Punalippu n:o 7/1958). Itse asiassa kommuunit, jotka ihannoivat köyhyyttä ja itsensä uhraamista, muistuttivat väestön militarisoimista, kuten tarkkailijat totesivat.

Voidaan antautua itsepetoksen uhriksi, voidaan myös väliaikaisesti pettää muita, mutta reaalista todellisuutta ei voida petkuttaa.

Puhtaasti keinotekoinen kommuunien muodostaminen, jolloin unohdettiin, että periaatteet, joille nämä kommuunit rakentuivat eivät lainkaan vastaa Kiinan maaseudun tuotantovoimien tasoa, johti mitä raskaimpiin taloudellisiin seuraamuksiin. Kolmen neljän kuukauden aikana kommuuneissa syötiin yhtä paljon riisiä kuin aikaisemmin kulutettiin vuodessa. Maanviljelijät lopettivat työnteon, nälänhätä uhkasi.

Kommuuneista oli luovuttava, ja vaikka kiinalaiset propagandistit yrittivät "puhua pyörryksiin" todellisuuden ja automaattisesti edelleen hokevat kommuuneista, niitä todellisuudessa ei ole enää pitkään aikaan ollut, ne on itse asiassa vaihdettu eräänlaisiin maatalousartteleihin (työkuntiin) joita nimitetään tuotantoprikaateiksi.

Epäonnistuttuaan täydellisesti talouspolitiikassaan Mao Tse-tungin ryhmä on saavuttanut eräänlaista menestystäkin, mutta vain "suuren harppauksen" taaksepäin, marxismista "kasarmikommunismin" ideologiaan.

Pikkuporvarilliselle "revolutionarismille" ominaisella logiikalla maolaiset ovat ryhtyneet etsimään ulospääsyä vaikeuksista militarisoinnin tietä, "kiristämällä ruuveja" ja nostamalla kunniaan väkivallan.

Kaupunkien ja maaseudun kansankommuunien koko työkykyinen väestö, naiset mukaan lukien järjestettiin sotilaalliseen tapaan joukkueiksi, komppanioiksi, pataljooniksi, rykmenteiksi ja divisiooniksi. Sen jälkeen maolaiset aloittivat laajan kampanjan tunnuksenaan "On otettava oppia kansan vapautusarmeijasta".

Voitaisiin olla puuttumatta lukuisiin, hyvin monimutkaisiin tunnuksiin, joita tämän kampanjan aikana esitettiin, sellaisiin kuin kehotukseen omaksua tyyli "kolme-kahdeksan" ja toimia säännön "neljä ensimmäistä" mukaisesti, millä ymmärretään "yhtenäisyyden tyyliä", "ponnekkuuden tyyliä", tiukkuuden tyyliä", valmiutta "pitää raskaan työn taakka kunnia-asiana" ja paljon muuta. Kansan Päivälehti selitti varsin lyhyesti ja yksiselitteisesti, helmikuun 1. päivänä 1964, mitä nimenomaisesti tarkoitetaan näillä salakielisillä sanahirviöillä: on otettava oppia armeijalta, joka "täyttää käskyt päättävästi, nopeasti, tiukasti, ryhtymättä kinastelemaan tai tinkimään", "tekee sen, mikä käsketään". Tämä on sanottu jo ilman verukkeita.

Ei kovin kauan sitten, Kiinan kommunistisen puolueen 8. edustajakokouksessa vuonna 1956 sanottiin, että kansan vapautusarmeija saavutti voiton puo-

lueen johtotyön ansiosta, että armeijan on otettava oppia kansalta, että "keskitys, joka toteutetaan yksinomaan väkivalloin, on väärää keskittämistä, joka ei voi kestää koettelemuksissa."[1])

Sen jälkeen tämä kaikki kumottiin eikä henkilöiden, jotka puolustivat näitä kiistattomia totuuksia, olinpaikkaa nykyisin tunneta. Maolaiset alkoivat istuttaa käsitystä, että ei armeijan tule ottaa oppia puolueesta ja kansasta, vaan päinvastoin, siltä on otettava oppia, samoin väkivaltaan perustuvaa keskitystä alettiin julistaa tärkeimpiin kuuluvana periaatteena.

Että tämä ei ollut pelkkää propagandakampanjaa, sen osoittavat ne käytännön toimenpiteet, joihin Kiinassa ryhdyttiin työn militarisoimiseksi ja sotilaallisen kurin voimaansaattamiseksi. Teollisuuteen ja maatalouteen luotiin kokonainen poliittisten elinten järjestelmä, jolle myönnettiin laajat valtuudet: ministeriöihin ja suuriin tehtaisiin perustettiin poliittiset hallinnot, keskisuuriin laitoksiin poliittiset osastot ja pieniin laitoksiin poliittisen työn johtajat. Kaikkia näitä elimiä täydennettiin henkilöillä, jotka ovat saaneet sotilashenkilöiden johtaman valmennuksen, monia sotilashenkilöitä siirrettiin armeijasta kansalaisjärjestöjen poliittisiin elimiin.

Niin sanotun kulttuurivallankumouksen tuli sen järjestäjien ajatuksen mukaan viedä militarisointi loppuun saakka.

Hunveibineja ja tsaofaneja, joiden tehtävänä oli lavastaa "vallankumouksellisten joukkojen" tyytymättömyys niitä kohtaan, jotka eivät kannata Mao Tse-tungin seikkailulinjaa, seurasivat sotilasyksiköt. Armeija karkoittaa voimakeinoin lailliset hallintoelimet, asettaa niiden tilalle uudet, niin sanotut vallankumouskomiteat, joissa sillä itsellään on avainasema. Armeijan vastuulle asetetaan kevätkylvöjen suorittaminen ja tuotannon elvyttäminen. Kaikki tähtää maan muuttamiseen kasarmiksi. Tällaista ei-

---

[1]) "Kiinan kommunistisen puolueen 8. yleiskiinalaisen edustajakokouksen aineisto" ven. painos, s. 213.

vät voineet keksiä edes ne haaveilijat, jotka laativat ensimmäiset "kasarmikommunismin" luonnokset.

Anarkistista tunnusta "On tuotettava enemmän, jotta kulutettaisiin vähemmän" kehitettiin niin ikään. Työläisten oikeutetut vaatimukset aineellisen aseman parantamisesta julistettiin vastavallankumoukselliseksi "ekonomismiksi". Maolainen propagandakoneisto on kauan pyrkinyt perustelemaan teoreettisesti surullista välttämättömyyttä rajoittaa kaikin tavoin työtätekevien tarpeita. Pitkän ajan kuluessa mainostettiin sellaisia henkilöitä, jotka osasivat kieltäytyä kaikesta, esimerkiksi erästä keittäjää, "joka 13 vuoden kuluessa ei ollut pitänyt yhtään vapaapäivää, ei ollut ostanut ainoatakaan kenkäparia eikä ainoatakaan sukkaparia". Levitettiin ajatusta, että "meidän vallankumouksellisten ei tule ajatella vaatteita, vaan sitä, miten voitaisiin koko ihmiskunta vapauttaa." Aineellista kiinnostusta työn tuloksia kohtaan samoin kuin NKP:n ohjelmassa julistettua periaatetta 'kaikki ihmistä varten, kaikki ihmisen hyväksi" pilkattiin porvarillisena rappeutumisena.

"Ekonomismi" on nyt julistettu rappioksi, "tikariksi, jonka avulla ihmisiä surmataan ilman verenvuodatusta, oopiumiksi, jolla myrkytetään ihmisiä, sokeriin verhotuksi arsenikiksi." Kiinan Ammattiliittojen keskusjärjestön hajottaminen sen "ekonomismin" vuoksi, työläisten ja toimihenkilöiden jättäminen ilman minkäänlaista järjestöä, joka voisi ajaa heidän aineellisia ja henkisiä tarpeitaan, ovat osoitus siitä, että rumpujenpäristyksen ja "sokerikuorrutuksella päällystetystä arsenikista" kertovien huutojen säestyksellä työväenjärjestöjä vastaan ei kohdisteta vertauskuvallisia, vaan todellisia tikarinpistoja.

"Kulttuurivallankumous", jonka aikana oppi- ja korkeakoulut suljettiin, jotta hunveibinit vapautuisivat opiskelun taakasta, julisti perusteelliset tiedot tarpeettomiksi. Keskustellessaan vuoden 1964 alussa ylioppilaiden kanssa Mao Tse-tung sanoi hunveibinien lehtisen mukaan: "Tieteiden oppikurssi voidaan

leikata kahtia. Kungfutse opetti vain kuutta taitoa; seremonioita, musiikkia, jousiammuntaa, vanujen ajoa, pyhiä kirjoja ja aritmetiikkaa... Jos katsomme historian henkilöitä, jotka halitsivat tieteitä, niin heidän keskuudessaan ei ollut suurmiehiä... Mingdynastian kaudella asiat olivat hyvin vain kahden keisarin, Tai Tsungin ja Tshen Tsungin aikana. Toinen heistä ei tuntenut lainkaan kirjainmerkkejä ja toinen tunsi ne vain heikosti... Joka lukee paljon kirjoja, hänestä ei tule keisaria." Tätä lentolehtistä, jossa ylistettiin tietämättömyyttä, levitettiin Kiinassa laajalti.

Senjälkeen supistettiin virallisesti korkeakoulujen opiskeluaikaa ja poistettiin monia oppiaineita. Niissä kouluissa, joissa opinnot aloitettiin uudelleen, ne alkoivat sotilaskoulutuksella ja laulamalla lauluja "kaikkein punaisimmasta auringosta punaisimpien joukossa".

Tässä kaikessa on oma logiikkansa: "kasarmikommunismi" ei siedä valoa ja todellista tietoa, se pysyy pystyssä vain tietämättömyyden ja pimeyden varassa, ihmisten huiputtamisen sekä fanatismin lietsomisen avulla.

Köyhdytetyn, tunteet ja tarpeet minimiin rajoitetun ihmisen yksinkertaistettu ihanne on "kasarmikommunismin" keinotekoisen rakennelman suoma kruunu.

On merkille pantavaa, että Marxin suosimaa periaatetta "Minä olen ihminen eikä mikään inhimillinen saa olla minulle vierasta" kitketään Kiinassa kuin kaikkein pahinta kapinahenkeä.

Neuvostoliittolaisen romaanin henkilön, rohkean sotilaan ja Isänmaallisen sodan sankarin, joka muistelee vaimoaan ja lapsiaan, leimaa maolainen kirjallisuuskritiikki petturiksi, joka huolehtii vain perheestään. Komentajan ei pidä sääliä sotilaittensa kuolemaa, koska he kaatuvat suuren päämäärän puolesta.

Neuvostoihmisten, jokta kokivat fasistisen miehityksen kaikki kauhut, silti taipumatta ja hetkeksikään hellittämättä taistelussa, murheen, surun, kär-

simykset ja tuskan maolaiset julistavat "pienten ihmisraukkojen" elämyksiksi ja "porvarilliseksi tunteiluksi". "Kasarmikommunismin" kaavan mukaan on rikollista samalla sekä iloita fasismista saadusta voitosta että surra kaatuneita, olla valmis uhraamaan itsensä ja samalla rakastaa vaimoa ja lapsia, osoittaa rohkeutta taistelussa ja olla peittelemättä iloa sen melskeessä koittaneen hiljaisuuden johdosta, työskennnellä korkeiden yhteiskunnallisten päämäärien hyväksi ja osoittaa kiinnostusta elintarvikkeiden lisääntymiseen.

Röyhkeä sekaantuminen ihmisen yksityiselämään ja jatkuva kaikkien valvonta muuttuu yleiseksi. Kansan Päivälehti vastasi jo tammikuun 12. päivänä 1957 kirjeeseen, jonka lähettäjä ilmaisi vastalauseensa järjestelmälle, että kommunisti voi mennä avioliittoon vasta kun hänen asiaa koskeva ilmoituksensa on käsitelty kolmessa puolue-elimessä. Lehti piti puoluejärjestöjen velvollisuutena "auttaa avioliittoon aikovia tutustumaan toistensa poliittisiin katsomuksiin, jotta vältettäisiin tällä alalla väärinkäsitykset ja mahdolliset surulliset seuraukset." Lehti selitti, että puolue-elinten on annettava neuvoja "ei vain tulevan puolison poliittisia katsomuksia koskevassa kysymyksessä, vaan muissakin seikoissa, autettava jäseniään oppimaan paremmin tuntemaan tulevan puolisonsa luonteen ja ajatustavan." Tämä ohje päättyy tekopyhään huomautukseen: "Tätä toimintaa ei voida sanoa puuttumiseksi puolueen jäsenten vapauteen solmia avioliittoja."

Missään näissä "ohjeissa" ei ole viittaustakaan sellaisiin käsitteisiin kuin rakkaus ja tunteet. Maolainen "kasarmikommunismin" ideologia on tämän jälkeen yhä enemmän konkretisoitunut. Rakkaus-käsite on nyt korvattu käsitteellä "viehtymysvaisto toista sukupuolta kohtaan," ja tämä vaisto on julistettu erittäin vahingolliseksi porvarillisen individualismin ilmaukseksi.

Ihmisen luonnollisten tunteiden tukahduttaminen, ihanteeksi korotettu rajoittuneisuus ja tämän kaiken yllä puhemies Maon diktaattorinvalta, joka tukah-

duttaa säälittä pienimmätkin poikkeamiset hänen luomastaan "kommunistisesta" esikuvasta, tällainen itsevaltius on pystytetty Kiinaan.

Maolaiset eivät säästä sanoja puhuessaan työväenluokan hegemoniasta ja proletariaatin diktatuurista. Nämä käsitteet ovat Kiinassa kuitenkin kadottaneet aidon sisältönsä. Sadat tuhannet "uudelleenkasvatettavaksi" määrätyt ihmiset lähetetään yksinomaan maaseudulle eikä työläisten keskuuteen. Työläisten ja talonpoikien elintason eroa käytetään jälkimmäisten yllyttämiseen työväenluokkaa vastaan syyttämällä työläisiä "halusta porvarillistua". Eräät Kiinan hyvin tuntevat tarkkailijat ovat havainneet, että Kiinassa suhtaudutaan työväenluokkaan samalla tavoin kuin Neuvostoliitossa suhtauduttiin porvaristoon. "Kiinan tyypilliseksi sosialistiseksi tuotantolaitokseksi" mainitun Datsingin öljytyöläisten suuresti mainostettu esikuva merkitsee itse asiassa halua siirtää työläisten toimeentulosta huolehtiminen näiden itsensä kannettavaksi. Ylistetään sitä, että Datsingissa työläiset kaivavat itselleen maakuopan asunnoksi tai rakentavat ruokomajan. Työläisen uurastaessa tehtaassa hänen perheensä viljelee maata. Tätä pidetään ihanteena.

Työläisten muuttamista samanaikaisesti maanviljelijäksi toteutetaan myös toista tietä. Tehtaat värväävät kylien kanssa tekemiensä sopimusten mukaan työläisiä sesongin ajaksi tai kolmesta seitsemän vuoden määräajaksi. Nämä työläiset ansaitsevat vähemmän kuin vakinaisessa palveluksessa olevat, ja lisäksi osa heidän palkastaan joutuu kylän kommuunin yhteisrahastoon. Käytännössä on myös tapa, että työläisille maksetaan palkka maseudulla työskentelyn mukaan. Perhettä ei saa ottaa mukaan teollisuusalueelle, ja määräajan kuluttua työläisen velvollisuus on palata kylään. Mainostaessaan tällaista menettelyä kiinalainen lehdistö korostaa, että "pysyvän työvoiman järjestelmä ei ole sopusoinnussa Mao Tse-tungin aatteiden kanssa".

Kiinan todellisuus osoittaa, että pikkuporvaristo voi olla työväenluokan liittolaisena, mutta voi toimia

myös sitä vastaan liittämällä sanaan "proletaari", joka nykypäivän maailmassa on vallankumouksellisuuden symboli, omat ahtaat ja primitiiviset ihanteensa.

Pikkuporvarillista rajoittuneisuutta juurrutetaan Kiinassa kaikkialle, eikä vain sisäiseen elämään. Se on kohotettu valtion politiikaksi jopa ulkopolitiikankin alalla. Kiinan johtajat halusivat täydentää yhteiskunnan jäsenten välistä elintason tasaamista sosialististen maiden välisellä tasaamisella. Neuvostoliiton tulisi heidän logiikkansa mukaan pysähdyttää kommunismin rakentaminen ja uhrata kaikki varansa jälkeenjääneiden maiden kohottamiseen.

Jos Neuvostoliitto ja muut taloudellisesti kehittyneet sosialistiset maat todellakin keskeyttäisivät kommunismin ja sosialismin aineellisen sekä teknisen pohjan luomisen, niin ne samalla riistäisivät kehitysmaiden kansoilta mahdollisuuden saada niille niin välttämätöntä apua.

Kiinassa, tässä valtavassa pienviljelysvaltaisessa maassa on tasaamispyrkimys ollut aina voimakas. Kommunistit ovat joutuneet toimintansa alkuajoista lähtien taistelemaan näitä talonpoikaisen rajoittuneisuuden synnyttämiä, mielettömiä sosialismin käsityksiä vastaan. Jo vuonna 1928 Kiinan kommunistisen puolueen 6. edustajakokouksessa todettiin Kominternin toimeenpanevan komitean selostuksessa, että Kiinassa monet ymmärtävät sosialismilla omaisuuden yleistä tasajakoa. "Ota haltuusi ja pirsto suurtilat — sosialismia; murtaudu kauppoihin, ota sieltä kaikki tavarat ja jaa ne — sosialismia; ota tehtaat, verstaat jne. ja jaa ne pienin ryhmiin — sosialismia; takavarikoi riisi viljavarastoista — sosialismia. Mutta tämä ei ole lainkaan sosialismia, se on pelkästään omaisuuden yleistä jakamista..."[1])

Pikkuporvarillinen halu "lohkaista itselleen mahdollisimman paljon" onkin nykyisin lähtöisin Mao Tse-tungin ryhmästä, joka ei halua otta huomioon

---

[1]) "Kiinan kommunistisen puolueen 6. edustajakokouksen pikakirjoitusselostus" ven. osa I M., 1930, s. 17.

kansainvälisen sosialistisen järjestelmän etuja kokonaisuudessaan, vaan on valmis tasapuolisuuden nimessä riistämään maailman vallankumoukselliselta liikkeeltä, josta se puhuu niin kernaasti, tärkeimmän aineellisen perustan, sosialistisen leirin taloudellisen ja sotilaallisen mahdin.

Sosialismin aatteet ovat aikanaan kulkeneet monimutkaisen tien utopiasta tieteeksi. Mao Tse-tung yrittää kääntää ne takaisin tieteestä taantumukselliseen utopiaan. Mutta historia ei kulje taaksepäin. Voidaan asettaa esteitä sen etenemiselle. Mutta se, millä on juurensa elämässä, raivaa itselleen tien kaikesta huolimatta. Sitä paitsi, mitä enemmän historian jousta jännitetään, sitä enemmän siihen kerääntyy energiaa, joka kykene oikaisemaan sen ja viskaamaan sivuun vastustavat voimat.

VI. EPÄJUMALAN PALVONTA

Kaiken valtiollisen vallan jyrkät vastustajat, anarkistit, vaativat aikanaan suuriäänisesti auktoriteettien katamista. Narodnikit, jotka omaksuivat paljon anarkisteilta, päinvastoin ylistivät auktoriteetteja, "sankareita", jotka kykenevät tuomaan vapauden "massoille". Trotskilaiset julistavat herkeämättä, että eivät siedä yksilönpalvontaa. Kiinassa taas Maon palvonta on viety kiihkeään fanatismiin saakka. Näyttäisi siltä kuin tässä olisi jyrkkiä vastakohtia. Mutta pikkuporvarillisen "revolutionarismin" erilaisten haarautumien edustajien toimintamuotojen ja menetelmien rinnastaminen paljastaa niissä myös yhteisiä piirteitä, mm. siinä, mitä on totuttu nimittämään yksilönpalvonnaksi.

Näiden piirteiden yhtyminen ei ole sattumanvaraista eikä siis kovin hämmästyttävää. Pienyrittäjällä, ryysyläisellä, rappiolle joutuneella intellektuellilla, kaikilla niillä, jotka muodostavat pikkuporvarillisen tekovallankumouksellisuuden yhteiskunnallisen pohjan, vaihtuvat raivoisan kapinallisuuden purkaukset kohtaloon alistumiseen tai toiveiden asettamiseen voimakkaaseen, oikeudenmukaiseen henkilöön, joka järjestää kaikki asiat kuntoon.

Venäjän yksinvaltius ei vain hukuttanut vereen talonpoikaiskapinoita, vaan käytti myös pitkät ajat menestyksellisesti hyväkseen talonpoikaiston naiivia uskoa tsaarin hyvyyteen. Bonapartistit nojasivat talonpoikaiston konservatiivisiin pienomistajan vaistoihin. Hitler käytti ovelasti hyväkseen monopolival-

tansa lujittamiseen talouspulan raiteiltaan suistamien pikkuporvarillisten joukkojen epätoivoa ja jopa tiettyä osaa järjestäytymättömistä työläisistä.

Yhteiskunnallisten liikkeiden historia tuntee useita henkilöhahmoja, joiden auktoriteetti on paisunut pikkuporvarillisen takapajuisuuden ja rajoittuneisuuden hiivan nostattamana.

Marxismi on joutunut syntymästään alkaen vastustamaan työväenluokalle vieraiden myös yksilönpalvonnan syntyä auttavien tapojen ja kuvitelmien tunkeutumista työväenliikkeeseen. Marxilaisten taistelu subjektivismia vastaan, joka on niin perin juurin ominaista kaikille pikkuporvarillisen tekovallankumouksellisuuden muunnoksille, on ollut aina samalla taistelua vapautusliikkeen johtajien ja yksityisten sankarihahmojen mahdollisuuksien suurentelua vastaan.

Esimarxilaisen sosialismin edustajain joukossa oli runsaasti henkilöitä, jotka esiintyivät omiin opetuksiinsa ihastuneina profeettoina. Suuruuden mania on ollut ominaista monille pikkuporvarillisen sosialismin tukipylväille siitä riippumatta, miten paljon heillä on ollut kannattajia. Tämä piirre on miltei erottamaton "revolutionarismin" johtajissa.

Kansainvälisen Työväenliiton aikana Marx omien sanojensa mukaan "inhosta kaikkea yksilönpalvontaa kohtaan" ei koskaan päästänyt julkisuuteen niitä lukuisia vetoomuksia, joissa korostettiin hänen ansioitaan, hän ei vastannut milloinkaan niihin, moitti vain silloin tällöin niistä.

Räikeänä vastakohtana tätä taustaa vastaan oli itseään ylistelevä Bakunin, joka tavoitteli vallankumouksellisen liikkeen erehtymättömän paavin osaa. Auktoriteeteista piittaamatta hän vaati ehdotonta alistumista määräysvaltaansa ja hyökkäili kaikkia niitä vastaan, jotka eivät taipuneet hänen tahtoonsa.

Myös Lenin joutui taistelemaan anarkistista johtajanpalvontaa vastaan. Hän tuomitsi ideologian, joka puheissaan ei hyväksynyt auktoriteetteja, mutta käytännössä johti pienen johtajien ryhmän harvainvallan muodostamiseen. Organisaation jäsenten vä-

lisen "vapaan sopimuksenteon" periaate, jonka anarkistit nostivat vastapainoksi demokraattiselle vähemmistön alistumiselle enemmistön päätöksiin, ei merkinnyt muuta kuin toistensa kanssa erilaisina kombinaatioina esiintyvien johtajien vapauttamista valvonnasta. Anarkistinen "ehdottoman vapauden" julistaminen johti väistämättä yksilönpalvontaan, sillä yksilö itse määräsi rajat oikeuksilleen ja velvollisuuksilleen sekä toimintansa ja tekojensa luonteen.

Pikkuporvarillinen anarkistinen individualismi ilmeni kaikessa iljettävyydessään Trotskissa jo niinä vuosina ennen vallankumousta, jolloin hän taisteli bolshevismin organisaation periaatteita vastaan, ja vielä voimakkaampana vallankumouksen voiton jälkeen. Samoin kuin anarkistit, trotskilaiset verhosivat epädemokraattisen olemuksensa demokratian ylistyslauluun. He tekivät kaikkensa antaakseen itsestään kuvan yksilöpalvonnan vastustajina. Ja kaikki maailman taantumukselliset voimat levittävät innokkaina tätä legendaa. Mutta kaikella tällä ei ole pienintäkään tekemistä totuuden kanssa.

Neuvostoliiton kommunistinen puolue pitää toimintansa ohjeina marxismin-leninismin määräyksiä ja yksilönpalvontaa syvästi ristiriitaisena sosialistisen yhteiskunnan demokraattisen luonteen kanssa. "Pitäen suuntanaan sosialistisen demokratian jatkuvaa kehittämistä puolue tuomitsi 20. edustajakokouksessa päättävästi Stalinin yksilönpalvonnan, joka ilmeni marxismin-leninismin hengelle vieraana yhden henkilön merkityksen ylistelynä, poikkeamisena leniniläisestä kollektiivisen johdon periaatteesta, perustelemattomina rankaisutoimina ja muina sosialistisen laillisuuden rikkomuksina, jotka ovat aiheuttaneet vahinkoa yhteiskunnallemme. Nämä vääristymät, niiden vakavuudesta huolimatta, eivät muuttaneet sosialistisen yhteiskunnan luonnetta eivätkä horjuttaneet sosialismin perusteita. Puolue ja kansa luottivat syvästi kommunismiin, ne työskentelivät innostuneina toteuttaen leniniläisiä ihanteita, voittaen vaikeudet, väliaikaiset takaiskut ja virheet", sanotaan NKP:n keskuskomitean teeseissä Lokakuun suu-

ren sosialistisen vallankumouksen 50-vuotispäivän johdosta.[1])

Niin sanottu 4. internationaali yritti NKP:n 20. edustajakokouksen jälkeen antaa kuvan, että Stalinin virheiden tuomitseminen osoittaisi Trotskin olleen oikeassa. Taantumuslehdistö oli kaikkialla maailmassa valmis yhtymään tähän propagandakampanjaan, jonka tarkoituksena oli kuvata trotskilaiset yksilönpalvonnan vastustajina. Tuskin milloinkaan sitä ennen porvarillisessa lehdistössä on julkaistu yhtä ahkerasti Trotskin valokuvia, otteita hänen kirjoituksistaan, elämäkerrallisia yksityiskohtia jne. Mutta tämä häly tyrehtyi pian, vaikka silloin tällöin pyritäänkin sitä herättämään keinotekoisesti henkiin. On jo täysin selvää, että trotskilaiset eivät taistelleet Stalinin yksilönpalvontaa vastaan, kuten he haluaisivat asian esittää, vaan puoluetta vastaan, joka noudatti sosialismin rakentamisen linjaa meidän maassamme ja joka oli hylännyt Trotskin tyrkyttämän seikkailuhenkisen antautumispolitiikan, joka väitti sosialismin rakentamisen mahdottomaksi Neuvostoliitossa.

Propagandistinen häly, jonka kommunisteja vastaan taistelevat piirit nostivat Trotskin nimen ympärillä, osoitti jälleen kerran, että puolue oli ollut oikeassa taistellessaan trotskismia vastaan, ilman sen murskaamista ei olisi voinut olla puhettakaan sosialismin menestyksellisestä rakentamisesta.

Ei ole tarpeellista todistella, että trotskismin olemus olisi jotain yksilönpalvonnalle vastakkaista. Päinvastoin, Trotskille oli ominaista enemmän kuin kenellekään toiselle hallinnolliset menettelytavat, demokratian supistaminen, kollektiivisten päätösten vaihtaminen yksilölliseen henkilökohtaiseen mielivaltaan jne., toisin sanoen samat menetelmät, jotka seuraavat yksilönpalvonnan myötä. Muistakaamme miten Lenin luonnehti Trotskia "Kirjeessä edustajakokoukselle" (joulukuussa 1922) korostaen, että tälle

---

[1]) "50 vuotta Lokakuun suuresta osialistisesta vallankumouksesta", ven. laitos, s. 25.

henkilölle on ominaista "tavaton itsevarmuus ja tavaton viehtymys puhtaasti virkavaltaiseen asiainhoitoon".[1])

Virkavaltaisuuden ääni ilmeni kaikessa Trotskin toiminnassa. Mutta saattaa herätä kysymys: miten se on mahdollista, taistelihan hän koko Leninin kuoleman jälkeisen ajan puoluetta vastaan tunnuksenaan demokratian laajentaminen? Tähän kysymykseen on helppo vastata, vaikka nykypäivän trotskilaiset yrittävätkin kaikin voimin pitää yllä edeltäjiensä luomaa myyttiä Trotskista taistelijana puoluekoneiston ylivaltaa, stalinilaista byrokratiaa jne. vastaan. Trotski oli liian kokenut ja ovela politikko ymmärtääkseen, minkä hevosen selässä voi ratsastaa. Hänen demagogiset ja liehakoivat vetoamisensa nuorisoon oli selvästi tarkoitettu synnyttämään anarkistisia käsityksiä demokratiasta ja asettamaan valheellisesti toisiaan vastaan demokratia ja johtaminen.

Vaikka Trotski hyökkäili puoluekoneistoa vastaan, hän ei silti ollut koneistoa vastaan sinänsä (hänen koko käytännön toimintansa ei jätä tässä suhteessa pienintäkään epäilystä). Hän vastusti silloista puoluekoneistoa, joka varjeli leninismiä, ja halusi luoda oman trotskilaisen koneistonsa. Arvostellessaan puolueen sisäisiä menetelytapoja Trotski ei lainkaan ajatellut todellisen demokratian kehittämistä. Hän toimi samalla tavoin kuin oli useita kertoja toiminut aikaisemmin ja joka oli antanut Leninille aiheen sanoa hänestä ja muista ryhmäkuntalaisista: "He tunnustavat valveutuneiden työläisten enemmistön tahdon, mutta ei nykyisyydessä, vaan tulevaisuudessa, nimenomaan siinä ja vain siinä tulevaisuudessa, jolloin työläiset ovat samaa mieltä heidän kanssaan...[2]) Demokraattisen sanahelinän, jota trotskilaiset ovat käyttäneet ja käyttävät edelleen poliittisia tarkoituksiaan silmälläpitäen, ei luulisi pettävän ke-

---

[1]) V. I. Lenin: Täydelliset kootut teokset, 45. osa, s. 345.

[2]) V. I. Lenin: Täydelliset kootut teokset, 25. osa, s. 350.

tään. Trotskismin menetelmät osoittavat kumoamattomasti, että ne nimenomaan muistuttavat suuresti yksilönpalvonnan menetelmiä. Pyrkiessään kohoamaan suurmiehen jalustalle Trotski korosti jokaisessa sopivassa ja sopimattomassa tilanteessa omaa persoonaansa hukuttaen halveksuntaansa jokaisen, jonka kanssa hän joutui tekemisiin, ellei tämä asettunut hänen kannattajakseen.

Trotskin kirjan "Elämäni" koko yleissuuntaus ja luonne yrittävät vakuutella, miten paljon puolue menetti luopumalla hänestä, ja miten paljon se olisi saavuttanut, jos se olisi nostanut hänet, Trotskin, johtoonsa. Mutta jokaista tämän kirjan ennakkoluulotonta lukijaa alkaa jo sen ensi sivuilta lähtien kiusata sellaisen ihmisen vastenmielinen itsensä kehuskelu, joka on sairaalloisen täynnä ehdotonta erehtymättömyyttään. Siitä käy ilmi, että Trotski oli jo lapsuudessaan, kauan ennen tutustumistaan marxilaiseen kirjallisuuteen, valmis marxilainen, ja että kun hän myöhemmin alkoi lukea tätä kirjallisuutta, niin hän vaatimattomana tunnustaa: "Löysin Marxin, Engelsin, Plehanovin ja Mehringin teoksista vahvistuksen sille, mikä vankilassa ollessani tuntui minusta omalta aavistukseltani..." Myöhemmin Marxin ja Engelsin kirjeenvaihdon lukeminen "paljasti minussa paitsi teoreettisen myös psykologisen samankaltaisuuden marxismin perustajain kanssa".

Trotski oli täten paitsi virkavaltaisuuden ja väkivallan edustaja myös itsensä mainostaja ja ylistäjä, mikä on niin ominaista yksilönpalvonnalle.

Me näemme tällä hetkellä Kiinassa luotaantyöntäviä yksilönpalvonnan ilmauksia, joiden rinnalla kalpenee kaikki, mitä historia tältä alalta aikaisemmin tuntee. Tässä talonpoikaisvaltaisessa maassa, jossa oli vuosisatojen ajan palvottu keisareita, "Taivaan isää" olivat säilyneet lukuisat edellytykset epäjumalankuvien palvonnalle. "Sankareiden" ylistelyn pikkuporvarillisen ilmapiirin vaikutus Kiinan kommunistisessa puolueessa on näkynyt jo kauan. Liu Shaotsi sanoi jo vuonna 1939 Japanissa Marxismin-leninismininstituutissa pitämässään luennossa, että Kiinan

kommunistisessa puolueessa oli paljon ihmisiä, jotka eivät ymmärtäneet mitään marxismi-leninismistä, mutta leikkivät marxilais-leniniläisellä sanastolla ja kuvitelivat itsensä "kiinalaiseksi Marxiksi" tai "kiinalaiseksi Leniniksi". "Enemmänkin, he vaativat häpeilemättä puolueemme jäseniltä että näiden tulisi kunnioittaa heitä kuin Marxia ja Leniniä, tukea heitä johtajina ja että heitä kohtaan osoitettaisiin uskollisuutta ja rakkautta. He saattoivat jopa nimittää itsensä johtajiksi odottamatta, että heidät kohotetaan sellaisiksi, he tunkeutuivat vastuunalaisiin asemiin, isännöivät puolueessa kuin patriarkaalisessa perheessä, yrittivät pitää nuhdesaarnoja puolueellemme, tuomitsivat siinä kaikki ja kaiken, antoivat oman mielihalunsa mukaan iskuja puolueemme jäsenille ja rankaisivat heitä ja komentelivat heitä niin kuin halusivat."

Luennoitsija ei maininnut mitään nimiä ja vakuutti, että tällaiset ilmiöt kuuluvat menneisyyteen. Hän kysyi kuitenkin: "Mutta voimmeko me sanoa täysin varmasti, että meidän keskuudestamme ei tällaisia aineksia enää ilmesty?" Ja vastaa: "ei, sitä me emme voi vakuuttaa"[1]).

Mao Tse-tungin palvonta on saanut todella hirvittäviä muotoja. Kaikki kommunistisen puolueen ja Kiinan kansan saavutukset, kaikki vallankumouksessa ja rakennustyössä saavutetut voitot kirjataan yksin Maon tilille. Maolaisten valvonnan alaisesta lehdistöstä ei tapaa niiden nimiä, jotka ovat olleet perustamassa puoluetta, sen koko historia tulkitaan vain Maoa ylistävässä hengessä. Kaikki puolueen päätökset konkretisoivat vain hänen aatteitaan, joiden sanotaan edustavan "Kiinan kansan korkeinta viisautta". Propagandistien joukko on saavuttanut ihmeellisen taidon löytää epiteettejä ja vertauskuvia,

---

[1]) Pekingissä ilmestyi vuonna 1962 toinen, tarkistettu laitos. Liu Shao-tsin luennoista varustettuna otsikolla "Kommunistien itsekasvatus". Ei kestänyt kuitenkaan kauan, kun tämä julkaisu oli leimattu "Vastavallankumouksellisen revisionismin teoreettiseksi perusteluksi".

joilla ylistetään Maoa. On meneillään eräänlainen patologinen riivaus. Aluksi Maoa verrattiin aurinkoon, sitten ryhdyttiin vakuuttamaan, että maailmassa on "kaksi punaista aurinkoa, toinen taivaalla ja toinen ihmisten parissa." Myöhemmin tämäkin osoittautui ontuvaksi, sillä "aurinko nousee ja laskee, mutta puhemies Maon teokset loistavat aina valoa".

Kaikki se, mitä Mao Tse-tung on kirjoittanut, on jo kauan sitten julistettu eräänlaiseksi "kultaiseksi avaimeksi", jonka avulla voidaan ratkaista kaikki, sekä suuret että pienet kysymykset, pienimpiä, ihmisten yksityiselämään liittyviä ongelmia myöten. Kaikki ne talouspolitiikassa tehdyt virheet, joista ei voida enää vaieta, selitetään hyvin yksinkertaisesti: ne ovat niiden syytä, jotka ovat ymmärtäneet yksipuolisesti ja toteuttaneet väärin Maon "nerokkaita ohjeita". Mutta jos seuraa lehdistön väsymättä toistamaa vaatimusta "lukea puhemies Maon kirjoja, kuunnella puhemies Maoa, käyttäytyä puhemies Maon ohjeiden mukaan, olla puhemies Maon hyvä soturi", niin menestys on turvattu aina ja kaikkialla.

Kirurgin, joka on suorittanut onnistuneen leikkauksen, tai urheilijan, joka on yltänyt uuteen ennätykseen, taidon salaisuutta ei tarvitse etsiä, sanomalehdistö antaa kaikissa tällaisissa tapauksissa yhden ja saman vakiovastauksen: he ovat tutkineet Maon teoksia ja olleet puhemiehen uskollisia oppilaita. Jopa arbuusien kaupittelu torilla voi onnistua hyvin vain seuraamalla Maon ohjeita.

Maassa on monen vuoden ajan harjoitettu herkeämättä kampanjaa Maon teosten tutkimisen puolesta. Lehdistössä mainostetaan työryhmiä, jotka aikaisemmin laskivat käsistään hylkytavaraa, mutta, jotka nyt, luettuaan puhemies Maon teoksia, ovat alkaneet työskennellä hyvin; näitä teoksia yllytetään lukemaan perheen piirissä ja vetämään niitä tutkiviin kerhoihin matkailijoita, jotka asuvat hotellissa viikkoa kauemmin; ylistetään henkilöitä, jotka katsovat, että työajan jälkeen vapaa-aika ei kuulu heille, vaan "vallankumouksellistavat vapaa-ajan", toisin sanoen

tutkivat jälleen Mao Tse-tungin kirjoituksia, sekä niitä, jotka vakuuttavat, että "voi olla nukkumatta ja syömättä, mutta ei voi olla lukematta puhemies Maon teoksia."

Lehdistössä on vuodesta toiseen julkaistu ohjeita, miten voi päivän mittaan löytää työn lomassa rakosen lukeakseen useammin Maoa. Esimerkiksi talonpoikaisnaisia suositeltiin käyttämään tähän hetket: "sateinen päivä, lepotuokio, aika ennen ja jälkeen kokouksen, aika, jolloin imettää lasta, lapsen nukuttamisen aika, hetki ennen ruoan valmistusta sekä lisäksi tietenkin puoluesolun järjestämä opiskeluaika."

Suuri chileläinen runoilija ja sanomalehtimies, Kiinan vallankumouksen suuri ystävä Pablo Neruda kirjoitti murheellisena: "Te näette jokaisella kadulla ja jokaisella ovella Mao Tse-tungin kuvan. Mao Tsetung on muuttunut eläväksi Buddhaksi, jonka hovipapit, jotka selittävät hänen tahtonsa mukaisesti marxismia ja nykypäivän historiaa, pitävät kaukana kansasta. Talonpojat kumartavat ja asettuvat polvilleen johtajan kuvan edessä. Onko tämä kommunismia? Pikemminkin se on naurettavaa, tuomittavaa, mystiikkaa ja uskonnollista palvontaa... Yksilön palvonta Kiinassa johtaa traagisiin seuraamuksiin."

Tämä on kirjoitettu joitakin vuosia ennen niin sanottua kulttuurivallankumousta. Nyt Maon uskonnollinen palvonta on saanut todella hirvittävän laajuuden. "Kiiruhtakaa kättelemään minua: minun käteni kosketti juuri puhemies Maon kättä", tällaisia lauseita Kiinan lehdistö asettaa henkilön suuhun, jolle on suotu tuo korkea-arvoisin kädenpuristus. Maon lauseita on sävelletty ja niitä lauletaan kuin psalmeja. Niitä on lasten opeteltava ulkoa lastentarhoissa, niitä toistetaan yhteen ääneen joukkokokouksissa ja luetaan kuin rukouksia ennen lentokoneen nousua ilmaan. Jokaiselta, joka haluaa osoittaa luotettavuutensa ja uskollisuutensa puhemiehelle, vaaditaan näiden tekstien tuntemusta.

Ennen muinoin, keisarivallan aikana, jokaisen vir-

kamieheksi aikovan tuli osata ulkoa Kungfutsen ajatelmia, jotka oli koottu erikoisen pieneen kirjaseen. Nyt virkamiesten koetinkivenä on heidän taitonsa siteerata ulkomuistista Maoa.

Vaatimukseen tutkia Maon teoksia — ja tämä vaatimus esitetään koko kansalle, myös lukutaidottomille — ei lainkaan kuulu, että luettu olisi myös ymmärrettävä. Tärkeää on muistaa, päntätä päähän. Samoin kuin Euroopassa keskiajalla talonpojat tulivat jumalanpalvelukseen, jossa käytettiin latinankieltä, ja rukoilivat hartain mielin ymmärtämättä tekstistä sanaakaan, samoin tämänpäivän Kiinassa rukoillaan käyttäen lainauksia Maon kirjoituksista. Puhemiehen ajatelmia sisältävä pieni punainen kirjanen, joka on oltava jokaisella, ei ole niinkään paljon "viisaiden ajatelmien kokoelma kuin talismaani, esine, joka sisältää salaperäisiä voimia ja auttaa lähentymään jumalaa.

Lenin arvosteli vuonna 1922 "vasemmistolaisia" kirjaviisaita sitä, että he ovat usein jättäneet nopeaan ja suoraan vallankumoustoimintaan soveltuvan tilanteen järkevän käytön ja ryhtyneet hyödyttömään, voimakkaaseen punaisten lippujen heiluttamiseen".[1]) Lenin puhui tässä kuvannollisesti, mutta tämän päivän Kiinassa on järkevä politiikka vaihdettu kirjaimellisesti voimakkaaseen punaisten lippujen heiluttamiseen, lippujen sijasta tosin käytetään Maon sitaatteja sisältäviä pieniä punaisia kirjasia.

Koko tälle häväistysprosessille on ominaista maolaisten osoittama syvä halveksunta kansaa kohtaan, köyhyyden, tietämättömyyden ja taikauskon häikäilemätön hyväksikäyttö. Mao Tse-tung kirjoitti vuonna 1958: "600-miljoonaisen Kiinan kansan selvänä ominaispiirteenä on muiden ominaispiirteiden ohella sen köyhyys ja se, että se on kuin puhdas paperiarkki. Ensi näkemältä tämä vaikuttaa puutteelta, mutta todellisuudessa se on hyvä. Köyhyys pakottaa pyrkimään muutoksiin, pakottaa toimimaan, suorittamaan vallankumouksen. Puhtaalla paperilla ei ole

---

[1]) V. I. Lenin: Täydelliset kootut teokset, 44. osa, sivu 419.

mitään, mutta sille voidaan kirjoittaa kaikkein uusimpia, kaikkein kauneimpia sanoja, sille voidaan piirtää kaikkein uusimpia, kaikkein kauneimpia kuvia." Nyt ovat kaikki nähneet, millaisia "kauniita kuvia" Mao piirtää, millaiseksi hän haluaa muuttaa suuren kansan.

Maon ryhmän itsepintainen vakuuttelu uskollisuudesta niin sanotulle joukkojen linjalle ei voi salata sen tuntemaa epäluottamusta joukkoja kohtaan. Espanjan kommunistisen puolueen johdon eräässä päätöslauselmassa todetaan aivan oikein maolaisten asenteesta: "Ne jotka eivät sano joukoille totuutta, vaikka sanoissa liehakoivatkin niitä ja ylistävät niitä taivaisiin asti, osoittavat tällä vain, etteivät ne luota joukkoihin."

Sitä mukaa kuin Maon politiikka on kohdannut kasvavaa vastarintaa, on käynyt yhä selvemmäksi, että Mao luottaa vain yksilödiktatuuriin, joka nojaa armeijaan, eikä aio kaihtaa mitään keinoa päämääriensä saavuttamiseksi. Mao Tse-tung kohotti perin juurin voluntaristisen tunnuksen "politiikka on hallitseva voima" perustellakseen sen avulla mahdollisuutta toimia kaikilla talouselämän aloilla piittaamatta objektiivisista lainalaisuuksista sekä mahdollisuutta antaa alaisilleen millaisia määräyksiä tahansa.

Vaatiessaan nurkumatonta kuuliaisuutta Mao hävittää kaikki demokraattiset normit alkeellisimpia myöten. Puolueen edustajakokouksen koollekutsuminen on jo kauan korvattu keskuskomitean kokouksilla. Kiinan kommunistisen puolueen sääntöjen mukaan keskuskomitean tulisi kokoontua vähintään kaksi kertaa vuodessa, mutta 10. ja 11. kokouksen väliaika oli neljä vuotta eikä niin sanottu keskuskomitean 11. täysistunto elokuussa 1966, jossa julistettiin "kulttuurivallankumous" itse asiassa ollut täysistunto, sillä siihen päästettiin vain Maon kannattajat, jotka muodostavat keskuskomitena vähemmistön. Tällä hetkellä Kiinan kommunistisen puolueen keskuskomitea on nimellinen käsite. Sen tilalla on "kulttuurivallankumousryhmä". Puolueen paikalliselimiä hajoitetaan. Mao työntää syrjään puolueen,

joka ei halua olla hänelle kuuliainen, ja korvaa sen ylhäältä mobilisoiduilla ilkivaltaisten nuorukaisten järjestöillä.

Yksilönpalvonta aiheuttaa käytännössä vahinkoa kansan eduille sekä vahingoittaa taistelua imperialismia vastaan ja taistelua sosialismin puolesta. Mutta yksilönpalvonta ei sokaise niitä, jotka kumartavat, vaan myös häntä, joka nousee jumalaksi. Pyrkiessään turvaamaan itselleen kuolemattomuuden Mao heittää historian kritiikin tuleen niin paljon polttoainetta, että hänen itsensä luomat myytit palavat ennemmin tai myöhemmin poroksi.

VII. SOTAISA NATIONALISMI

Pikkuporvarillinen tekovallankumouksellisuus asettaa proletaarisen kansainvälisyysaatteen vastapainoksi joko ahtaan nationalismin tai kosmopolitismin. Marx ja Engels joutuivat jo toimintansa alkuvaiheessa arvostelemaan saksalaisten käsityöläisten ahtaasti nationalistisia käsityksiä saksalaisesta kulttuurista maailmanhistorian täyttymisenä ja korkeimpana saavutuksena ja "Saksan kansasta esikuvallisena kansana". Italian anarkistit pitivät nimenomaan Italian kansaa "kaikkein vallankumouksellisimpana", jonka kutsumuksena on sanoa muille kansoille, miten niiden on hankittava itselleen vapaus. Venäjän anarkistit puhuivat slaavien erikoisesta vallankumouksellisuudesta ja historiallisesta kutsumuksesta. Nämä kaikki olivat kansallisen ahdaskatseisuuden, nationalistisen pöyhkeilyn erilaisia muunnelmia.

Trotskilainen ideologia on olemukseltaan kosmopoliittinen. Se kieltää kansallisten liikkeiden kaiken merkityksen ja pitää käsitettä "kansalliset edut" puhtaasti porvarillisena. Jos Trotskin teksteissä esiintyy sana "isänmaallisuus" tai "kansakunta", niin yksinomaan halventavassa mielessä. Trotski väitti vuonna 1923, että "takapajuisten kansojen kansallisuuskysymyksillä ei voi olla enää minkäänlaista itsenäistä merkitystä".

Trotskilaisten kannalta kotimaa ja sen kohtalo ovat vain eräs elementti "valtavassa historiallisessa oikeudenkäynnissä, jonka lopputuloksesta riippuu ihmiskunnan kohtalo". Ja koska heidän väitteidensä

mukaan "yksikään suuri kysymys ei rajoitu kansallisiin rajoihin, vaan voidaan ratkaista vain kansainvälisessä mitassa, muttuu trotskilaisten kansallinen nihilismi, vieraiden maiden työtätekevien "onnellistamiseksi" järjestettävien sotien oikeutetuksen puolusteluksi. Täten trotskilainen "kansallisuuskysymyksen" kieltäminen kääntyy oikeudeksi ratkaista muiden kansojen kohtalot, toisin sanoen se hyväksyy suurvaltashovinismin.

Samoin on maolaisuus nykyisellään hillittömän kansallisuuskiihkon ideologiaa ja käytäntöä, joka käyttää internationalistista sanahelinää vain käyttökelpoisena verhona todellisen olemuksensa peittämiseksi.

Kiinan kehityksen historialliset erikoispiirteet selittävät maassa vallitsevan nationalismin elinvoiman ja juuret. Ikivanhan kulttuurin maana Kiina ei pitkien ajanjaksojen aikana tosiasiassa ollut kosketuksessa kansoihin, joilla oli samalla tasolla oleva tai korkeampi kulttuuri. Tuhatvuotinen eristyneisyys ja sulkeutunut elämä synnyttivät epäluuloa kaikkea ulkomaalaista kohtaan ja edisti rotukiihkoa, taantumuksellisia aatteita keltaisen rodun erityisestä historiallisesta tehtävästä ja "taivaanpojan valtakunnan" kulttuurisesta ylemmyydestä muuhun maailmaan verraten.

17. vuosisadan alussa tapahtunut Mantshurian herruuden pystyttäminen Kiinaan johti siihen, että kuten Marx totesi, "viha vierasmaalaisia kohtaan ja heidän karkottamisensa valtakunnan alueelta, mitä oli tapahtunut aikaisemmin vain Kiinan maantieteellisten ja etnografisten erikoisuuksien seurauksena, muuttui poliittiseksi järjestelmäksi..."[1]) Kun sitten ulkomaalainen pääoma alkoi sotalaivaston tukemana tunkeutua 19. vuosisadalla maahan, niin Kiinassakin, tässä Marxin sanojen mukaan "elävässä fossiilissa", rikottiin "barbaarinen ja hermeettinen eristäytyneisyys sivistyneestä maailmasta", maata

---

[1]) Marx, Engels: Teokset, 2. painos, venäl. laitos, 9. osa, s. 103—104.

kohtaan osoitettu kansallisuussorto kärjisti äärimmilleen kansallisuustunnetta ja suhtautumista jokaiseen ulkomaalaiseen "merentakaisena paholaisena". Tämä kaikki ei voinut olla jättämättä jälkeään pikkuporvariston ideologiaan eikä muun muassa sen sellaisiin kerroksiin, joiden edustajia liittyi kommunistiseen puolueeseen.

Kiinan kommunistisen puoluen perustamisen aikana kommunistit pitivät taistelua nationalististen käsitysten voittamiseksi tärkeimpiin kuuluvana tehtävänään. Eräs KKP:n perustajista, Li Tah-tshao kirjoitti siihen aikaan: "Talonpojat eivät tiedä, mitä on imperialismi, mutta he tuntevat ulkomaalaiset, joihin se henkilöityy. Meidän tehtävämme on selittää heille Kiinaa sortavan ja Kiinan talonpoikia riistävän imperialismin olemus ja suunnata heidän vihansa sitä kohtaan. Tämä tekee mahdolliseksi voittaa vähitellen talonpoikien ahtaasti nationalistinen ajattelutapa ja auttaa heitä ymmärtämään, että maailman vallankumoukselliset työläis- ja talonpoikaisjoukot ovat heidän ystäviään".[1])

Kun kommunistinen puolue joutui siirtämään toimintansa maaseudulle, voimistuivat myös itse kommunistien keskuudessa nationalistiset virtaukset, jotka heijastivat heitä ympäröivän talonpoikaiston mielialoja. Joukot näkivät, että kiinalaisten taantumuksellisten takana ovat ulkomaalaiset. Tshiang Kaishek sai valtameren takaa runsaasti aseita, ammuksia, neuvonantajia ja sotilasavustajia.

Kiinan kansanvallankumouksen voitto aiheutti luonnollisesti valtavan kansallisen itsetietoisuuden ja ylpeyden nousun. Oikean internationalistisen johdon avulla tämä olisi voinut toimia voimakkaana innoituksen lähteenä uuden yhteiskunnan rakentamisessa Kiinassa, mutta sen lisäksi se olisi voinut auttaa Kiinan kansaa lähentymään muita kansoja, voittamaan "kansallisen egoismin, kansallisen rajoittunei-

---

[1]) Li Tah-tshao: Valitut kirjoitukset ja puheet, ven. laitos M. "Nauka", 1965, s. 287.

suuden ennakkoluulot", jotka elivät niin voimakkaina kauan sorrettuna olleessa maassa.

On sanottava, että Kiinan kommunistisen puolueen johdossa oli silloin kyllä henkilöitä, jotka näkivät nationalistisen rappeutumisen vaaran. Artikkelissa "Vielä kerran proletariaatin diktatuurin historiallisesta kokemuksesta", joka on kirjoitettu Kiinan kommunistisen puolueen keskuskomitean poliittisessa toimikunnassa tapahtuneen asian käsittelyn pohjalla, sanotaan: "Meidän kiinalaisten on erityisesti muistettava, että Hanin, Tangin, Mingin ja Tsingin dynastioiden aikana meidän maamme niinikään oli suurvalta, vaikka suurin piirtein sadan vuoden ajan, 19. vuosisadan puolesta välistä alkaen, jouduttuaan hyökkäyksen kohteeksi, maamme muutettiin puolisiirtomaaksi. Vaikka meidän maamme yhä vielä on talous- ja kulttuurielämässä takapajuinen, niin olosuhteiden muttuessa suurvaltashovinistiset virtaukset muodostuvat epäilemättä vakavaksi vaaraksi, ellei niitä huolellisesti ehkäistä. On niinikään todettava, että tällainen vaara on tänään jo alkanut ilmetä eräiden työntekijäimme parissa." Tämä artikkeli julkaistiin joulukuun 29. päivänä 1956.

Mutta niiden henkilöiden ääni, jotka ymmärsivät suurvaltashovinismin vaaran vakavuuden, tukahdutettiin. Puolueen johdossa voitolle päässyt Mao Tsetungin ryhmä alkoi kitkeä kansan tietoisuudesta kaikkea, mikä voisi kehittää internationalismin tunnetta ja ystävyyttä muita kansoja kohtaan, sekä aloitti kiihkeän shovinismin lietsomisen.

Tämä ilmeni sekä suhteessa maassa oleviin vähemmistökansoihin että muiden maiden kansoihin.

Kiina on monikansainen maa. Kiinalaisten lisäksi siellä asuu yli 50 muuta kansallisuuta, joiden kokonaismäärä on lähes 43 miljoonaa henkilöä. Vaikka ei-kiinalaiset kansat asuvat yhtenäisinä joukkoina, niillä ei ole itsemääräämisoikeutta. Toisin kuin Neuvostoliitossa, missä kansallisuuskysymys on ratkaistu noudattaen leniniläistä periaatetta kansakuntien täydellisestä tasa-arvoisuudesta ja tunnustamalla niille itsemääräämisoikeus aina eroamista ja itsenäi-

sen valtion muodostamista myöten, Kiinassa harjoitetaan pienten kansojen pirstoamispolitiikka.

Muodollisesti näille kansoille myönnetään autonomia, mutta se toteutetaan vain pienehköjen hallinnollisten yksikköjen mitassa. Suurimpana tällaisena yksikkönä pidetään autonomista aluetta. Niitä on Kiinassa viisi, mutta niiden rajoja supistetaan keinotekoisesti muodostamalla autonomisia piirejä ja vielä pienempiä hallinnollisia yksiköitä. Esimerkiksi Tiibetin autonominen alue rajoittuu yhdeksään autonomiseen piiriin, joissa niinikään asuu tiibetiläisiä. Tshuanin kansa asuu myös yhtenäisenä joukkona, mutta sitä ei ole yhdistetty yhtenäiseksi autonomiaksi.

Tällaista pirstomista harjoitetaan määrätietoisesti, se tähtää suurvallan pyrkimykseen säilyttää kansojen eriarvoisuus ja niiden väkivaltainen kiinalaistaminen. Aikakauslehti "Sinkiang huntsi" kirjoitti vuonna 1960 suoraan välttämättömyydestä sulauttaa kaikki kansallisuudet yhteen yhden kansallisuuden muodostamaan runkoon. "Kiinasta puhuttaessa tällaisena runkona tule olla kiinalaisten". Sanomalehti Sinkian zhipao julisti, että "joka vastustaa tällaista sulautumista, hän vastustaa sosialismia ja kommunismia, vastustaa historiallista materialismia".

Käytännössä se, mikä julistetaan sosialismiksi, kommunismiksi ja historialliseksi materialismiksi, osoittautuu kiihkeäksi nationalismiksi. Alueita, joilla asuu ei-kiinalaisia kansallisuuksia, asutetaan voimallisesti kiinalaisilla, pienten kansojen kulttuuri kiinalaistetaan, mongoleihin iskostetaan ajatusta, että "mongolian kielen ja kirjoituksen kohtalo ei ole ikuinen", heidän halunsa opiskella omaa kieltään tuomitaan revisionismiksi ja haluna karttaa Mao Tse-tungin aatteiden opiskelua. Tunnettu mongolialainen vallankumouksellinen, Sisä-Mongolian autonomisen alueen puoluekomitean ensimmäinen sihteeri ja kansalliskomitean puheenjohtaja Ulanfu joutui hunveibinien pahoinpitelemäksi syystä, että hän puolusti mongolian kielen opiskelemista ja oli taistellut 30

vuotta suur-kiinalaista shovinismia vastaan ja "oli valmis taistelemaan vielä 20 vuotta sitä vastaan".

Käsite "suurkiinalainen" tai "suurhanilainen" shovinismi, jonka vaarasta puolue aikoinaan varoitti, on kerta kaikkiaan poistettu käytöstä. Kaikki viha suunnataan "paikallista nationalismia" vastaan. Sitä käytetään tekosyynä vainottaessa ja tuhottaessa kansallisia virkailijoita, paikallista sivistyneistöä, ja kaikki avainasemat keskitetään kiinalaista syntyperää olevien henkilöiden käsiin.

Jos jätetään sivuun se marxilainen ja vallankumouksellinen sanahelinä, jolla maolaiset leikittelevät, niin ei ole vaikea nähdä, että he jatkavat itse asiassa maan sisällä vanhan Kiinan nationalistista politiikkaa ja ovat puhtaita suurvaltashovinisteja.

Ulkopolitiikassaan, suhteissaan lähinaapureihinsa Peking noudattaa samaa shovinistista linjaa, joka ei lainkaan kunnioita muiden kansojen kansallista arvoa. Hillitön kampanja Mongoliaa vastaan, maolaisten ylimielinen suhtautuminen Burman kansaan, jatkuvat uhkailut Nepalia ja Intian turvallisuutta kohtaan, hyökkäilyt Keniaa vastaan — on jopa vaikea luetella kaikkia niitä vihamielisiä tekoja, joihin maolaiset ovat ryhtyneet muita maita kohtaan. Kaikkialla, missä vain ilmaantuu pieninkin mahdollisuus, maolaiset järjestävät ulkomailla provokaatioita käyttäen hyväkseen kiinalaisia opiskelijoita tai paikallista kinalaisväestöä. Jopa diplomaattisissa asiakirjoisakin Kiinan hallitus katsoo voivansa käyttää suoranaisia loukkauksia, pelottelua uhkaillen, että "niiden, jotka esiintyvät Kiinaa vastaan, ei käy hyvin". Ei ole ihmeellistä, että Kiinan painostusta vastaan syntyneissä mielenosoituksissa on esiintynyt tunnuksia "Alas kiinalainen imperialismi!" kuten tapahtui Nepalissa.

Myös maolaisten suhtautumiseen kansainväliseen kommunistiseen liikkeeseen on shovinismi lyönyt leimansa.

Ei tarvitse kuin tarkastella kiinalaisten laatimia teoksia Kiinan kommunistisen puolueen historiasta,

kun huomio kiintyy niiden yritykseen esittää koko puolueen toiminta eristäytyneenä, irrallaan kansainvälisestä kommunistisesta ja työväenliikkeestä, joka antoi niin suurta apua Kiinan vallankumouksen voitolle. Miao Tshu-huanin kirjasessa "Kiinan kommunistisen puolueen lyhyt historia" samoin kuin muissakin teoksissa mainitaan Komintern vain selostettaessa ajanjaksoa, joka edelsi Mao Tse-tungin tuloa puolueen johtoon. Siitä alkaen, kun Mao tuli puolueen johtoon, Komintern häviää jäljettömiin. Sanallakaan ei puhuta Kominternin osuudesta taistelussa Kiinassa ilmennyttä oikeisto-opportunismia ja vasemmistolaista seikkailuhenkeä vastaan eikä Kominternin oikeasta strategiasta ja taktiikasta Kiinan vallankumouksessa, vaietaan tyystin Kominternin 7. kongressin suorittamasta käänteestä, minkä suoranaisena seurauksena oli Kiinan kommunistisen puolueen antama julistus yhtenäisestä kansallisesta rintamasta Japania vastaan.

Maolaisessa "Päätöksessä eräistä puolueemme historian kysymyksistä" ei ole viittaustakaan kansainvälisen kommunistisen liikkeen olemassaoloon, ja Mao Tse-tung kirjoittaa omiin nimiinsä kaikki Kominternin poliittiset kannanotot, jotka toteutuivat vallankumouksen kuluessa ja joilla oli suuri merkitys sen voitolle.

Vaietessaan Kominternin osuudesta Mao Tse-tung ei alkuaikoina voinut sivuuttaa vaikenemalla Neuvostoliiton avun ja toisessa maailmansodassa tapahtuneen fasismin murskaamisen seurausten merkitystä Kiinan vallankumouksen voitolle. Hän kirjoitti kesäkuussa 1949: "On syytä muistaa, että ellei olisi Neuvostoliittoa, ellei olisi saavutettu voittoa toisessa maailmansodassa fasismia vastaan, ellei Japanin imperialismia olisi murskattu, ellei olisi muodostunut uuden demokratian maita, elleivät idän sorretut kansat olisi nousseet taisteluun, elleivät Amerikan Yhdysvaltojen, Englannin, Ranskan, Saksan, Italian, Japanin ja muiden kapitalististen maiden kansanjoukot taistelisi näissä maissa hallitsevia klikkejä vastaan, ellei olisi kaikkia näitä tekijöitä yhdessä,

niin meitä uhkaavat kansainvälisen taantumuksen voimat olisivat tietenkin ties miten monta kertaa suuremmat kuin nyt. Olisimmeko me voineet voittaa sellaisessa tilanteessa. Tietenkään emme. Ja vaikka olisimme voittaneetkin, nin emme olisi kyenneet lujittamaan voittoamme."

Mutta kului jonkin aikaa, ja kaikki se, mikä saattoi muistuttaa kansainvälisestä solidaarisuudesta Kiinan kansaa kohtaan, hävisi tyystin.

Kiinan kansantasavallan perustamisen kymmenvuotispäivän kunniaksi vuonna 1959 Pekingissä avattiin Kansan vapautusarmeijan museo. Se on suuri, varta vasten tähän tarkoitukseen valmistunut rakennus. Lukuisat esineet kuvaavat seikkaperäisesti taistelua maan vapauttamisen puolesta ja erityisen kiihkeästi ylistävät puhemies Maon "sotilaallista neroutta.

Museota ei kuitenkaan tee merkittäväksi vain se, mitä siellä on, vaan vähintäin yhtä suuressa määrässä myös se, mitä sieltä puuttuu. Museovieraat eivät saa tietää mitään kansainvälisen työväenluokan laajasta likehtimisestä tunnuksenaan "Kädet irti Kiinasta!", koko maailman työtätekevien lukuisista solidaarisuuden osoituksista Kiinan kansaa kohtaan ja avusta sen taistelulle. Siellä on kaikki alistettu internationalismin tunteen tukahduttamiselle.

Neuvostokansan osuudesta Kiinan vapauttamisessa vaietaan tyystin. Vielä muutama vuosi sitten Tshen Po-tah muisteli japanilaisvastaisen sodan alkuvaihetta kirjoittaen: "Luoteisrajan yli tuli katkeamattomana virtana aseita, bensiiniä ja kuorma-autoja. Neuvostoliiton pojat vuodattivat vaatimattomina ja huomaamatta vertaan valtavalla alueella puolustaessaan Kiinaa!" Pian tästä mainitseminen kiellettiin. Kiinan nuoriso ei tunne neuvostoliittolaista lentäjää I. Gubenkoa, joka ampui alas 7 japanilaista lentokonetta ja ohjasi ilmataistelussa koneensa päin vastustajan konetta, tai sankariteoista, joita ryhmänsä mukana teki G. Kulishenko, joka sanoi: "Vakuutan, että koen Kiinan kansan kärsimykset oman kansani kärsimyksinä". Tämän ryhmän lentäjät tuhosivat sa-

toja vihollisen lentokoneita. Kiinalaiset nimittivät heitä "ilmojen tiikereiksi".

Enää ei muistella myöskään Mao Tse-tungin sanoja, jotka hän kirjoitti elokuussa 1945 Neuvostoliiton osoittaman avun vertaansa vailla olevasta merkityksestä ja sitä valtavasta aseistuksesta, jonka neuvostoliittolainen sodanjohto luovutti Kiinan kansan vapautusarmeijalle Japanin murskaamisen jälkeen, mikä loi välttämättömän edellytyksen Kiinan vallankumouksen menestykselliselle etenemiselle voittoon. Aloitettuaan vaikenemalla kansainvälisestä solidaarisuudesta ja Neuvostoliiton merkityksestä vallankumouksen voitolle Kiinassa, maolaiset jatkoivat vielä pitemmälle. Heidän määräyksestään alettiin muutaman vuoden kuluttua poistaa taulukoita Neuvostoliiton auliisti toimittamista koneista ja laitteista. Mikään ei saanut muistuttaa siitä osuudesta, jonka neuvostokansa oli antanut Kiinan talouden nousulle. Ja vielä muutaman vuoden kuluttua maailma sai nähdä sellaisia neuvostovastaisia häpeällisiä provokaatioita, joita jopa fasistit kaihtoivat.

Itse asiassa käy ilmi, että maolaiset ymmärtävät internationalismilla vain yhtä: katsomustensa ehdotonta tukemista, oikeutta saada muilta kansoilta apua ja oikeutta sekaantua röyhkeästi niiden sisäisiin asioihin. Kiinan vallankumouksen kokemuksen "yleisen luonteen" propagoiminen on sisällöltään selvästi shovinistista ja alistettua palvelemaan suurvaltapyrkimyksiä.

On tunnettu, mihin johti eräiden Aasian maiden kommunistien "kiinalaisen kokemuksen" sovellutus. Tilanteessa, jolloin näissä maissa ei ollut laajaa talonpoisliikettä, nämä puolueet, jotka yrittivät saada aikaan aseellisen taistelun ilman joukkojen tukea, joutuivat eristetyiksi kansasta. Ne karkoitettiin viidakkoihin ja menettivät lahkolaismaisen asenteensa johdosta mahdollisuuden vaikuttaa millään tavoin kansakunnan elämään. Indonesian kommunistisen puolueen johdon suuntautuminen Pekingin tyrkyttämälle linjalle johti sen kohtalon kannalta traagisiin seurauksiin. Aasian suurin kommunistinen puo-

lue kärsi murskaavan tappion ja sadat tuhannet kommunistit tuhottiin petomaisesti.

Lenin varoitti aina sirtämästä mekaanisesti Venäjän kokemusta toisenlaisiin olosuhteisiin ja kehotti soveltamaan vain sitä, mikä muodosti Lokakuun vallankumouksen todella periaatteellisen perustan. Mao Tse-tung ja hänen ryhmänsä propagoivat kaikin tavoin heidän maansa kulkemaan tietä velvoittavana esimerkkinä koko maailmalla, ainakin Aasian, Afrikan ja latinalaisen Amerikan maille.

Pekingiläiset maailmanvallankumouksen strategit ovat kadottaneet siinä määrin suhteellisuudentajunsa suositellessaan kaikille kiinalaisen tien seuraamista, että julkaisevat ilman huumorin tunnetta ainestoa, jota ei voida pitää muuna kuin parodiana. Minkä arvoinen esimerkiksi on kiinalaisen lehdistön julkaisema seuraava "erään italialaisen ystävän (luonnollisesti nimettömän) lausunto hänen käytyään Pekingissä: "Aikaisemmin minä olin sitä mieltä, että tilanne Italiassa eroaa tilanteesta Kiinassa ja että siellä ei ole välttämättömyyttä käydä pitkäaikaista aseellista taistelua. Nyt, monien vierailujen ja tutkimuksen jälkeen minä ymmärrän, että myös Italian on kuljettava pitkäaikaisen aseellisen taistelun tie. Jotta Länsi-Euroopassa voitaisiin suorittaa vallankumous, on välttämättä järjestelmällisesti tutkittava Mao Tse-tungin teoksia".

Kuinka yksinkertaista kaikki onkaan! Ei tarvitse kuin toistaa kiinalaisten kokemus, ja vallankumouksen voitto on taattu. Sen sijaan niihin nähden, jotka eivät suostu seuraamaan heidän neuvojaan, maolaiset turvautuvat uhkauksiin ja röyhkeään painostukseen. Vuoden 1967 alussa uudelleen julkisuuteen tulleet menetelmät, joita Maon kannattajat käyttävät, eivät jätä epäselväksi, että kysymyksessä ovat samat hunveibinien käyttämät kädenvääntömenetelmät.

Kiinan kommunistisen puolueen valtuuskunta neuvotteli vuonna 1966 Japanin kommunistisen puolueen johdon kanssa. Japanilaiset kommunistit eivät myöntyneet Mao Tse-tungin vaatimukseen asettaa

NKP ja amerikkalainen imperialismi samaan asemaan ja luoda niitä vastaan yhtenäinen rintama. Jonkin ajan kuluttua Pekingissä alettiin levittää hunveibinien lehtisiä, joissa hyökkäiltiin karkeasti Japanin kommunistista puoluetta vastaan.

Japanin kommunistien sanomalehti Akahata tuomitsi tammikuun 24. päivänä 1967 niiden hyökkäilyt, jotka "ovat tallanneet kansainvälisen kommunistisen ja demokraattisen liikkeen normit, jotka perustuvat itsenäisyyteen, tasaveroisuuteen ja sekaantumattomuuteen toistensa sisäisiin asioihin. "Lehti torjui vaatimuksen, että marxismin-leninismin tai revisionismin koetinkivenä tulisi pitää sitä, "miten vastaanpanematta ja sokeasti seurataan toveri Mao Tse-tungin teorioita".

Silloin Pekingin riehaantuneet hunveibinit ryhtyivät uhkailemaan, että he tulevat Tokioon ja lyövät mäsäksi "japanilaisten revisionistien koiranpäät." Pian Japanissa opiskelevat kiinalaiset ylioppilaat panivat toimeen hävityksen Japani—Kiina-seuran huoneistossa. Heitä yllytti tähän Pekingin radio. Akahata hylkäsi toistamiseen maolaisten vaatimuksen pitää vallankumouksellisina vain niitä, jotka tunnustavat Mao Tse-tungin aatteet nykyaikaisen marxismin-leninismin korkeimmaksi saavutukseksi ja samalla lehti korosti: "Tietyn puolueen johtajan katsomusten tyrkyttäminen toisen maan puolueelle ei ole muuta kuin avoin ilmaus suurvalta-shovinismista". Tämän jälkeen lehti kutsui puoluetta vastavallankumoukselliseksi, nimitti sitä "fasististen väkivallanharjoittajien puolueeksi" jne.

Marxilais-leniniläinen historiankäsitys ja filosofia ovat aina taistelleet päättävästi porvarillisia Eurooppa-keskeisiä oppeja vastaan. Mutta maolaisia ei selvästikään tyydytä marxilainen näkemys maailman historiallisen kehitysprosessin yleisistä lainalaisuuksista ja sen osoittama kunnioitus sitä panosta kohtaan, minkä jokainen kansa tuo maailman kulttuurin aarreaittaan. Heitä miellyttävät enemmän Eurooppakeskeisyyden nationalistiset menetelmät, mutta sen vaihtaminen Aasia- tai vielä parempi Kiina-

keskeisyydeksi, mikä ei ole enää periaatteen, vaan taitavuuden asia. Rotukäsitykset maailmanhistoriasta saavat Kiinassa yhä suuremman levinneisyyden Esimerkiksi uuden historian ajanjakson alkamista selitetään seuraavasti: "Eurooppalaiset valkoisen rodun ihmiset anastivat pysyvästi Aasian keltaiselle rodulle kuuluvan johtavan aseman". Juuri tämä maolaisten väitteiden mukaan aiheutti ihmiskunnalle lukemattomia kärsimyksiä.

Kiinassa on jo useiden vuosien ajan järjestelmällisesti ylistetty kaikkea kiinalaista ja iskostettu aatetta keltaisen rodun erityisestä johtavasta roolista maailman sivilisaatiossa. Kiinan lehdistö on saavuttanut suuren taidon todistellessaan, että kun "nykyiset niin sanotut kulttuurikansat juoksivat metsissä villipetojen jäljessä, oli Kiinassa jo korkea kulttuuri", että Kiinassa oli kaikki luonteeltaan "klassista" ja jopa orjanomistusjärjestelmä ylitti sen, mikä myöhemmin kehittyi Kreikkaan ja Roomaan. Kiinalaiset olivat löytäneet Amerikan jo 1400 vuotta ennen Kolumbusta. Kaiken kiinalaisen ylistämistä täydentää kaiken ulkomaalaisen parjaaminen, pyrkimys eristäytyä kaikista vierasmaalaisista, uuden Suur-Kiinan muurin rakentaminen ja alueelliset vaatimukset naapurimailta. Suur-hanilaisesta Kiinan keskeisyydestä muodostuu maailmanhistorian virallinen tulkintaperiaate.

Shovinistisen ideologian ja rasismin valtaanpääsyn jälkeen on hylätty kaikki teoriat, jotka eivät vastaa uutta kaavaa, ja luodaan kiireesti versioita, jotka vastaavat yksiselitteisiä päämääriä. Vielä jokin aika sitten kiinalaiset historioitsijat luonnehtivat Mongolian herruutta veriseksi, tuhoisaksi, joka aiheutti valtavasti vahinkoa Kiinan yhteiskunnan kehitykselle. Tshingis-kaania nimitettiin "hyökääjäksi, jonka veroisia ihmiskunnan historia tuntee vain harvoja". Nyt Tshingis-kaani on muuttunut verisestä valloittajasta jonkinlaiseksi kulttuurin lähettilääksi. Käykin ilmi, että "hänen sotaratsunsa mursivat 40 suuren ja pienen valtion rautaiset muurit, joiden sisään kansat oli teljetty..." 40 valtion hävittäminen ei

tietenkään voinut tapahtua ilman verta ja hävitystä, mutta mitä se on verrattuna siihen, että valloitetut kansat "tutustuivat korkeampaan kulttuuriin, josta voivat ottaa oppia".

Imperialistien tunkeutumista itään seurasi aikanaan valkoihoisten harjoittama rasismi. Läntisen ekspansion ylistäjä Kipling ilmaisi tämän lentävässä lauseessaan: "Itä on itä ja länsi on länsi, eivätkä ne koskaan kohtaa toisiaan."

Työväenluokan kansainvälisyyden ideologia paljasti imperialististen valloittajien rotukiihkoisen ideologian. Kaikkien maiden edistykselliset ihmiset suhtautuvat suuttumusta tuntien rotukiihkon, apartheidin ja kansanmurhan ilmauksiin.

Mao Tse-tung asettaa imperialismin rotukiihkoiset tunnukset palvelemaan omia suurvaltapäämääriään ja kunnianhimoaan. Hän niinikään väittää, että itä- ja länsi eivät kohtaa milloinkaan toisiaan ja että on koittanut aika, jolloin "itätuuli puhaltaa voimakkaammin kuin länsituuli".

Mao Tse-tungin kannattajat yrittävät kaikin tavoin lietsoa afrikkalais-aasialaista eristäytymistä, kylvää epäluottamusta kaikkea läntistä kohtaan riippumatta siitä, onko kysymys taantumuksen voimista vai työväenliikkeestä, imperialistisista valtioista vai sosialistisista maista. Keskustellessaan palestiinalaisen arabijärjestön valtuuskunnan kanssa huhtikuussa 1965 Mao paljasti avoimemmin kuin milloinkaan nationalistiset, rasistiset katsomuksensa. Beirutin lehdistössä mainittiin Mao Tse-tungin sanoneen: "Aasia on suurin maanosa. Länsi aikoo jatkaa esiintymistään Aasian riistäjänä. Länsi ei pidä meistä, ja meidän on tunnustettava tämä tosiasia. Arabien taistelu länttä vastaan on taistelua Israelia vastaan. Sen vuoksi teidän arabien on boikotoitava myös kaikkia lännen, Euroopan ja Amerikan, edustajia."

Kuten näemme, Mao ei suuntaudu imperialistisia maita vastaan eikä paljasta Israelia amerikkalais-englantilaisen imperialismin käsissä olevaksi aseeksi; hän pyrkii yllyttämään arabit länttä vastaan yleensä, lukien siihen kuuluviksi myös sosialistiset maat,

arabien kansallisen riippumattomuuden reaaliset tukipylväät.

Imperialismia vastaan käytävän taistelun vaihtaminen taisteluun yleensä länttä vastaan ilmenee Maon kannattajien politiikassa kehitysmaita kohtaan sekä heidän liehakoinnissaan Japanin ja muiden Aasian maiden taantumusvoimien kanssa. Tätä nationalistista linjaa ei voida kätkeä internationalistiseen sanahelinään.

Yhä selvemmäksi käy, että maailmanvallankumous, josta maolaiset pitävät niin suurta ääntä, ei heidän käsityksissään ole muuta kuin Pekingin suurvaltapyrkimysten toteuttamista.

VIII. "KULTTUURIVALLANKUMOUS" – MAOLAISUUDEN KRIISI

Käytäntö on erilaisten katsomusten paikkansapitävyyden puolueeton ja säälimätön tarkistaja. Historia tuntee lukuisia esimerkkejä siitä, miten ei vain aatteiden välinen periatetaistelu, vaan elämä itse, poliittinen käytäntö on ratkaissut puolueen sisällä tai puolueiden välillä valinneet kärkevätkin erimielisyydet. Yhteiskunnallisen kehityksen objektiiviset lait johtavat siihen, että itse tapahtumien kulku "työntää aivan yksinkertaisesti sivuun virheelliset järkeilyt, poistaa pohjan niiltä, tekee niistä sisällyksettömiä, väljähtyneitä, jotka eivät kiinnosta ketään".[1]

On tapahtunut myös niin, että vielä äsken voimakkailta ja lupaavilta näyttäneet käsitykset ovat valuneet tyhjiin ja hyökkäilyjen ja herjausten kohteina olleet ovat osoittautuneetkin oikeiksi. "Luokkataistelu opettaa todella käytännössä, että kaikenlainen valheellisuus, minkä tahansa puolueen asenteessa johtaa tämän puolueen pikaisesti sen ansioiden mukaiseen paikkaan",[2] kirjoitti Lenin.

Anarkistien virheellinen asenne johti siihen, että tämä muinoin voimakas ja vaarallinen virtaus hävisi useimmista maista. Ja vaikka nykyisin vielä on olemassa anarkistinen Internationaali — Työtätekevien kansainvälinen liitto (AIT) — *niin kuka tuntee* tämän toiminnan, jota harjoittaa tämä keinotekoisesti

---

[1]) V. I. Lenin: Täydelliset kootut teokset, 11. osa, s. 133.
[2]) V. I. Lenin: Täydelliset kootut teokset, 37. osa, s. 12.

hengissä pidetty järjestö, jolla ei ole minkäänlaista todellista voimaa ja vaikutusta?

Entä niin sanottu IV Internationaali? Miten paljon ääntä pidettiinkään sen luomisesta! Trotskilaiset julistivat, että "ihmiskunnan kokeman kriisin aiheuttajana suurelta osalta on vallankumouksellisen johdon kriisi", ja että heidän internationaalinsa ottaa käsiinsä tämän johdon. Kului useita vuosikymmeniä, ja trotskilaisten on pakko lohduttautua sillä, että heidän toimintansa rajoittuu, kuten he ilmaisevat, "laboratoriokokeiden suorittamiseen". Tässä pienten intellektuellien ryhmien ja ryhmittymien sekä yksityisten ihmisten liikkeessä esiintyy jatkuvasti toraa ja hajaannusta, yhtymisiä ja eroamisia. Eräät heistä taistelevat "ortodoksisen trotskilaisuuden" puolesta, toiset ovat sitä mieltä, että trotskismi on vanhentunut ja vaatii tarkistusta. On ryhmiä, jotka syyttävät "IV Internationaalia" revisionismista ja uhkaavat sitä uuden internationaalin perustamisella; on sellaisiakin, jotka kehottavat "päättävästi tekemään lopun hajaannuksen perinteestä ja järjestäytyneestä lahkolaisuudesta, joilla on ollut niin tuhoisa vaikutus meidän kehitykseemme".

Nämä riidat ja keskinäiset syyttelyt eivät ole osoituksena pelkästään niistä tavoista, jotka ovat ominaisia tälle järjestölle, josta poliittiset veijarit ja seikkailijat ovat löytäneet itselleen toimikentän. Se on ennen kaikkea osoitus siitä, että historia on asettanut trotskilaisen järjestön "sen ansioiden mukaiselle paikalle", että itse elämä on kumonnut sen virheelliset asenteet.

Maon kannattajat alkavat niinikään kokea objektiivisten lakien säälimättömyyden siitä huolimatta, että he eivät säästä varoja ja voimia itsensä mainostamiseen, opettajansa ylistelyyn ja kaikkien vastaanhangoittelevien pelotteluun.

Kiinassa on voitu jo usein todeta, miten julmasti elämä kohtelee niitä, jotka eivät piittaa sen laeista.

Kaikki tietävät, miten päättyi yritys suorittaa harppaus metallurgiaan luomalla pieniä sulatusuune-

ja melkein jokaiseen kylään ja jokaiseen kortteliin. Kansan Päivälehti ilmoitti lokakuun 1. päivänä 1958, että teräksen ja raudan sulattamiseen osallistuu melkein 100 miljoona ihmistä, että on saavutettu suuri voitto teknisessä vallankumouksessa ja "murrettu loppuun saakka teräksen tuotantoa ympäröinyt salaperäisyyden kehä". Mutta ylistelevät puheet siitä, että "kiinalaiset pystyvät siihen, mitä eurooppalaiset eivät kykene tekemään" ja metallurgisen harppauksen ympärillä nostettu käsittämätön häly osoittautuivat voimattomiksi nykyaikaisen tuotannon kehityksen säälimättömien lakien edessä. Kahden vuoden kuluttua tästä yksityisyritteliäisyyshankkeesta, jo vuonna 1960 Kiinaan saapuneet vieraat ohjattiin visusti näiden hylättyjen käsityöläisuunien ohi. Ne olivat vain järjettömän voluntarismin surullisia muistomerkkejä.

Neuvostoliiton avustuksella Tshangtshuniin rakennettiin nykyaikainen autotehdas, jonka vuosituotannoksi oli laskettu 30 000 autoa. "Suuren harppauksen" alussa julistettiin, että neuvostoliittolaisilla asiantuntijoilla on vanhanaikaiset käsitykset ja autojen vuosituotanto voidaan kohottaa 300 000:ksi. Tämä oli puhtaasti mielivaltainen arvio, jota eivät tukeneet minkäänlaiset laskelmat.

Myöhemmin kävi ilmi, että Kiinassa työskennelleitä neuvostoliittolaisia spesialisteja vastaan esitettyjä syytöksiä konservatismista, rajoittuneisuudesta ja taitamattomuudesta suhtautua vallankumouksellisesti tekniikkaan "seurasivat sellaiset teknologian ja teknisten normien laajamittaiset rikkomiset, että niiden seurauksena tuhoutui kallisarvoista laitteistoa ja monia tehtaita jouduttiin seisauttamaan.

Fysiikan, tekniikan ja biologian lakien rikkominen vaikuttaa välittömästi heti. Kone vaurioituu, tulokset jäävät haaveeksi, käytetyt varat ja voimat osoittautuvat tuuleen heitetyiksi. Yhteiskunnallisen kehityksen objektiivisten lakien ollessa kyseessä asia on hieman toisin. Niiden rikkominen ei ehkä näy välittömästi, vaan vasta jonkin ajan kuluttua, vasta heijastuessaan ihmisten välityksellä luokkien ja yhteis-

kunnallisten kerrosten toiminnassa, mielialoissa ja vaatimuksissa.

"Suuren harppauksen" ja "kansankommuunien" politiikan julistaminen ei voinut olla aiheuttamatta ennemmin tai myöhemmin yhteiskunnallista vastarintaa. Hallitseva ryhmä samoin kuin Mao itse tunsivat ilmeisesti varsin pian, että edes he eivät voi rikkoa rankaisematta yhteiskunnallisen kehityksen lakeja. Tämä kuvastui jo selvästi päätöksissä, joita marraskuun 28. päivästä joulukuun 10. päivään 1958 koolla ollut Kiinan Kommunistisen puolueen keskuskomitean täysistunto teki.

Päätös alkaa pateettisesti: "Vuonna 1958 kohosi Aasian itäisen osan laajaan horisonttiin nousevan auringon tavoin uusi yhteiskunnallinen organisaatio, maamme kylien suuri kansankommuuni." Vaikka jo elokuussa oli vakuutettu, että Kiina muka on jo kommunismin kynnyksellä, joulukuun päätöksessä oli sanottava, että ei pidä "langeta tyhjänpäiväiseen mielikuvitusleikkiin mahdollisuudesta hypätä ohi sosisalismin vaiheen suoraan kommunismiin." Kaikkein merkittävintä oli täysistunnon suostuminen Mao Tse-tungin ehdotukseen, että häntä ei ehdotettaisi Kansantasavallan puhemiehen paikalle. Tätä perusteltiin välttämättömyydellä antaa hänelle enemmän aikaa työskennellä teorioidensa parissa ja voimien keskittämiselle poliittisen linjan kysymyksiin. Monien tarkkailijoiden mielestä totuudenmukaisempi selitys on, että Mao Tse-tung halusi välttää ottamasta vastuuta "suuren harppauksen" ja "Kansankommuunin" väistämättömistä seurauksista.

Mao pyrki joidenkin vuosien ajan pysyttelemään sivussa, mutta kun maan taloudellinen tila jonkin verran parani, hän ryhtyi uudelleen tavoittelemaan paluuta vanhalle linjalle täydennettyään sitä vielä seikkailuhenkisellä ulkopolitiikalla. Mutta raskaat oppivuodet eivät olleet menneet jälkiä jättämättä. Joukot oppivat omasta poliittisesta kokemuksestaan, ja erään väestön osan, ennen kaikkea älymystön ja puoluekaaderien, keskuudessa alkoi kasvaa tyyty-

mättömyys Mao Tse-tungin vaarallista politiikkaa kohtaan.

Tätä politiikkaa ei voitu enää jatkaa tekemättä välejä selväksi vastaanhangoittelevien kanssa, tukahduttamatta ja hävittämättä moraalisesti tai jopa fyysisesti kaikkia niitä, jotka eivät ole haltioissaan Maon "viisaudesta" ja "neroudesta" eivätkä ole valmiit seuraamaan häntä sokeasti mihin tahansa.

Tätä varten oli kerättävä voimat. Mao alkoi luoda itselleen tukikohtaa armeijaan puolustusministeri Lin Piaon avulla ja järjestämällä Mao Tse-tungin aatteita puolustavia lukuisia yksiköitä alaikäisen ja opiskelevan nuorison parissa.

Kuten tunnettua, järjestäessään kampanjan puoluetta vastaan vuonna 1923 Trotski pani toivonsa opiskelevaan nuorisoon, koska se hänen mielestään oli nuoruutensa ja aktiivisuutensa johdosta taipuvainen "antamaan viipymättä toimintamuodon" mille tahansa mielialalle. Trotski laski kuten hän ilmaisi, että opiskeleva nuoriso reagoi erityisen terävästi byrokratiaan, ja siksi hän yritti kaikin tavoin kuvata taistelunsa puoluetta vastaan taisteluksi byrokraatteja ja koneiston jäseniä vastaan, vaikka hän itse löi kaikki byrokratian ennätykset niissä virka-asemissa, joissa hän joutui työskentelemään.

Mao Tse-tung tekee saman, mikä epäonnistui aikanaan Trotskilta. Vallan tukipylväänä eivät enää ole työväenluokka ja talonpoikaisto, vaan opiskeleva nuoriso ja jopa alaikäiset, jotka eivät vain ole vailla kaikkea poliittista kokemusta, vaan jotka yleensäkään eivät vielä mitään tiedä. Nuorison pyrkimystä "antaa viipymättä toimintamuoto "mielialoilleen käytettiin älymystön vainoamiseen, virastojen hävittämiseen ja suoranaiseen ilkivaltaan. Samalla lietsottiin eräässä nuorison osassa puhtaasti karrieeripyrkimyksiä lupaamalla heille niiden virkoja, joita he auttavat syöksemään vallasta. Virkapaikkojen tavoittelu sai sellaiset mitat, että maolaisten oli pian soimattava nuorisoa karrierismista ja ihanteiden unohtamisesta. Ajan myötä jouduttiin varoituksista siirtymään uhkailuihin niitä "kulttuurivallan-

kumouksen" osanottajia kohtaan, jotka "ajattelevat liian itsekkäästi omaa minäänsä" eivätkä "kukista anarkismia"; Shanghaissa ilmestyvän sanomalehden Venhueipaon oli pakko heinäkuun 21. päivänä 1967 jopa ilmoittaa: "Me emme missään tapauksessa ajattele, että joku olisi taistellut saadakseen valtaa itselleen".

Tyytymättömyys Mao Tse-tungin politiikkaa kohtaan ei ole syntynyt tänään. Jan Ven-juan, KKP:n keskuskomitean "kulttuurivallankumousryhmän" jäsen, vakuuttaa artikkelissaan joka julkaistiin tammikuun 3. päivänä 1967, että Mao Tse-tung vaati jo heinäkuussa 1964 tukahduttamaan hänen linjaansa kohdistuvan tyytymättömyyden. Maon kirjettä, jossa varoitettiin että "ellei tartuta vakavasti uudelleen kasvatukseen", niin on odotettavissa huonoja seurauksia, levitettiin puoluejärjestöihin virallisen asiakirjan ominaisuudessa ja se "toimi sysäyksenä kulttuurivallankumoukseen koko maassa".

Mutta Mao tarvitsi vielä yli kaksi vuotta kerätäkseen voimia ja siirtyäkseen hyökkäykseen, toteuttamaan "suurta proletaarista kulttuurivallankumousta". Sen tehtävänä tuli olla, kuten julistettiin KKP:n keskuskomitean XI täysistunnon (elokuun 1966) päätöslauselmassa, voimakas hyökkäys porvarillista ja feodaalista ideologiaa vastaan sekä vanhoja tapoja ja vanhoja tottumuksia vastaan. Samalla ilmoitettiin, että "rohkeana edelläkävijänä kulkee tähän saakka tuntemattomien nuorukaisten ja neitosten, koko nuorison suuri joukko". Tälle joukolle annettiin varoitus: "Kun on käynnissä väittely, sitä on käytävä sanoin eikä turvauduttava voiman käyttöön".

"Rohkeat edelläkävijät" ymmärsivät kuitenkin hyvin tämän varoituksen farisealaisuuden. Alkoi villi solvausryöppy tiedemiehiä, kirjailijoita, puoluetyöntekijöitä ja vanhoja kommunisteja kohtaan. Parjattiin kiinalaisen kirjallisuuden klassikoiden teoksia, tuhottiin arvokkaita taideteoksia, jotka oli luotu vuosisatojen kuluessa, hävitettiin kansan rakastama klassinen kiinalainen ooppera, joka käsittää useita satoja erilaisia kouluja ja suuntauksia, Ja kaikki tä-

mä tapahtui porvarillista ja feodaalista ideologiaa, tapoja ja tottumuksia vastaan käytävän taistelun lipun alla.

Saattaa herätä kysymys: miksi maolaiset, nämä kiihkeät, nationalistit ja shovinistit, kääntyivät yhtäkkiä niitä henkisiä arvoja vastaan, joista Kiinan kansa oli ylpeillyt?

"Kulttuurivallankumouksen" tapahtumain kehityksen luonne antaa vastauksen tähän kysymykseen. Jo keväällä 1966 hyökättiin Den To'n, puolueen Pekingin kaupunkikomitean erään sihteerin ja Kansan Päivälehden entisen toimittajan, "mustaa joukkiota" vastaan.

Mistä Den To'ta syytettiin? Siitä, että hän oli vuodesta 1961 alkaen julkaissut artikkelisarjaa, jolla oli yleinen otsikko "Iltakeskusteluja Janshanin juurella". Nämä olivat vertailevia kertomuksia, jotka oli kirjoitettu Kiinassa yleisesti käytettyyn tyyliin sisältäen viittauksia kaikenlaisiin muinaisen historian tapahtumiin, satuihin ja legendoihin.

Seuraavassa on esimerkkinä kertomus "Rikastuminen yhdellä kananmunalla": "Minin dynastian kaudella Van Lin hallitusvuosien aikana eli novellikirjailija nimeltään Tshan In-he. Hänen kokoelmassaan Sue Taon kertomuksia esiintyi seuraava anekdootti. Eli kerran kaupunkilainen. Hän oli niin köyhä, ettei aamiaista syödessään ollut varma illallisesta. Erään kerran hän löysi kananmunan, ilahtui ja sanoi vaimolleen: "Meitä on kohdannut rikkaus". Vaimo kysyi: "Missä se on?" Näyttäen vaimolleen kananmunaa hän vastasi: "Kas tässä! Sen tulee kasvaa vielä 10 vuotta". Sen jälkeen hän ryhtyi kertomaan vaimolleen tulevaisuuden suunnitelmistaan: "Minä vien munan naapurille, joka asettaa sen haudottavaksi. Kun kananpoikanen kuoriutuu, minä saan kanan!"

"Sitten kaupunkilainen alkoi haaveilla, miten paljon tämä kana hänelle tuo, miten hänellä on kahden vuoden kuluttua 300 kanaa ja myöhemmin viisi lehmää, miten hän panee voittamansa rahat kasvamaan, ja kunhan hän rikastuu vallan kovin, hän ottaa jalkavaimon. Silloin vaimo suuttui ja rikkoi munan.

Rikastumisesta yhden munan avulla ei tullutkaan mitään."

Viiden vuoden kuluttua Den To nujerrettiin, koska tässä kertomuksessa nähtiin "panetteleva syyte, että meidän suuri harppauksemme on epäonnistunut".

Den Ton kertomus munkista, joka hyväksyi mielivallan ja menetti suosionsa, tulkittiin väitteeksi, että "me hyväksymme mielivallan ja väkivallan ja olemme muuttuneet epäsuosituiksi". Muissa kertomuksissa nähtiin vertauskuvallinen syytös Maoa kohtaan "suuruudenhulluudesta ja kansan halveksumisesta", hyökkäilyjä puolueen päälinjaa vastaan jne.

Voidaanko tämän jälkeen ihmetellä, että kiinalainen ooppera hävitettiin perinteellisine vertauskuvineen, hyvine ja pahoine kenraaleineen, keisareineen, despootteineen ja jaloine kansan sankareineen? Oopperoiden jokaisessa henkilössä ja jokaisessa tilannekuvassa maolaisten sairaalloinen mielikuvitus löysi vihjeen tai peitellyn taka-ajatuksen. Heidän mielestään oli viisainta käyttää tekosyynä vanhojen tapojen ja tottumusten karsimista ja hävittää kaikki, mikä voi muodostua ikävyyksien lähtökohdaksi. Voidaan todella sanoa runoilijan tavoin: "Säälittävä on se, jonka omatunto ei ole puhdas".

Kamppailussaan "henkisen uudelleenkasvatuksen" puolesta maolaiset suhtautuivat kuitenkin vanhaan valikoiden. He eivät hävittäneet sitä, mistä heille oli hyötyä. Esimerkiksi vanhat lait ja tavat kielsivät lapsia todistamasta isäänsä vastaan sekä opettivat kunnioittamaan vanhempia ihmisiä. Kun alaikäiset pakotetaan solvaamaan vanhuksia, sylkemään heidän päälleen ja pieksämään omia opettajiaan, vanha tapa on häiritsevä. Se kumotaan feodaalisena jäänteenä. Sen sijaan Kungfutsen vaatimus alistua vastaan hangoittelematta "viisaalle" sopii maolaisille täydellisesti.

Akateemikko V. M. Aleksejevia hämmästytti aikanaan vanhan Kiinan innostus erilaisiin mietelauseisiin. "Epigrafimuoti, joka on levinnyt kansanjoukkoihin feodaalisesta yläluokasta, jossa se ilmeisesti syn-

tyi yhdessä hieroglyfien kanssa, elää täällä erityisen sitkeästi. Kiina on mietelauseiden maa. Kaikki ne paikat, mitkä meillä ovat vapaat mietelauseista, ovat Kiinassa tavallisesti niitä täynnä: talojen ovenpielet ja ovenpeilit, ikkunoiden yläpuolella olevat seinät jne. Mietelauseita eivät tietenkään kirjoita näiden köyhien talojen ja myyntikojujen asukkaat itse, sillä monet heistä eivät osaa edes lukea näitä lauseita, vaikka tuntevatkin erinomaisesti niiden sisällön".[1])

Tätä vanhaa, feodalismin ajalta peräisin olevaa tapaa maolaiset eivät suinkaan leimaa epäilyttäväksi, päinvastoin he kannustavat sitä mielettömiin mittoihin peittäen suurilla julisteillaan ("datzypaoilla") kaikki seinät ja piirtäen kirjainmerkkejä jalkakäytäville, liikennevälineisiin jne.

Aivan mantshurialaisen Tshin-dynastian alusta vuoden 1911 vallankumoukseen saakka maassa oli vallalla ankara väestön ideologinen valmennusjärjestelmä, niin sanotut kyläkokoukset. Keisarin määräyksellä laadittiin jo vuonna 1652 aforismien muodossa moraalisen käyttäytymisen kuusi sääntöä. Määrättiin myös erityiset selostajat, joiden tuli kunkin kuukauden 1. ja 15. päivänä selittää keisarin ajatelmia kyläkokouksissa ja vakoilla niiden rikkomistapauksia. Parinkymmenen vuoden kuluttua 6 sääntöä muutettiin 16 opetukseksi. Niitä olivat muun muassa: "Hylkää valheelliset opit lujittaaksesi oikeita tietoja", "Varoa antamasta suojaa karkurille, jotta et joutuisi heidän rikoskumppanikseen", "Osallistu yhteistakuujärjestelmään varkaiden ja ryövärien kukistamiseksi" ym.

Keisarillisten sääntöjen ja opetusten, feodaalisten "laillisuuden koetinkivien" ja yhteiskuntatakuun säännöllistä päähän pänttäämisen järjestelmää maolaiset eivät ainoastaan ole jättäneet pois niiden vanhojen tapojen ja tottumusten luettelosta, jotka tulee hävittää "kulttuurivallankumouksen" prosessissa, vaan päinvastoin niitä on modernisoitu ja kehitetty ennennäkemättömään laajuuteen.

---

[1]) V. M. Aleksejev: Vanhassa Kiinassa, s. 35.

Hyvin ajankohtaisilta kuulostavat sellaiset mantshurialaisten keisarien lausunnot kuin "Taivaanpojan valtakunnan hallitsemisessa minun tärkein huolenpitoni kohde on parantaa kansan älyä. Parantaakseni kansan älyä minä huolehdin ensi kädessä kerettiläisten karkoittamisesta". Tai: "Ponnistellessani ylimmän valvonnan pystyttämiseksi koko maailmaan minä en huolehdi yksinomaan. laeista ja säännöistä, vaan asetan ensi sijalle muutosten aikaansaamisen aatteiden juurruttamisen tietä".[1])

Entä miten laajalti Kiinassa noudatetaan nykyisin tälle maalle luonteenomaista käsitystä, ettei ole niin tärkeää, mitä ihminen ajattelee ja tuntee, kunhan on taito "olla menettämättä kasvojaan", taito säilyttää ulkonainen arvokkuus ja muiden kunnioitus. Tarkkailijat ovat jo kauan sitten panneet merkille, että Kiinassa ei ole sovellettu julkista arvostelua ja itsekritiikkiä niinkään paljon sitä varten, että arvostelun kohteena olevaa todella haluttaisiin parantaa, tarkoituksena on nöyryyttää häntä, murtaa hänet, saada hänet menettämään omat kasvonsa. Kun maolaiset havaitsivat, että tämä kritiikki ei ole riittävän tehokas, he ryhtyivät pukemaan uhrinsa narrinlakkeihin, kiinnittämään heihin häväistyskirjoituksia ja valamaan heidän ylleen likaa, ei sanan kuvannollisessa, vaan suoranaisessa merkityksessä.

Maolaiset eivät siis hävitä kaikkia vanhoja tapoja, tottumuksia ja käsityksiä. Ja eihän Mao voikaan luopuu kaikesta feodalismin aikana syntyneestä, kun hän opetuksissaan nojaa pääasiassa muinaiskiinalaisiin filosofeihin ja vanhoihin vertauksiin. On laskettu, että kaikista sitaateista ja viittauksista, joita Maon teoksissa on runsaasti, 22 prosenttia on peräisin Kungfutselta ja uuskungfutselaisilta, 12 prosenttia Lao-Tsyltä ja hänen koulunsa oppilailta ja 13 prosenttia kansanrunoudesta ja legendoista.

Miten pitkälle onkaan rappiossaan mennyt ideologia, joka kansalliselta maaperältä kasvaneena joutuu asemiensa säilyttämiseksi käymään taistelua oman

---

[1]) "Mantshurian herruus Kiinassa", s. 12—13.

kansansa kaikkia edistyksellisiä perinteitä vastaan ja julistamaan ne feodalismin ja kapitalismin aikaansaannoksiksi?

Mao ja hänen kannattajansa tuomitsevat kaiken edistyksellisen ja yleisinhimillisen, jota vanhassa kiinalaisessa kulttuurissa esiintyy. He kieltävät myös maailmankirjallisuuden teoksia, Shakespearen, Romain Rollandin ja Tolstoin teokset niiden humaanisuuden vuoksi, joka on vastakohtainen maolaisten epäinhimilliselle ideologialle ja käytännölle.

Miten suurta aatteellista tyhjyyttä edellyttääkään kieltäytyminen maailmankulttuurin kaikista suurista henkisistä aarteista ja oman pelastuksensa näkeminen vain kansan tietoisuuden hämäämisessä ja uuden Kiinan muurin rakentamisessa!

"Kulttuurivallankumous", sen tarkoitus ja toteuttamismenetelmät ovat osoitus maolaisuuden syvästä ideologisesta kriisistä, joka on kasvanut poliittiseksi ja herättänyt kärkeviä yhteiskunnallisia konflikteja ja yhteentörmäyksiä maan sisällä.

Kun Pekingissä julistetaan "mustaksi bandiitiksi", "koiranpääksi" ja käärmeenpesäksi" henkilöitä, jotka vielä eilen antoivat tällaisia nimityksiä toisille, kun henkilöä, joka suuntaa antavia puheita levitettiin kaikkialle sekä omaan maahan että maailmalle, julistetaan "entisen propagandaosaston helvetilliseksi ylipapiksi", kun hunveibinien ja tzaofanien keskuuteen syntyy tavan takaa uusia, toisilleen vihamielisiä järjestöjä, niin se merkitsee, että kriisi on edennyt pitkälle.

Mao Tse-tungin ryhmä on jo johtanut maansa taaksepäin, eikä vain taloudellisessa, vaan myös yhteiskunnallisessa suhteessa. Maolainen ryhmä kulkee tietä, joka teke reaaliseksi sen muuttumisen täydellisesti aasialaisen despotismin kaltaiseksi sotilasbyrokraattiseksi diktatuuriksi, joka käyttää valtansa säilyttämiseen fasistisia menetelmiä ja saattaa turvautua millaisiin ulkopoliittisiin seikkailuihin tahansa.

Mutta Maon politiikka ei voi olla herättämättä vastarintaa. Kommunistisessa puolueessa, työväenluokassa, talonpoikaistossa ja väestön muissa kerrok-

sissa olevia terveitä voimia ei voida kukistaa minkäänlaisin rankaisutoimenpitein, suoritettiinpa ne "kulttuurivallankumouksen" tai minkä muun varjolla hyvänsä.

Jarruttipa Kiinan nykyisten johtajien politiikka maan eteenpäinmenoa miten paljon tahansa, yhteiskunnallisen kehityksen järkkymättömät objektiiviset lait, joita ei voida kumota eikä maolaistaa, raivaavat itselleen tien kaivaen maaperää sellaisten aatteiden alta, jotka tähtäävät menneisyyteen.

Reaaliset tarpeet pakottavat Kiinan johtajia kehittämään teollisuutta. Kiinan työväenluokka kasvaa, se merkitsee edellytysten lisääntymistä sille, että sen vaikutus maan sisä- ja ulkopolitiikassa voimistuu.

Kukaan ei voi pitkään olla ottamatta huomioon taloudellisia tekijöitä. Voidaan demagogisesti huudahtaa, kuten Mao Tse-tung tekee: "On kauheaa ajatella aikaa, jolloin kaikki ihmiset ovat rikkaita". Ei voida kuitenkaan sivuuttaa sitä, että joukot haluavat aineellisten ja henkisten tarpeittensa tyydyttämistä, että pelkkien tunnusten varassa, ilman aineellisia virikkeitä, ei voida pitkään kehittää tuotantoa. Tämä lainalaisuus raivaa itselleen tien, romuttaa keinotekoiset ja hengettömät kaavat, joilla edistyksellinen yhteiskunnallinen kehitys vaihdetaan köyhyyden kasarmikommunismiin.

Samaa voidaan sanoa surullisenkuuluisasta tunnuksesta "nojaamisesta omiin voimiin". Suuntaus, joka kieltää sosialististen maiden keskinäisen avun välttämättömyyden, kuvastaa sellaista tuotantovoimien kehitystasoa, jolloin tuotannon niveltämisen tarve muiden maiden tuotantoon ei ole tullut kipeäksi. Mutta kehittyvät tuotantovoimat murskaavat toiveet taloudellisesta omavaraisuudesta ja niin monimutkainen ja ristiriitainen kuin tämä prosessi onkin, pakottavat maan osalliseksi maailmantaloudesta ja ennen kaikkea maailman sosialistisesta taloudesta.

Voimistuvat tuotantovoimat lakaisevat mennessään juurineen myös sen nationalismin, johon Kiinan joh-

tajat tällä hetkellä ovat ajautuneet. Sillä sosialistinen internationalismi ei ole keinotekoinen ideologinen rakennelma. Kansainvälisyys, työväenluokan ideologian erottamaton piirre, syntyy heijastuksena tuotantovoimien objektiivisesta kehitysprosessista, joka johtaa kansojen lähentymiseen sekä niiden välisten talous- ja kulttuurisuhteiden lujittumiseen. Internationalismi määrittelee tulevaisuudenkin.

Mutta marxilais-leniniläisten varmuus siitä, että maolaisuutta odottaa sama kohtalo kuin mikä on kohdannut muitakin pikkuporvarillisen tekovallankumouksellisuuden muunnoksia, ei lainkaan merkitse, että voitaisiin odottaa levollisina, kunnes historia langettaa tuomionsa. Marxismille on perin juurin vierasta passiivinen suhtautuminen sille vihamieliseen ideologiaan, toivon paneminen siihen, että elämä itse ratkaisee riidat ja kaikki järjestyy itsestään.

Katsomukset, joita Maon kannattajat propagoivat, ja heidän vaarallinen toimintansa aiheuttavat suurta vahinkoa kansainväliselle kommunistiselle liikkeelle ja itse Kiinan kansalle. Ne hidastavat vallankumousprosessia, vaikka Pekingissä puhutaankin kovaäänisesti sen jouduttamisesta.

Maolaisten toiminta on, haluavat he sitä tai eivät, eduksi imperialismille, joka ei pelkää vallankumouksellista sanahelinää ja ymmärtää hyvin, että äänekkäiden, mutta sille varattomien sanojen taakse kätkeytyy jotain sellaista, mitä se voi käyttää omien etujensa hyväksi.

Milloinkaan vielä ei vallankumoukselliseen sanahelinään kätkeytynyt seikkailunhalu ole ollut niin vaarallinen kuin nyt, kun siitä on tullut valtavan ja väkiluvultaan maailman suurimman maan johdon virallinen ideologia. Se, mitä Kiinassa tapahtuu, ei ole yksin sen kansan tragedia, se on valtava vahinko kansainväliselle kommunistiselle liikkeelle ja kaikille nykypäivän vaapusliikkeille. Milloinkaan kommunismin vastustus ei ole saanut sellaista ideologista sivustatukea kuin minkä Mao Tse-tungin ryhmä on nyt sille antanut, kukaan ei ole ennen antanut sellaista iskua sosialismin ihanteille kuin maolaiset.

Taistelu kommunismia vastaan on monikasvoista ja sen menetelmät edistyksellisten voimien tuhoamiseksi ovat hioutuneet. Mutta näiden kaikkien erilaisten menetelmien joukosta ei voi olla näkemättä tärkeintä. Tätä menetelmää käytettiin kirjaimellisesti tieteellisen kommunismin syntymisen alkuvuosista lähtien, ja siihen kuuluu, että kommunisteille ominaisiksi väitetään katsomuksia ja toimintaa, joilla ei ole mitään yhteistä kommunismin kanssa vaan, jotka kompromentoivat sosialismin valoisia ihanteita.

Antikommunismin pysyvänä menetelmänä on sosialismin vääristelyjen sekä sen periaatteiden ja normien rikkomusten esitteleminen sosialismina tai pikkuporvarillinen tekovallankumouksellisuus marxismi-leninisminä. Valtavaa propagandakoneistoa ylläpidetään sen vuoksi, että se käyttäisi hyväksi sosialismin normien rikkomista, jos sitä ilmenee, ja ellei niitä tapahdu, niin keksitään niitä ja paisutellaan kaikin tavoin.

Sen sijaan että kommunismin viholliset pelottelisivat työtätekeviä omilla keksinnöillään, se viittaa yksinkertaisesti Kiinan käytäntöön väittäen samalla, että siellä vallitsevaa järjestelmää juuri kaikki kommunistit toivovat, ja että kaikkialla, missä kommunistit pääsevät valtaan, tapahtuu samoin.

Kansainvälisen kommunistisen liikkeen perustana on kaikkien puolueiden yhteinen taistelu yhteisten päämäärien puolesta kunnioittaen jokaisen puolueen riippumattomuuden ja itsenäisyyden sekä toistensa sisäisiin asioihin puuttumattomuuden periaatteita. Mutta samalla tavoin kuin yhden puolueen saavutukset ja menestykset lisäävät koko liikkeen voimaa, samoin yhden puolueen, erityisesti suuren puolueen, suorittamat, yhteisesti laadittujen periaatteiden ja päätösten vääristelyt ja polkeminen koskevat kipeästi myös muihin puolueisiin.

Taantumuksen voimat odottavat paljon maolaisilta ja käyttävät heidän politiikkaansa omiin päämääriinsä. Sen vuoksi kapitalististen maiden kommunistit pitävät Mao Tse-tungin ideologian paljastamista

oleellisena osana taistelussa rauhan, demokratian ja sosialismin puolesta.

Oli aika, jolloin marxismin taistelu pikkuporvarillista "revolutionarismia" vastaan oli vain aatteiden taistelua. Marxistit asettivat kasarmikommunismin katsomuksia vastaan tieteellisen sosialismin periaatteet, puolustivat ja kehittivät niitä. Nyt on koittanut aika, jolloin sosialismia toteutetaan käytännössä ja rajankäyntiä sosialismia halventavan pikkuporvarillisen tekovallankumouksellisuuden kanssa voidaan suorittaa paitsi sosialismin aatteita kehittämällä, myös parantamalla jo olevaa sosialistista järjestelmää.

Sitä mukaa kuin tuotantovoimat ovat kehittyneet ja on karttunut uutta kokemusta, myös sosialismia koskevat katsomukset ovat rikastuneet. Neuvostoliiton ja muiden sosialististen maiden käytännön kokemus osoittaa havainnollisesti, että sosialismin rakentaminen ei ole vain tuotantovälineiden yhteiskunnallistamista, se merkitsee myös kulttuurin ja ihmisen persoonallisuuden kaikinpuolista kehittämistä, demokratian, laillisuuden ja oikeuden sekä aidon humaanisuuden edistämistä.

Sosialistisen yhteiskunnan kehitys tulee voimistamaan marxismin-leninismin puoleensavetävää voimaa kaikissa maissa ja jouduttamaan ihmiskunnan etenevää liikettä. "Kommunismin rakentaminen Neuvostoliittoon, sosialistisen yhteiskuntamme kaikkinainen parantaminen on Neuvostoliiton kommunistisen puolueen ja koko neuvostokansan tärkein panos maailman vallankumoukselliseen prosessiin, kaikkien kansojen taisteluun imperialismia vastaan, rauhan, kansallisen riippumattomuuden, demokratian ja sosialismin puolesta" sanotaan NKP:n 23. edustajakokouksen päätöslauselmassa.

Taistelu sosialismin voiton puolesta koko maailmassa vaatii kommunististen ja työväenpuolueiden yhdistämistä marxismin-leninismin ja proletaarisen internationalismin periaatteiden pohjalla. Mao Tsetungin ryhmän vahingollinen toiminta kansainvälisessä kommunistisessa liikkeessä heikentää vallan-

kumouksellisia voimia. Samalla kaikkien niiden keskuudessa, joille kommunismin aatteet ovat kalliit, voimistuu pyrkimys voimien yhdistämiseen, mikä luo edellytykset yhtenäisyyden lujittumiselle.

On täysin selvää, että edessä on sitkeä ja pitkäaikainen taistelu maolaisuuden ideologiaa vastaan, mutta kaikilla niillä, jotka pyrkivät puolustamaan marxismin-leninismin ja sen vallankumouksellisten periaatteiden puhtautta, riittää malttia ja kärsivällisyyttä, eivätkä he anna sijaa luonnollisen suuttumuksen herättämille mielialoille, vaan paljastavat johdonmukaisesti ja päättävästi Kiinan nykyisten johtajien epäleniniläisiä katsomuksia ja nationalistista suurvaltapolitiikkaa ja taistelevat marxismi-leninismin, kommunistisen liikkeen päälinjan puolesta.

SARJASSA "IHMINEN JA YHTEISKUNTA" OVAT AIKAISEMMIN ILMESTYNEET

1970

17 Leninismin strategia ja taktiikka

18 Leninin oppi puolueesta ja nykyaika

19 Neuvostoliiton ulkopolitiikan leniniläiset periaatteet

20 Leninismi aseena nykyajan ideologisessa taistelussa

21 B. Porshnev: Leniniläinen vallankumoustiede ja sosiaalipsykologia

22 N. Surovtseva: V. I. Lenin proletaarisesta internationalismista

23 N. M. Landa: Lenin nuorison kasvatuksesta

24 V. I. Leninin syntymän 100-vuotispäiväksi

25 25 vuotta toisen maailmansodan päättymisestä

26 Miksi sotaa ei ehkäisty

27 L. Jeremejev: Ystävien ja vihollisten silmin

28 J. Rževski: Länsi-Saksan idänpolitiikan uudet kasvot